

Tefsir Araştırmaları Dergisi

The Journal of Tafsir Studies

مجلة الدراسات التفسيرية

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/tader>

E-ISSN: 2587-0882

Cilt/Volume: 5, Sayı/Issue: 1, Yıl/Year: 2021 (Nisan/April)

Ahmet Didin'in Rayiha Yayıncılık Tarafından Neşredilen Renkli Mealindeki Çeviri Yanlışları

The Translation Errors in Ahmet Didin's Work Titled the Coloured Meaning of Qur'an Published by Rayiha Publishing

Cahit KARAALP

Dr. Öğr. Üyesi, Muş Alparslan Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi,
Temel İslam Bilimleri, Tefsir Anabilim Dalı
Assistant professor, Muş Alparslan University, Faculty of Islamic Sciences,
Basic Islamic Sciences, Department of Tafsir
Muş, Turkey
cahitkaraalp@hotmail.com
orcid.org/0000-0001-5898-6819

Makale Bilgisi – Article Information

Makale Türü/Article Type: Araştırma Makalesi/ Research Article

Geliş Tarihi/Date Received: 13/02/2021

Kabul Tarihi/Date Accepted: 29/03/2021

Yayın Tarihi/Date Published: 30/04/2021

Atıf / Citation: Karaalp, Cahit. "Ahmet Didin'in Rayiha Yayıncılık Tarafından Neşredilen Renkli Mealindeki Çeviri Yanlışları". *Tefsir Araştırmaları Dergisi* 5/1 (Nisan/April 2021), 93-159.

<https://doi.org/10.31121/tader.879503>

İntihal: Bu makale, intihal.net yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

Plagiarism: This article has been scanned by intihal.net. No plagiarism detected.

Copyright © Published by The Journal of Tafsir Studies

Sakarya/Turkey

Bütün hakları saklıdır/All rights reserved.

Öz

İlahi kelamın anlaşılması için hazırlanan her meal Kur'an'ı doğru anlama ve anlatma iddiası taşır. İnceleme konusu ettiğimiz Ahmed Didin'in hazırladığı "*Kur'an-ı Kerim ve Kelime Meali*" isimli eser ülkemizde yayınlanan "*ilk renkli kelime meal*" olması yönüyle önemlidir. Mealin; yaygın kullanımı, birçok İmam Hatip, ilahiyat öğrencisi ve din görevlisinin başucu kitabı olması bizi konuyu araştırmaya sevk etmiştir. Mealin kabul görmesinin, tercih edilmesinin sebebi okuyucuların, öğrencilerin sözlük karıştırma ihtiyacı duymadan mealde kullanılan renkler aracılığı ile kelimelerin Arapça ve Türkçe karşılıklarını zorlanmadan bulabilmeleridir. İncelememiz sırasında tespit ettiğimiz yanlışlar, yazarın meal Arap dilinin basit dil kurallarını dahi dikkate almadan hazırladığını göstermektedir. Ülkemizde ve dünya çapında yaygın böylesi bir mealde binleri bulan yanlış çeviriler tespit etmiş olmamız bizleri akademik bir çalışma hazırlamaya yönlendirmiştir. Çalışmamızda mealde tespit edebildiğimiz tüm yanlışları okuyucuların anlayabileceği sadelikte bir tablo üzerinde göstermeye çalıştık. Amacımız Kur'an'ı bu meal yoluyla öğrenmeye ve Kur'an arapçasını çözmeye çalışan okuyucuları, öğrencileri uyarmak ve mealdeki yanlışlar hakkında bilgilendirmede bulunmaktadır. İkinci bir amacımız ise bundan sonra kelime meal ve renkli meal hazırlamak isteyenlere dikkat etmeleri gereken kurallar hakkında yol göstermeye çalışmaktır. Makalemizde ağırlıklı olarak mealdeki Arap dil kurallarına aykırılık arzeden yanlışlar üzerinde durulacak ve yanlışlar dil kriterleri açısından tenkide tabi tutulacaktır.

Anahtar Kavramlar: Kur'an, Meal, Rayiha, Yanlış, Çeviri

Abstract

Every translation of Qur'an that published for the understanding of the divine words claims to introduce and explain the Qur'an correctly. The work titled "'Kur'an-ı Kerim ve Kelime Meali" (Holy Quran and the Words Translation)" prepared by Ahmed Didin, which we aim to examine, is important in that it is the "first colored word meaning" translation published in our country. The translation: its widespread use and the fact that it is extensively used by Imam Hatip students, theology students and religious officials have prompted us to investigate the subject. The reason why translation is accepted and preferred is that the readers can find the Arabic and Turkish equivalents of the words through the colors used in the translation without the need for students to mix the dictionary. The errors we determined during the analysis demonstrated that the author prepared the translation without even considering the simple language rules of the Arabic language. Determining over a thousand of errors in such Qur'an translation that is extensively used in our country as well as across the world, lead us to prepare an academic work about it. In our study, we tried to demonstrate all the errors that we can detect in the translation on a simple table that can be clearly understood by the readers. We aim to warn and inform readers who attempt to learn Qur'an through its meaning and to understand the Quran's Arabic about errors in this translation of Quran. The second aim is to guide people who would like to prepare words translation or colored word translation of Quran regarding language rules to be considered during Quran translation. In the current study, we mainly elaborate the errors that contradicts with Arabic language rules and thus the errors are criticized in relation to language rules.

Keywords: Qur'an, Meaning of Qur'an, Rayiha publishing, Errors, Translation

Giriş

Ön kapağında "*Kur'an-ı Kerim ve Kelime Meali*" arka kapağında ise "*Kur'an-ı Kerim Renkli Lugatı ve İrab Kılavuzu*" yazan eleştiri konusu ettiğimiz bu meal *Hacı Ahmet Didin* tarafından hazırlanmış, *Tarık Polat* tarafından renklendirilmiş ve Rayiha yayıncılık tarafından basılmıştır.¹

Ülkemizde renkli meal geleneği ilk olarak bu mealin 2005 yılında basılması ile başlamıştır. Mealin piyasasının oluşması ve okuyucular nezdinde tercih görmesi başka yayınevlerini de renkli meal basımına yönlendirmiştir. Farklı kişiler tarafından sadeleştirilen Elmalılı Hamdi Yazır'ın mea-

¹ Ahmet Didin, *Kur'an-ı Kerim ve Kelime Meali* (Ankara: Rayiha Yayıncılık, 2006).

li renklendirilerek “Asır, Ayfa, Çelik, Ebabil, Haktan, Huzur, Kâbe, Kervan, Kitap Dağıtım, Kur’an Dünyası, Medrese, Merve, Nuh, Pamuk, Seda, Vera ve Yolcu” gibi birçok yayınevi tarafından basılmıştır. Elmalılı meali dışında bir de Mustafa İslamoğlu’nun “*Hayat Kitabı Kur’an*” isimli eserinin meal kısmı renklendirilerek Düşün Yayıncılık tarafından basılmıştır. Renkli mealler, sözlüğe gerek olmaksızın renkler aracılığıyla Arapça ve Türkçe kelimeleri eşleştirme kolaylığından dolayı okuyucular tarafından kabul görmektedir.²

Başlığımızda meal yazarının adı ile birlikte yayıncılığın isminin yazılması mealin bu şekilde şöhret bulmasından dolayıdır. Eleştiri konusu ettiğimiz bu mealle ilgili olarak 2007 yılından beri zaman zaman radyo, gazete ve sosyal medya ortamlarında birtakım eleştiriler yayınlamaya ve okuyucuları bilgilendirmeye çalışmaktayız. Meal hakkında yaptığımız yayınlar halkta karşılığını bulunca, Rayiha Yayıncılığın yetkilileri mealleri satış reyonundan kaldıran kitapçevlerine “*ellerine hiçbir eleştiri vermediğimizi, kendilerini sadece karaladığımızı*” söyleyerek hakkımızda iftira atmaya başladılar. Bunun üzerine halkın anlayabileceği tarzda eleştiriler kaleme alıp bunları birçok sosyal medya ortamında paylaşmaya başladık. Yayınevi bu süreçte bizimle görüşüp akademisyenlerden oluşan bir kurul kuracaklarının, söz konusu ettiğimiz tüm yanlışları düzelteceklerinin sözünü verdiler. Ancak üzerinden yıllar geçmesine ve birçok baskı yapılmasına rağmen aynı hataların tekrar ettiğini, yanlışları düzeltme yoluna gitmediklerini, eleştirileri dikkate almadıklarını ve hatta mealin İngilizcesini de yayınlamaya başladıklarını müşahade ettik. Eleştiri konusu ettiğimiz hataları düzeltmek yerine “Rayiha Yayıncılık”, ismini 2013 ve 2014 yıllarındaki baskılarında “Gül Rayiha Yayıncılık” olarak değiştirmiştir.³

Basıldığı ilk günden bu güne ilgi gören, çokça baskısı yapılan, birçok cami, İmam Hatip Lisesi ve İlahiyat Fakültesi kütüphanesine giren, ilk renkli meal olması nedeniyle revaç bulan ve “*The Holy Quran*” adı altında İngilizceye çevrilerek dünya çapında geniş okuyucu kitlesine ulaştırılan bu mealdeki yanlışlar maalesef azımsanmayacak kadar çok ve ciddidir. Şu ana kadar bu mealle ilgili akademik bir çalışmanın yapılmamış olması daha önce akademik dilde olmayan ve sosyal medya ortamlarında paylaştığımız eleştirilerimizi akademik dile döküp makale haline getirmeyi gerekli

² Not: Renkli meallerin dışında okuyuculara Kur’an kelimelerini kısa yoldan öğretmek için birçok “Kelime Meal” kaleme alınmıştır. Bazı kelime mealleri için bk. Medine Balcı, *Kur’an-ı Kerim ve Kelime Meal*, 2 Cilt (İstanbul: Ebrar Yayınları, 1991); Halil Uysal, *Kur’an-ı Kerim Türkçe Anlamı ve Kelime Meal* (İstanbul: Kitap Kent, 2006); Tahsin Hakkı, *Satır Arası Ayet Mealli Kur’an-ı Kerim* (İstanbul: İnkılap Yayınları, 2008); Hamdi Aktaş, *Kur’an-ı Kerim Meal ve Kelime Meal*, 2 Cilt (İstanbul: İpek Dağıtım, 2008); Abdulvehap Öztürk, *Satır Arası Kelime Kelime Kur’an-ı Kerim Meal*, 2 Cilt (İstanbul: Kahraman Yayınları, 2. Baskı, 2014); Necla Yasdıman, *Kur’an Ufkü İrab’lı Kur’an ve Meali*, 2 Cilt (İzmir: DDY Yayınları, 2. Baskı, 2018).

³ Not: Yayınevi birçok defa meali bastığı ve neredeyse her baskısında meal isminde kısmi değişiklikler yaptığı halde meal başlığında ve yayınevi isminde neden değişikliğe gittiğine ve meali kaçınıcı kez bastığına dair bilgi vermemektedir. Örneğin mealin 2011 yılına ait baskısında mealin ön kapağında “*Belağat Uygulamalı İrab-i Kaideli Kur’an-ı Kerim Meal*” arka kapağında ise “*Kur’an-ı Kerim ve Kelime Meal*” yazmaktadır.

kılmıştır. Çalışmamızda mealin 31 Ocak 2006 baskısını esas aldık ve mealin İngilizce baskısı hariç ulaşabildiğimiz birkaç baskısını da gözden geçirdik.⁴

Çalışmamızda, ağırlıklı olarak meal yazarının Arap dil kurallarını ihlal etmesi sorununa yer verdik. Yazarın çeviri üslubuna, Türk dilini yanlış kullanmasına ve bir mealde dikkat edilmesi gereken daha birçok konuya fazla eğilmedik. Arap dil kurallarını fazlasıyla çiğneyen bir meal söz konusu ettiğimiz yönlerden incelemeyi füzuli bir uğraş olarak gördük. Bir mealde bu kadar yanlışın bulunması ne ihmalkârlık ne cehalet ne de dikkatsizliktir. Olsa olsa ehliyetsizliktir. Arapçayı bilen bir insanın bunca yanlış yapması mümkün değildir.

Kur'an'ın en az bin ayetini yanlış çeviren, hatalı çevrilen her bir ayette bir değil birkaç yanlış çeviriye imza atan çevirmenin mealdeki yanlışları binleri bulmaktadır. Yanlış sayısını abarttığımızı düşünecek olsak dahi bunların yarısını bile bir tarafa bıraktığımızda geriye kalan yanlış çevrilmiş ayet sayısı en az 500'dür. Beş yüz ayetin yanlış çevrilmiş olması normal karşılanamaz. Mealdeki yanlışları tablolar halinde Ek.1' de göstereceğimiz bu makalemizde okuyuculara mealdeki yanlışlar hakkında bilgi vermeyi ve bundan sonra hazırlanacak meallerde sakınılması gereken yanlışları ortaya koymayı hedeflemekteyiz.

1. Arapça Dilbilgisini Bilmemekten Kaynaklanan Yanlışlar

Kur'an, Arap dilinde inmiş⁵ ve kendine has üslubu bulunan⁶ muciz bir kitaptır. Kur'an'ı tercüme ve meâller üzerinden anlamak, toplumun büyük bir kesimi için zorunluluk arz etmektedir.⁷ Ana dili Arapça olmayan insanların Kur'an'ı anlamaları tarih boyunca kendi dillerinde yazılan meal ve tefsirler vasıtasıyla olmuştur.⁸ Kur'an'ın bütün bir insanlığa gönderilmesi ve dilinin Arapça olması, inananları onu Arapça bilmeyenlere aktarma gibi bir sorumlulukla karşı karşıya bırakmıştır. Bu da hemen hemen her dilde Kur'an tercüme hareketinin doğmasına sebep olmuş ve Kur'an birçok dile tercüme edilmiştir.⁹ Bugüne kadar iki yüze yakın Türkçe meal hazırlanmıştır.¹⁰

⁴ Mealın daha önceki iki baskısında var olan ve 31 Ocak 2006 baskısında düzeltilmiş bulunan yanlışlar için bk. 17/10;19/29; 21/84, 92, 101; 22/52; 25/27; 27/17, 39; 28/29, 45; 29/10; 30/48; 32/16; 38/40; 40/66, 82; 43/23, 37; 45/12; 59/2; 66/5; 68/24, 26; 69/12, 47; 70/3, 17, 18, 25, 44; 78/40; 80/2; 102/8; 106/3.

⁵ Ra'd, 13/37; Nahl, 16/103; Şuara, 26/195.

⁶ İsmail Çalışkan, *Tefsir Usulü* (Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2017), 102.

⁷ Osman Kara, "Meâllerin Girişleri Üzerine Tespitler ve Öneriler", *Namık Kemal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 3/2 (2017), 40.

⁸ Hikmet Koçyiğit, "Günümüz Türkçe Kur'an Meâlleri Üzerine Bir Tasnif Denemesi" *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 37 (Aralık 2017), 82.

⁹ Süleyman Koçak, "Açık ve Anlaşılır Bir Kur'an Çevirisinin Temel İlkeleri", *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 12/1 (2008), 323.

¹⁰ Hidayet Aydar, "Yaygınlık Bakımından Meallerimiz ve Mealler Üzerinde İstatistiksel Bir Değerlendirme", *Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 5 (2015), 122. Hazırlanan Türkçe mealler için bk. Murat Sülün, *Türk Toplumunun Kur'an Kültürü* (İstanbul: Ensar Neşriyat, 2015), 131-141; Yunus Ekin & Hüseyin Akyüzoğlu, *Kur'an Tercüme Teknikleri* (İstanbul: Işık Yayınları, 2015), 75-80; Ali Akpınar, *Kur'an*

Tercüme işi sorumluluk gerektirir. Bu sorumluluğun bir gereği olarak genelde mealler harfi (literal/motamot/lafzi) çeviri yöntemi ile kaleme alınmışlardır.¹¹ Ancak birçok tercüme sorununu beraberinde getiren bu yöntem, ayetlerin anlam ve mesajını aktarmada yetersiz kalmakta, kaynak ve hedef dil açısından tasvip edilmemektedir.¹² Çalışma konusu yaptığımız bu meal de harfi tercüme yöntemi ile kaleme alınmıştır.

Kur'an'ın anlaşılmasında dil önemli bir unsurdur.¹³ Kur'an'ın Arapça olması, hitabın Arap dilinin kurallarına uygun bir şekilde gerçekleştiğini ifade eder.¹⁴ Mütercim açısından Kur'an dili Arapça bütün yönleriyle, unsurlarıyla bilinmelidir; zira Kur'an Arapça'nın bütün dil özelliklerini bünyesinde barındıran bir kitaptır.¹⁵ Bunun içindir ki ilk dönemden itibaren Arapça, alet ilimlerinin en önemlisi sayılmış ve bu alanda kıymetli eserler kaleme alınmıştır.¹⁶ Konuşulan her dil gibi Arapçanın da kendine özgü gramer, edebi ve mantıksal kuralları vardır.¹⁷ Kur'an'ı anlamaya çalışırken ve tercüme ederken Arap dil sınırları içinde kalınmalı ve bu sınırlar çerçevesinde meal veya tefsir hazırlanmalıdır.¹⁸

Kur'an tercümelelerinde mütercimim ehil ve sorumluluk sahibi olması gerekir. Zira Allah'ın kelamının tercümesinde işlenecek hatalar diğer tercümelelerde işlenecek hatalardan daha ağırdır.¹⁹ Meallerdeki hataların önemli nedeni cehalet, vukufiyetsizlik ve aceleciliktir.²⁰ İnceleme konusu yaptığımız mealimizde bu üç durumun fazlasıyla kendini gösterdiğini defalarca müşahade etmiş bulunmaktayız.

Tercüme Teknikleri (Konya: Serhat Kitabevi, 2011), 33-40; Muhammmet Abay, "Türkçedeki Kur'an Meallerinin Tarihi ve Kronolojik Bibliyografyası", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 10/19-20 (2012), 231-301; Sadrettin Gümüş, "Cumhuriyet Döneminde (1923-1960 Arası) Meâl Çalışmaları", *Fatih Sultan Mehmet Vakaf Üniversitesi İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 5 (2015), 285-331.

¹¹ Mustafa Öztürk, *Cumhuriyet Türkiyesinde Meal ve Tefsir Serencamı* (Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 3. Baskı, 2015), 41, 74-75.

¹² Gıyasettin Arslan, "Türkçe Kur'an-ı Kerim Meallerinde Hedef Dilin Önemi", *Fırat Üniv. İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 8 (2003), 37; Mustafa Öztürk, *Meal Kültürümüz* (Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 3. Baskı, 2014), 46; Fatih Tiyek, *Kur'an'ı Anlamada Bağlamın Rolü* (Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2015), 273.

¹³ İsmail Aydın, "Kur'an'la İlgili İlk Filolojik Çalışmaların Tefsir İlimi Açısından Değerlendirilmesi" *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 11/1 (2011), 38.

¹⁴ Tahsin Görgün, *İlâhî Sözün Gücü* (İstanbul: Külliyyat Yayınları, 2. Baskı, 2014), 74-75.

¹⁵ Zülfi Kar Durmuş, "Dilbilim Açısından Meallere Eleştirel Bir Yaklaşım", *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 10/1 (2010), 35.

¹⁶ Düccane Cündioğlu, *Kur'an Çevirilerinin Dünyası* (İstanbul: Kaknüs Yayınları, 2. Baskı, 2005), 30.

¹⁷ Feriduddin Aydın, *Tercüme Bilimine Giriş ve Tercüme Teknikleri* (İstanbul: Furkan Basım ve Yayınevi, 2017), 106-107.

¹⁸ Şafii, Muhammed bin İdris, *er-Risale*, thk. Ahmed Muhammed Şakir (Beirut: Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, ts.), 50; Abdulkadir Muhammed Huseyn, *Me'ayiru'l-kabul ve'r-red li tefsiri'n-nass'i'l-Kur'ani* (Dimeşk: Dâru'l-Gavsâni, 2. Baskı, 2012), 140; M. Sait Şimşek, *Günümüz Tefsir Problemleri* (Konya: Kitap Dünyası Yayınları, 10. Baskı, 2011), 24; Düccane Cündioğlu, *Anlamın Bubarlaşması ve Kur'an* (İstanbul: Kapı Yayınları, 6. Baskı, 2015), 42-43.

¹⁹ Salih Akdemir, *Cumhuriyet Dönemi Kur'an Tercümeleleri (Eleştirel Bir Yaklaşım)* (Ankara: Akid Yayınları, 1989), 132-134.

²⁰ Abdulcelil Candan, "Meal ve Tefsirlerde Görülen Bazı Sözcük ve Deyim Hataları ile Bunların Önemli Nedenleri", *Marife Dini Araştırmalar Dergisi*, 1/3 (Aralık 2001), 90.

1.1. Ma‘rife ve Nekrenin Çevirisindeki Yanlışlar

Anlamı belirlenmiş kelimeye ma‘rife, anlamı belirlenmemiş olana ise nekra denir.²¹ Sağlıklı bir tercümenin yapılabilmesi için ma‘rife ve nekrenin anlamı mutlaka gözetilmelidir.²² Mütercimimizin bu konuda dikkatli davranmadığını aşağıya aldığımız örneklerde görebiliriz.

“... O vakit ateşi görmüş ve ailesine demişti ki...”²³

Didin, ayette nekre olarak geçen “نار/nâran” ifadesini “bir ateş” şeklinde çevirmesi gerekirken kelimeyi ma‘rife formatında “النار/en-nâra” olarak algılamış ve çevirisini bu algı üzerinden “ateş” şeklinde gerçekleştirmiştir. Yazar aynı hatayı “... biz ona şeytam musallat ederiz...”²⁴ ayetinde de yapmıştır.

“Yemin olsun Biz Musa’ya kitap verdik...”²⁵

Yazarın, ayette ma‘rife olarak gelen “الكتاب/el-Kitâb” ifadesini “kitabı” şeklinde çevirmesi gerekirken kelimeyi nekre formatında “كتابa/Kitâben” olarak algılamış ve çevirisini bu algı doğrultusunda “kitab” şeklinde gerçekleştirmiştir. Yazarın nekreyi ma‘rife,²⁶ ma‘rifeyi nekre²⁷ şeklinde çevirdiği yerlerin çok olması bu hataların çeviri tekniği ve Arap dilini bilmemekten kaynaklandığını göstermektedir.

1.2. Tekil ve Çoğulların Çevirisindeki Yanlışlar

Arapçada şahıslar tekil, ikil ve çoğul olarak sınıflanırlar.²⁸ Doğru bir tercüme için mütercim bu hususlara dikkat etmesi gerekmektedir. Meal yazarımızın tekil ve çoğula dikkat etmediğini aşağıdaki örneklerden rahatlıkla anlayabiliriz.

“Sonra peygamberimizi kurtarıyoruz...”²⁹

Didin’in peygamberimizi diye çevirdiği kısım ayette رسولنا/rusûlene şeklinde geçmektedir. Meal yazarının çevirisinin doğru olabilmesi için arapça ifadenin رسولنا/rasulune şeklinde gelmesi gerekirdi. O halde kelimeye peygamberimizi şeklinde tekil anlam değil peygamberlerimizi şeklinde çoğul anlam verilmelidir.

“Namazi doğru kalınız...”³⁰

²¹ Faruk Gürbüz, *Tercüme Problemleri ve Meâller* (İstanbul: İnsan Yayınları, 2004), 463; Aydın, *Tercüme Bilimine Giriş ve Tercüme Teknikleri*, 97.

²² Akpınar, *Kur’an Tercüme Teknikleri*, 42-43. Meallerde ma‘rife ve nekrenin çevirisindeki yanlışlar için bk. Gürbüz, *Tercüme Problemleri ve Meâller*, 463-487.

²³ Didin, *Kur’an-ı Kerim ve Kelime Mealî*; Ta-ha, 20/10.

²⁴ Didin, *Kur’an-ı Kerim ve Kelime Mealî*; Zuhruf, 43/36.

²⁵ Didin, *Kur’an-ı Kerim ve Kelime Mealî*; Secde, 32/23.

²⁶ Nekrenin ma‘rifeye dönüştürüldüğü yanlış çeviriler için bk. 20/10; 26/57; 37/6, 64; 43/36; 47/12; 51/4.

²⁷ Ma‘rifenin nekreye dönüştürüldüğü tercüme yanlışları için bk. 26/158; 32/23.

²⁸ Aydın, *Tercüme Bilimine Giriş ve Tercüme Teknikleri*, 97.

²⁹ Didin, *Kur’an-ı Kerim ve Kelime Mealî*; Yunus, 10/103.

Bu ayette yukarıdaki hatanın tam tersi olarak tekil çoğul yapılıştır. Yazar, arapçası أقم /*ekim* şeklinde gelen emir fiil ve faili *kal* şeklinde çevirmesi gerekirken, أقيمو /*ekîmu* şeklinde çoğul okumuş ve *kalmız* şeklinde tercüme etmiştir.

“Buyurdu: Ya Musa! Şüphesiz ben seni insanların üzerine seçtim risaletimi vererek, seninle konuşmamla...”³¹

Didin'in *risaletimi* şeklinde çevirdiği kısmın ayetteki karşılığı *risaletlerim* anlamına gelen رسالاتي /*risâlâti* kelimesidir. Yazar mealin birçok yerinde aynı hatayı tekrar etmiş ve tekili çoğul,³² çoğulu ise tekil³³ şeklinde çevirmiştir.

1.3. Fiil ve Faillerin Çevirisindeki Yanlışlar

Arap dilinde fiiller zamanı ifade eder ve “mazi/geçmiş, muzari/şimdiki, geniş, gelecek ve emir (emri gaib/emri hâzır)” fiiller şeklinde üçe ayrılır. Arapçada fiiler kimi zaman mazi ifadesi ile geldiği halde muzari anlamını verebilmektedir. Onun için fiiller doğru tercüme edilmediğinde³⁴ yanlış anlamalar söz konusu olabilmektedir. Meal yazarımızın basit fiillerin çevirisinde bile ciddi yanlışlar yaptığını görmekteyiz.

“Kulluk yapmız bu beytin Rabbine.”³⁵

Yazar, ayette geçen فليعبدو /*fe'l ya'budu* fiilini kulluk yapınlar şeklinde çevirmesi gerekirken *kulluk yapmız* şeklinde çevirmiştir. Yazarın çevirisinin doğru olabilmesi için söz konusu fiilin اعبدو /*u'budu* şeklinde gelmesi gerekirdi. Meal yazarı, burada emri gaibi, emri hazır'a dönüştürmek sureti ile basit bir dil kuralını ihlal etmiştir.

“Bir de münafiklık yapanları bilmek için, onlara gelin Allah yolunda savaşalım veyahut müdafaaada bulunun denilmiştir...”³⁶

Didin, ayette geçen قاتلو /*katilu* emir fiil ve faili³⁷ *savaşın* şeklinde çevirmesi gerekirken kelimeye *savaşalım* anlamını vermiştir. Yazarın çevirisinin doğru olabilmesi için söz konusu kelimenin نقاتلو /*nükatilu* şeklinde gelmesi gerekirdi.

“Eğer yine yüz çevirirseniz, şüphesiz Allah fesatçıları bilendir.”³⁸

³⁰ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Meali*; Hûd, 11/114.

³¹ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Meali*; A'raf, 7/144.

³² Tekilin çoğul olarak çevrildiği tercüme yanlışları için bk. 20/80, 117, 120; 22/12, 78; 26/213; 27/36; 29/67; 31/7; 33/62; 35/9, 25; 39/21, 38; 42/49; 43/48; 44/57; 53/55; 54/37; 57/21; 58/10.

³³ Çoğulun tekil olarak çevrildiği tercüme yanlışları için bk. 20/81; 16/7; 23/93; 24/4; 26/158; 37/54; 39/21, 59; 40/36, 70; 42/13, 52; 47/14; 48/20, 29; 51/15; 52/17; 56/6; 56/52; 57/25.

³⁴ Meallerde fiil zamanlarının tercümesinde yaşanan problemler için bk. Gürbüz, *Tercüme Problemleri ve Mealler*, 656-664.

³⁵ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Meali*; Kureys, 106/3.

³⁶ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Meali*; Âl-i İmrân, 3/167.

³⁷ Mahmûd Sâfi, *el-Cedvelu fi i'râbi'l-Kur'âni ve sarfihi ve beyânihî*, 16 Cilt (Beyrut: Dâru'r-Reşid, 3. Baskı, 1995), 2/365.

Yazar, ayette geçen *فإن/fe in tevellev* ifadesindeki fiil ve faili³⁹ şart edatı ile birlikte *çevirirlerse* şeklinde tercüme etmesi gerekirken *çevirirseniz* şeklinde tercüme ederek faili yanlış çevirmiştir. Didin'in çevirisinin doğru olabilmesi için söz konusu ifadenin *فإن/fe in tevelleytüm* şeklinde gelmesi gerekirdi. Yazar birçok yerde faili yanlış çevirmiş ve gaibi muhatap veya mütekellim şeklinde tercüme etmiştir.⁴⁰

“Eğer seni yalanlıyorsa kesinlikle onlardan öncekilerde yalanlanmıştı...”⁴¹

Didin, ayette ma‘lum olarak gelen “*كذب/كذبه*” fiilini “*كذب/كذبه*” şeklinde meçhul olarak algılamış⁴² ve ayet çevirisinde mantık sınırlarını zorlamıştır. Ayette Hz. Peygambere, sadece kendisinin değil ondan önce gelen peygamberlerin de yalanlandığı belirtilmiştir. Ancak yazar fiili meçhul okumak suretiyle yalanlananların peygamberler değil peygamberlerin münkirleri olduğunu ifade etmiştir.

Mealde fiillerin çevirisinde yapılan yanlışlar bunlarla sınırlı değildir. Yazar tarafından birçok yerde ma‘lum fiil meçhul,⁴³ meçhul fiil ise ma‘lum⁴⁴ şeklinde tercüme edilmiştir. Ayrıca birçok yerde mazi fiil muzari,⁴⁵ muzari fiil mazi,⁴⁶ emir fiil haber⁴⁷ ve kimi fiiller isim⁴⁸ şeklinde tercüme edilmiştir.

1.4. Zamirlerin Çevirisindeki Yanlışlar

Zamirlerin mercü problemi tefsir ve tercümelerde başlı başına bir sorundur.⁴⁹ Tefsirlerde müşkil addedilen birçok ayetin zamirlerin ircası probleminden kaynaklandığı ehlinin malumudur.

³⁸ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî; Âl-i İmrân*, 3/63.

³⁹ Mahmûd Sâfi, *el-Cedvelu fi i' râbi'l-Kur'an*, 2/205.

⁴⁰ Gaibin muhatap veya mütekellime dönüştürüldüğü çeviri yanlışları için bk. 19/34; 21/24; 24/30, 41, 54, 55; 26/87; 30/9; 31/32; 33/17; 36/35; 40/83; 56/20; 57/16; 68/33; Muhatabın mütekellime dönüştürüldüğü yanlış çeviriler için bk. 21/68; 68/28; Muhatabın gaibe dönüştürüldüğü yanlış çeviriler için bk. 16/9, 71; 19/89; 25/19; 48/16; 49/14; 57/28; Mütekellimin gaib ve muhataba dönüştürüldüğü yanlış çeviriler için bk. 18/52; 25/32; 54/36.

⁴¹ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî; Fatır*, 35/25.

⁴² Meallerde meçhul fiillerin tercümesinde yaşanan problemler için bk. Gürbüz, *Tercüme Problemleri ve Meâller*, 672-678; Halil Hacımuftuoğlu, *Kur'an Tercümelerinde Yöntem Sorunu* (İstanbul: İz Yayınları, 2008), 286-288.

⁴³ Ma‘lum fiillerin meçhul fiil şeklinde çevrildiği tercüme yanlışları için bk. 16/54; 17/102; 21/87; 24/48; 28/60; 29/38; 33/37; 44/48, 56; 46/29; 58/10, 22; 76/11, 31.

⁴⁴ Meçhul fiillerin ma‘lum fiil şeklinde çevrildiği tercüme yanlışları için bk. 16/70; 21/60; 22/40; 30/15; 40/18; 54/7, 9; 72/10.

⁴⁵ Mazi fiilin muzari fiil şeklinde tercüme edildiği çeviri yanlışları için bk. 15/47; 18/48, 49; 38/5; 40/27; 43/76; 47/13.

⁴⁶ Muzari fiilin mazi fiil şeklinde tercüme edildiği çeviri yanlışları için bk. 36/37; 37/35.

⁴⁷ Emir fiilin habere dönüştürüldüğü ayet çevirisindeki yanlışlar için bk. 71/24; 44/48.

⁴⁸ Fiillerin isme dönüştürüldüğü ayet çevirisindeki yanlışlar için bk. 22/45; 33/67; 45/32.

⁴⁹ Meallerde zamirlerin tercümesinde yaşanan problemler için bk. Hacımuftuoğlu, *Kur'an Tercümelerinde Yöntem Sorunu*, 280-283.

O yüzden tercüme yapılırken zamirlerin mercüine dikkat edilmelidir.⁵⁰ Meal yazarımızın bu konuda başarısız olduğu tercümelelerinden bariz bir şekilde anlaşılmaktadır.

“... Onlara Allah'ın ayetleri okunduğu vakit imanlarını ziyadeleştirdik. Onlar Rablerine tevekkül ederler.”⁵¹

Didin, ayette geçen زادتهم /zadethüm ifadesini ziyadeleştirir/arttırır şeklinde çevirmesi gerekirken kelimeyi ziyadeleştirdik şeklinde tercüme etmiştir. Yazarın çevirisinin doğru olabilmesi için söz konusu ifadenin زدناهم /zidnehum şeklinde gelmesi gerekirdi. Halbuki ayete göre ziyadeleştiren Allah değil, fiilin bir öncesinde geçen ve naibi fail görevi gören آیاته /ayetih kelimesi ile ifade edilen ayetlerdir. Ayette takdiri هي /hiye olan gizli/müstetir fail bulunmaktadır.⁵² Ayette, Allah'ın ayetleri okunduğunda mü'minlerin imanlarının attığı ifade edilmektedir.⁵³

“... Ortak koşuklarımızı ayırdıklarımız Allah'a ulaşamaz. Allah için olansa o ortak koşuklarımızı putlara ulaştır dediler. Ne kadar kötü bükküm veriyorlar!”⁵⁴

Didin'in ortak koşuklarımızı diye çevirdiği ifadenin arapçası لشركائهم /li şürekaihim şeklinde gelmiştir. Ayette ilgili kısmın öncesinde gelen لشركائنا /li şürekaine ifadesini ortak koşuklarımızı diye çevirdiği halde لشركائهم /li şürekaihim ifadesini de aynı anlamda çevirmiştir. Yazar لشركائهم ifadesinde muzafun ileyh görevi gören هم zamirini⁵⁵ yanlış çevirmiştir. Hâlbuki bu ifadenin karşılığı ortak koşuklarına şeklinde olmalıydı. Didin bu hatayı ayette iki defa yapmıştır. Aynı hatanın ayet çevirisinde iki defa tekrarlanmış olması ancak ilmi kifayetsizlikle açıklanabilir.

“Sonra Allah sükûnet indirdi Peygamberin ve Mü'minlerin üzerine...”⁵⁶

Yazar, ayette هـ /hu zamirini çevirisine yansıtamamıştır. Didin'in sükûnet diye çevirdiği kısmın ayetteki karşılığı sakinetini anlamına gelen سكنته /sekinetehu şeklindedir. Ayette Allah fail, انزله /ezle fiil, muzaf ve muzafun ileyhten ibaret olan sakinetehu ifadesi ise meful görevindedir.⁵⁷ Neseфи ayeti; kendisiyle sükûn bulup iman ettikleri rahmetini indirdi şeklinde tefsir etmektedir.⁵⁸ Birçok ayetin

⁵⁰ Akpınar, *Kur'an Tercüme Teknikleri*, 44.

⁵¹ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Enfal, 8/2.

⁵² Mahmûd Sâfi, *el-Cedvelu fi i'râbi'l-Kur'ân*, 5/169.

⁵³ Maverdî, Ebû'l-Hasen Ali bin Muhammed, *en-Nuket ve'l-üyûn/Tefsîru'l-Maverdî*, thk. Seyyid Abdulmaksud bin Abdurrahîm, 6 Cilt (Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, ts.), 2/295; İbnü'l-Cevzî, Ebû'l-Ferâc Cemalüddin Abdurrahmân bin Ali bin Muhammed, *Zâdu'l-Mesîr fî 'ilmi't-tefsîr* (Beyrut: Dâru İbn Hazm, 2015), 540; Beyzâvî, Nasirüddin, Ebû Saîd Abdullâh bin Ömer bin Muhammed eş-Şirâzî, *Emvâru't-tenzîl ve esrâru't-te'vîl/Tefsîru'l-Beyzâvî*, 2 Cilt (Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 2002), 1/374; Nesefi, Abdullâh bin Ahmed bin Mahmûd, *Medâriku't-tenzîl ve bakâiku't-te'vîl/Tefsîru'n-Nesefi* (Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 2000), 403.

⁵⁴ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; En'am, 6/136.

⁵⁵ Mahmûd Sâfi, *el-Cedvelu fi i'râbi'l-Kur'ân*, 4: 294.

⁵⁶ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Tevbe, 9/26.

⁵⁷ Muhyiddin Derviş, *İ'râbu'l-Kur'ân*, 9 Cilt (Beyrut: Dâru İbn Kesîr, 9. Baskı, 2003), 3/200.

⁵⁸ Nesefi, *Medâriku't-tenzîl*, 431.

çevirisinde o/hu zamiri yazar tarafından tercüme edilmemiştir. Zamirlerin çevirisi ile ilgili hatalar mealin birçok yerinde yapılmıştır.⁵⁹

1.5. Edatların Çevirisindeki Yanlışlar

Arap dilinde kelime; isim, fiil ve harften oluşur. Harf ise isim ve fiilde olmayan bir anlam için gelir.⁶⁰ Çevirilerde cümle ve kelimeler kadar harflerin de (anlamsal fonksiyonlarıyla beraber) doğru tercüme edilmesi önemlidir.⁶¹ Yalnız başına bir anlam taşımayan, cümle içinde anlam kazanan, kelimeleri veya cümleyi birbirine bağlama görevi gören bağlaç ve edatların tercümesi meal-lerde önemli bir sorundur.⁶²

“*Küfre gidiş sebepleri Meryem'e karşı çok büyük bir iftirada bulunmalarıdır.*”⁶³

Yazar, ayetin siyak ve sibak bağlantısını kopardığı ve ayette geçen ب/bi harfi ceri ile ayette atıf görevi gören و/vav harfinin işlevini meale yansıtamadığı için yeni bir anlam örgüsü geliştirmiştir. Söz konusu yanlışlar bertaraf edildiğinde ayetin şu anlamı verdiği görülecektir: “Helak edilmelerinin veya kalplerinin mühürlenmesinin sebebi sözlerini bozmaları, Allah'ın ayetlerini inkâr etmeleri, haksız yere peygamberleri öldürmeleri, kalplerimiz kılıflı demeleri, küfürleri (inkârları ya da nankörlükleri), Meryem'e iftira atmaları ve İsa'yı öldürdük demeleridir.”⁶⁴ Yazar birçok yerde ayetlerde geçen cer harflerini ya yanlış anlamlandırmış ya da anlamlarını çeviriye yansıtamamıştır.⁶⁵

“*Hakkı hak olarak tanıttı batılı (Hakkın gücü ile) yok eder bundan mücrimler boşlanmasalar bile.*”⁶⁶

Didin, ayet arapçasında ta'lil için gelen ل/li harfinin⁶⁷ anlamını çevirisine yansıtmamıştır. Aynı hata mealin birçok yerinde yapılmış ve ta'lil için gelen li harfinin anlamı çeviriye yansıtılmamıştır.⁶⁸ ل/Li harfini ta'lil için aldığımızda ayete şöyle bir meal verilebilir: “Allah, hakkı gerçek-

⁵⁹ Zamirlerin yanlış çevirisi için bk. 17/86; 23/105; 27/36; 34/23; 35/33; 36/36; 37/71; ayet metninde geçen zamirlerin yok sayıldığı ayet çevirileri için bk. 17/17; 18/29, 96; 23/110; 24/41; 29/62; 33/22; 34/39; 35/28, 36; 39/7, 14; 40/74; 47/24; 48/27; 52/38; 54/7; 57/19; 58/2; 62/8; ayet metninde olmadığı halde çeviride zamir eklenen yanlış çeviriler için bk. 23/44; 37/22, 74, 106; 50/14; 54/17; 66/8.

⁶⁰ Sibeveyhi, Ebû Bişr Amr b. Osmân b. Kanber, *el-Kitâb*, thk. Abdusselâm Muhammed Harûn, 5 Cilt (Kahire: Mektebetü'l-Hancî, 3. Baskı, 1988), 1/12; Müberred, Ebu'l-Abbas Muhammed bin Yezid, *Kitâbu'l-Muktadab*, thk. Muhammed Abdulhâlik Azîme (Kahire: Vezaratu'l-Evkâf, 1994), 1/141.

⁶¹ Arslan, “Türkçe Kur'an-ı Kerim Meallerinde Hedef Dilin Önemi”, 33; Meallerde edatların çevirisi ile ilgili problemler için bk. Hacımuftuoğlu, *Kur'an Tercümelerinde Yöntem Sorunu*, 291-310.

⁶² Ekin & Akyüzöğlü, *Kur'an Tercüme Teknikleri*, 99; Gürbüz, *Tercüme Problemleri ve Meâller*, 487-536.

⁶³ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Nisa, 4/156.

⁶⁴ Derviş, *İrabu'l-Kur'an*, 2: 147-148.

⁶⁵ Harfi cerlerin yanlış tercüme edildiği yerler için bk. 15/39; 20/5; 16/26, 73, 81, 84; 19/11; 16/107; 18/39; 16/73, 81; 22/3; 29/31, 35, 68; 31/70; 33/25; 37/72; 38/24; 45/35; 47/9; 55/7; 80/13; harfi cerlerin yok sayıldığı, tercüme edilmediği yerler için bk. 16/2, 123; 18/57; 18/84; 15/39; 32/5; 34/32; 38/32; 45/26; 48/11.

⁶⁶ Didin, *Kur'an'ı Kerim Mealî*; Enfal, 8/8.

⁶⁷ Derviş, *İrabu'l-Kur'an*, 3: 105.

⁶⁸ Ta'lil harfinin çeviriye yansıtılmadığı yerler için bk. 16/25; 18/56; 19/11; 20/15; 22/5; 28/8; 30/45; 33/24; 34/4; 35/30; 40/67, 79; 43/13, 33, 34; 45/14, 22; 48/4; 53/31; 57/25. Ta'lil harfinin te'kid harfi olarak çevrildiği yanlış tercüme için bk. 39/42.

leştirmek ve batılı ortadan kaldırmak için sözleriyle hakkı gerçekleştirmek ve kâfirlerin ardını kesmek istiyordu. Mücrimler istemeseler de.”

“... *Allah'ın sizin için takdir ettiğini isteyin. Yiyin ve için, hatta sizce sabahın gelişini beyaz ipliğin siyah iplikten net olarak ayırt edeceğinizi zamana kadar...*”⁶⁹

حتى/Hatta harfi gaye olduğu halde yazar tarafından Türkçe'ye aynen aktarılmış ve cümlenin sonuna anlam bütünlüğünün oluşması için tefsir niteliğinde *zamana kadar* ifadesi eklenmiştir. Hâlbuki yazarın حتى/hatta diye çevirdiği kısım zaten *kadar* anlamını vermektedir. Yazar, ayet Arapçasındaki من الفجر /min'el-fecr car ve mecrurunu *sabahın gelişini* anlamına almak sureti ile ayetin anlamının kaybolmasına ve zihinlerde “*sabahın gelişini, ele alınan beyaz ve siyah iplerin birbirinden net olarak ayrılması ile anlaşılabilir*” şeklinde bir anlamın oluşmasına zemin hazırlamıştır. Kanaatimizce ayete şöyle bir mana vermek daha doğru olacaktır: “Fecrin beyaz ipliği siyah iplikten sizce ayırt edilinceye kadar yiyin, için.” Zira ayette gece ve gündüzün birbirinden ayırt edilmesi kastedilmektedir. Yani siyah iplik ile gecenin karanlığı, beyaz iplik ile gündüzün aydınlığı anlatılmak istenmiştir.⁷⁰

“... *Nuh'u da daha önce gelen zürriyetini de hidayete erdirdik. Davud'u Süleyman'ı Eyyubu...*”⁷¹

Didin, ayette geçen من قبل /min kablu ifadesini *daha önce gelen zürriyetini de* şeklinde çevirmiştir. Hâlbuki burada نوحا/Nuh ismi هدينا /bedeyna fiil ve failinin mukaddem mefulüdür. من قبل /min kablu ifadesindeki harfi cer ve zarf ise هدينا /bedeyna kelimesine müteallıktır.⁷² Dolayısıyla ayetin anlamı; “daha önce de, Nuh'u ve onun zürriyetinden (soyundan) Davud'u Süleyman'ı, Eyyubu... hidayete erdirdik.” şeklinde olur. Yazarın bu çevirisi okuyucunun aklına; kişi dünyaya gelmeden zürriyeti dünyaya gelebilir mi? sorusunu getirmektedir.

“O ikisinden kurtulan, uzun müddet sonra hatırladı ve dedi ki: Ben size onun tevilini haber veririm, hemen beni gönderirsiniz.”⁷³

Yazar, ayette geçen فأرسلون /fe ersilüni şeklindeki Arapça ifadeyi *hemen beni (zindana) gönderin* şeklinde tercüme etmesi gerekirken *hemen beni gönderirsiniz* şeklinde yanlış çevirmiştir. Ayette şart edatı bulunmadığı halde Didin kendiliğinden şart edatı takdir etmiştir. Yazar mealinin birçok yer-

⁶⁹ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Bakara, 2/187.

⁷⁰ Zeccâc, Ebû İshâk İbrâhîm bin es-Serî, *Meâni'l-Kur'ân ve i' râbub*, thk. Dr. Abdulcelil Abduh Şelbî, 5 Cilt (Beyrut: Âlemu'l-Kütüb, 1988), 1: 257; İbn Kesîr, İmâduddîn Ebû'l-Fidâ İsmail, *Tefsîru'l-Kur'âni'l-azîm*, 4 Cilt (Dimâşk: Dâru'l-Feyhâ, 1994), 1: 300-301; Derviş, *İ'rabu'l-Kur'ân*, 1. 244; Buhârî, “Tefsir”, 28.

⁷¹ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Enam, 6/84.

⁷² Derviş, *İ'rabu'l-Kur'ân*, 2: 404.

⁷³ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Yusuf, 12/45.

inde bu hatayı yapmış ve ayet metninde şart edatı bulunmadığı halde çeviride var gibi göstermiştir.⁷⁴

Mealde edatların çevirisi konusunda yapılan yanlışlar bunlarla sınırlı değildir. Yazar mealde birçok yerde ayet metninde geçtiği halde soru edatlarını⁷⁵ ve benzetme edatlarını⁷⁶ çeviriye yansıtılmamış, başka ayetlerde ise ayet metninde geçmediği halde çeviride soru edatlarını⁷⁷ varmış gibi göstermiştir. Aynı şekilde kimi ayetlerde nida harfi atlanmış tercümeyle yansıtılmamıştır.⁷⁸

1.6. Tamlamaların Çevirisindeki Yanlışlar

Arap dilinde isim ve sıfat tamlamaları önem arz eder. Na't ve men'ut(sıfat ve mevsuf), Muzaf ve muzafun ileyh tamlamaları tercümeyle tam aksettirilmediğinde kaynak dilin hedef dile başarılı ile aktarıldığından söz edilemez. Mealimizdeki birçok tercüme sorununun tamlamaların çevirisindeki dikkatsizlikten⁷⁹ kaynaklandığını görmekteyiz.

“Ey insanlar! Sizin azgınlığınız ancak sizin kendi nefislerinizdir. Dünya hayatı bir metadır, sonra siz bize döneceksiniz”⁸⁰

Didin'in *dünya hayatı bir metadır* şeklinde çevirdiği kısmın ayetteki karşılığı *متاع الحياة الدنيا / meta' al-hayati'd-dünya* şeklindedir. Yazarın çevirisinin doğru olabilmesi için sıfat-mevsuf ve muzaf-muzafun ileyh tamlamalarından ibaret olan bu ifadenin yerine *إنم الحياة الدنيا متاع / inneme'l-hayati'd-dünya metaun* şeklinde arapça bir ifade gelmeliydi. Ayet hakkında tefsirlerde farklı görüşler ileri sürülmüştür. Kimi müfessirler ayetin bu kısmının *بغيتكم / bağyukum* kelimesinin haberi olduğunu ifade ederlerken kimileri de bu kısmın mübtedasının mahzuf olduğunu dolayısı ile mahzuf mübtedanın haberi olduğunu ifade ederler. Kısacası hiçbir müfessir bu ayete yazarın verdiği anlamı vermemiştir.⁸¹ Ayete Türkçe şu muhtemel manalar verilebilir: “Azgınlığınız yakın hayatın geçici bir menfaati olmak üzere sizin aleyhinizedir” veya “azgınlığınız aleyhinizedir. Azgınlığınızla (bitmesi) yakın hayatın menfaatini arzuluyorsunuz.”

⁷⁴ Ayet metninde geçmediği halde çeviride varmış gibi gösterilen şart edatları yanlışları için bk. 20/63; 24/6; 45/23.

⁷⁵ Soru edatlarının çeviriye yansıtılmadığı tercüme yanlışları için bk. 17/93, 94; 18/57, 74; 27/90; 34/33; 50/45; 70/38.

⁷⁶ Benzetme edatlarının çeviriye yansıtılmadığı tercüme yanlışları için bk. 33/32; 34/54; 58/5.

⁷⁷ Ayet metninde olmayan soru edatlarının çeviriye yansıtıldığı tercüme yanlışları için bk. 18/48, 55; 20/86; 34/6; 50/26; 51/40, 42; 56/82.

⁷⁸ Nida harfinin atlandığı çeviri yanlışları için bk. 33/33.

⁷⁹ Meallerde tamlamaların tercümesinde yaşanan problemler için bk. Gürbüz, *Tercüme Problemleri ve Mealler*, 615-644; Hacımuftüoğlu, *Kur'an Tercümelerinde Yöntem Sorunu*, 254-261; 288-291.

⁸⁰ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*, Yunus, 10/23.

⁸¹ Ferrâ, Ebi Zekeriyâ Yahyâ, *Meâni'l-Kur'an*, thk. İbrahim Şemsuddîn, 3 Cilt (Beirut: Dâru'l-Kütübü'l-İlmiyye, 2002), 1: 310; Beyzâvî, *Envârü't-Tenzîl*, 1/432; Nesefî, *Medâriku't-tenzîl*, 469; Derviş, *İrabu'l-Kur'an*, 3/320; Mahmûd Sâfi, *el-Cedvelu fi i'râbi'l-Kur'an*, 6/104.

“Çünkü sabah *Kur'an'ın okunuşuna şahittir...*”⁸²

Yazar, muzaf ve muzafun ileyh olan ve “sabah namazı, sabah okuyuşu/sabah namazında okunan Kur'an” anlamına gelen⁸³ *قرآن الفجر / kur'an'el-fecri* ifadesini “sabah Kur'an'ın okunuşuna şahittir” şeklinde yanlış çevirmiştir.

1.7. Müzekker ve Müennes İfadelerin Çevirisindeki Yanlışlar

Arapçada kadın ve erkeklere hitap, farklı lafızlarda yapılır. Erkek ve kadınları ifade eden zamir ve kalıplar birbirinden farklıdır. Bir metni kaynak dilden hedef dile aktaracak birinin iki dil arasındaki yapısal farklılıklara dikkat etmesi gerekir. Meal yazarı kimi yerlerde bu yapısal farklılıklara dikkat etmemiş ve müzekker-müennes formlarını birbirine karıştırmıştır.

“*‘Siz Allah'ın emrine de mi şaşırıyorsunuz?’ dediler. Allah'ın rahmeti ve bereketi Ehl-i Beytin üzerinedir. Şüphesiz o övgüye layık ve şereflidir.*”⁸⁴

Didin'in, “...*mi şaşırıyorsunuz*” şeklinde çevirdiği kısmın arapçası “*أتعجبين/eta'cebîne*” şeklindedir. Ayetin bağlamından anlaşıldığı gibi hitap melekler tarafından Hz. İbrahim'in eşine yapılmıştır. Melekler, yazarın çevirisine yansıdığı gibi erkekler topluluğuna değil bir kadına “...*mi şaşırıyorsunuz*?” sorusunu yöneltmişlerdir. Didin'in, “*Allah'ın rahmeti ve bereketi Ehl-i beytin üzerinedir*” şeklindeki çevirisinin doğru olabilmesi için bu kısmın “*rahmetullahi ve berekâtühu ale ehl'l-beyt*” şeklinde gelmesi gerekirdi. Ayette *kalu* mazi fiil ve fail, *e* soru edatı, *ta'cebîne* muzari fiil ve fail, *min emrillah* cer-mecrur, isim, *rahmetullahi* mubteda, *vav* atıf harfi, *berakatuhu* matuf, *aleykum* haber, *ehlelbeyt* nidası mahzuf munada işlevi görmektedir.⁸⁵ Buna göre ayeti şöyle çevirebiliriz: “Allah'ın işine mi şaşırıyorsunuz? Ey evhalkı! Allah'ın rahmeti ve bereket(ler)i sizin üzerinizdir.”

2. Arapça, Türkçe ve Kur'an'a Vakıf Olmaktan Kaynaklanan Yanlışlar

Tercüme tek bir dil üzerinden gerçekleştirilen bir faaliyet değildir, onun içindir ki meal yazarı, kaynak ve hedef dilin her ikisini bilmeli, dil inceliklerine ve Kur'an'a vakıf olmalıdır.⁸⁶ Meal yazarı kaynak ve hedef dile hâkim olmadan çeviri yapmaya kalkmamalıdır. Zira çevirmen iki dil-

⁸² Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; İsra, 17/78.

⁸³ Ferrâ, *Meâni'l-Kur'ân*, 2: 55; İbnu'l-Cevzî, *Zâdu'l-mesîr*, 827; Beyzâvî, *Envâru't-tenzîl*, 1: 579; Nesefî, *Medâriku't-tenzîl*, 633.

⁸⁴ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Hud, 11/73.

⁸⁵ Derviş, *İrabu'l-Kur'ân*, 3: 459-460; Mahmûd Sâfî, *el-Cedvelu fi i'râbi'l-Kur'ân*, 6/315-316.

⁸⁶ Akdemir, *Cumhuriyet Dönemi Kur'an Tercümeleri*, 77; İsmail Çalışkan, M. Esed'in Kur'an Mesajının Tablil ve Tenkidî (Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2009), 62; Zülfikar Durmuş, *Kur'an'ın Türkçe Tercümeleri-“Azîz Kur'an” ve “İnsanlığa Son Çağrı Örneği”* (İstanbul: Rağbet Yayınları, 2007), 182; Durmuş, “Dilbilim Açısından Meallere Eleştirel Bir Yaklaşım”, 9; Abdülcelil Bilgin, “Harfî ve Tefsirî Tercümenin İşlevselliği ve Aktüel Değeri”, *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 33 (2010), 176; Gıyasettin Arslan, “Türkçe Kur'an Meallerinde Kaynak Dilin Egemenliği Sorunu”, *Kur'an Mealleri Sempozyumu-Eleştiriler ve Öneriler- 24-26 Nisan 2003 İzmir*, 2 Cilt (Ankara: DİB Yayınları, 2007), 1: 475.

den birine hâkim olmadığında ya okuduğunu yanlış anlayacak ya da yanlış aktarımda bulunacaktır. Kur'an gibi kutsal bir kitabın çevirisi ise roman, hikâye veya bir fikir kitabının çevirisi gibi değildir. Kur'an'ı çeviren birinin kaynak ve hedef dile hâkim olması, her iki dili çok iyi bilmesi yetmemektedir. Kur'an'ı çevirmeden önce onu bir bütün olarak çok iyi tanımalı ve okuma anlama süreçlerinden geçmelidir.⁸⁷ Zira Kur'an sadece Arapça bilenlerin çevireceği bir kitap değildir. Birçok Kur'an tercümesinin çeviri kokması, amaca tam anlamı ile hizmet etmemesi Kur'an'ın anlaşılmasından çevrilmesinden dolayıdır.

2.1. Deyimleri Anlamamaktan Kaynaklanan Çeviri Yanlışları

Kur'an bir taraftan sözlü kültürün özelliklerini bünyesinde taşıyan, yazıya geçirilmiş bir metin, diğer taraftan kendine has üslûbuyla ses-mânâ bütünlüğüne, mecaz, deyim ve istiârenin yoğun olarak kullanıldığı ilâhî bir kelimedir.⁸⁸ Mütercimim önündeki en zor konulardan birisi de deyimlerdir.⁸⁹ Deyimlerin çevirisinde iki önemli husustan biri deyim farkına varılması ve onun doğru yorumlanması diğeri ise deyim hedef dile başarılı bir şekilde aktarılmasıdır.⁹⁰ Meal yazarımızın deyimlerin çevirisinde başarılı olduğunu söylemek mümkün değildir.

“... *Ve ömürleri yolda geçenlere...*”⁹¹

Didin, ayette geçen “*ibni's-sebil*” ifadesini “*ömürleri yolda geçenler*” şeklinde çevirmiştir. Halbuki bu tabir Arap dilinde bir deyimdir ve “*menzîlinden uzak, zor durumda kalmış misafir, yolcu, vb. yabancılar*” için kullanılmaktadır.⁹² Yazarın meallendirmesi ise deyim içeriğinden anlamdan oldukça uzak ve yanlıştır.

2.2. Kelimelere Yanlış Anlam Takdir Etmekten Kaynaklanan Çeviri Yanlışları

Arapça lügat ilmi Kur'an'a hizmet için ortaya çıkmış⁹³ Kur'an tefsîrinin önemli kaynaklarından biridir.⁹⁴ Rağîb el-İsfehânî'nin (ö. 502/1108) de belirttiği gibi Kur'an'ı anlamaya ilk kelimeleri

⁸⁷ Hacımüftüoğlu, *Kur'an Tercümelerinde Yöntem Sorunu*, 168.

⁸⁸ Durmuş, *Dilbilim Açısından Meallere Eleştirel Bir Yaklaşım*, 10; Cüneyt Eren, *Kur'an Yorumunda Yanlış Mulâbazalar Kur'an'ı Lafzî Okuma* (İstanbul: Işık Yayınları, 2016), 16.

⁸⁹ Koçak, “Açık ve Anlaşılır Bir Kur'an Çevirisinin Temel İlkeleri”, 321. Meallerde deyim çevirilerinde yaşanan problemlerle ilgili bk. Abdulcelil Bilgin, *Kur'an'daki Deyimler ve Zemahşeri'nin Keşşafı*, (Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2008), 55-339; Hacımüftüoğlu, *Kur'an Tercümelerinde Yöntem Sorunu*, 263-268; Gürbüz, *Tercüme Problemleri ve Mealler*, 304-348.

⁹⁰ Mehmet Hakkı Suçın, *Öteki Dilde Var Olmak* (İstanbul: Say Yayınları, 2. Baskı, 2013), 183-185.

⁹¹ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Nisa, 4/36.

⁹² Derviş, *İrabu'l-Kur'an*, 2/21; Beyzâvî, *Envârü't-tenzîl*, 1/214; Abdulcelil Bilgin, *Kur'an'da Deyimler ve Kur'an'ın Anlaşılmasındaki Rolü* (İstanbul: Pınar Yayınları, 2003), 21-22.

⁹³ Abdulmacit Nedim, *Nemüçec min dirâseti'd-delâliyyeti fî tefsîri kuruni'l- hamseti'l- ulâ*, (y.y., ts.), 49.

⁹⁴ Sadreddin Gümüş, *Kur'an Tefsîrinin Kaynakları* (İstanbul: Kayıhan Yayınları, 1990), 102.

anlamakla başlanmalıdır.⁹⁵ Bunun içindir ki Kur'an'ı tercüme edecek kişi ilk dönem Arap dil sözlüklerine, kelimelerin anlamsal zenginliğine ve geçirdikleri anlam değişimlerine vakıf olması gerekir. Aşağıya aldığımız örnekler meal yazarımızın kelimelerin anlam genişliğine ve sözlüklere vakıf olmadığını göstermektedir.

“Gözlerini sakın dikme! Onların zevk sürerek faydalandıkları zevcelere...”⁹⁶

Didin, ayette geçen “*ezvâc/أزواج*” kelimesini yanlış çevirerek Hz. Peygamber hakkında yanlış algılamalara yol açacak nitelikte bir tercümede bulunmuştur. Yazarın çevirisi, okuyucunun zihninde Hz. Peygamberin, düşmanlarının kadınlarına göz diktiği algısını uyandırdığı için oldukça sakıncalıdır. Halbuki “*ezvâc*” kelimesi Arap dilinde “*renk, denk, akran, koca, eş, çift*” anlamlarının yanısıra “*sınıf, topluluk*”⁹⁷ anlamına da gelmektedir⁹⁸ ki bu durumda ayetin doğru çevirisi şöyle olmaktadır: “*Onlardan bazı topluluklara verdiğimiz ...dünya hayatının çekici nimetlerine göz dikme...*”

“*Böylece mihrapta kavminin karşısına çıktı. Onlara ilham yolu ile sabah ve akşam tesbih ediniz diye işaret buyurdu*”⁹⁹

Hz. Zekeriyâ, meleklerin getirdiği çocuk müjdesi üzerine kavmi ile konuşmamış/konuşamamış ve mihrapta(mabedinde) halkın karşısına çıkıp işaret yolu ile kavminden Allah'ı sabah akşam tesbih etmelerini istemişti. Didin, ayette geçen “*evbâ ileyhim/أوحى إليهم*” ifadesini “*onlara ilham yolu ile*” şeklinde tercüme etmiş ve ayet mealinin sonuna tefsiri bir ifade olarak “*işaret buyurdu*” ifadesini eklemiştir. Halbuki ilham kalbi bir şeydir, işaret ise şekli bir durumdur ve ilhamla işaretle bulunmak mümkün değildir. Vahiy kelimesi Arapçada “*ilham, yazmak, emretmek, işaret etmek, birine gizli bir yolla ilim ilka etmek*” anlamlarına gelmektedir.¹⁰⁰ Yazar, “*ilham yolu ile*” ifadesinin yerine “*işaret buyurdu*”¹⁰¹ tabirini kullanmış olsaydı daha doğru bir tercih yapmış olurdu.

“*Bu Arapça da mı yabancı...*”¹⁰²

Didin, ayette geçen “*Arap/Arap olan biri*” anlamına gelen “*arabi/عربي*” kelimesin “*arapça*” şeklinde anlamış ve ne ifade ettiği belli olmayan “*bu arapça da mı yabancı?*” şeklinden bir çeviride

⁹⁵ Rağib el-İsfehânî, *el-Müfredât fî garibi'l-Kur'an*, thk. Muhammed Halil Ayteni (Beirut: Dâru'l-Ma'rife, 3. Baskı, 2001), 10.

⁹⁶ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Hicr, 15/88; Taha, 20/131.

⁹⁷ Zemahşerî, Ebû'l-Kâsım Cârullah Mahmûd, *el-Keşşâf an bakâiki gavâmi'zi't-tenzîl ve uyûnu'l-ekâvîl*, thk. Muhammed Abdusselâm Şâhîn, 4 Cilt (Beirut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1995), 3/95; أصنافاً من الكفرة

⁹⁸ Ferâhîdî, Ebû Abdurrahmân Halîl b. Ahmed, “Zevc”, *Kitâbu'l-'ayn*, thk. Dr. Davud Sellum v.dğr. (Beirut: Mektebetü Lübnân, 2004), 341; İbn Fâris, Ebu'l Huseyn Ahmed bin Zekeriyâ, “Zevc”, *Mekâyısü'l-luğâ*, thk. Enes Muhammed eş-Şâmî (Kâhire: Dâru'l-Hadîs, 2008), 392; Rağib el-İsfehânî, “Zevc”, *el-Müfredât fî garibi'l-Kur'an*, 220-221; Firuzâbâdî, Mecdüddîn Muhammed bin Ya'kub, “Zevc”, *el-Kâmusu'l-mubtâ*, thk. Halil Me'mun Şeyhâ (Beirut: Dâru'l-Ma'rife, 5. Baskı, 2011), 579.

⁹⁹ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Meryem, 19/11.

¹⁰⁰ Ferâhîdî, “Vahy”, *Kitâbu'l-'ayn*, 892; İbn Fâris, “Vahy”, *Mekâyısü'l-luğâ*, 949-950; Rağib el-İsfehânî, “Vahy”, *el-Müfredât fî garibi'l-Kur'an*, 530-531; Firuzâbâdî, “Vahy”, *el-Kâmusu'l-mubtâ*, 1386.

¹⁰¹ Ferâhîdî, “Vahy”, *Kitâbu'l-'ayn*, 892.

¹⁰² Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Fussilet, 41/44.

bulunmuştur. Hâlbuki ayette Arapların, Allah'ın kendilerine farklı dilde bir kitap indirmesi halinde; “*Araba yabancı dilde kitap mı?*” şeklinde itiraz sergileyecekleri ifade edilmektedir. Didin, başka yerlerde de benzer hataları yapmış, kelimelere doğru anlam takdir edememiş¹⁰³ ve kimi yerlerde ise kelimelerin anlamını atlamıştır.¹⁰⁴

2.3. Arap Dil Üslubunu Bilmemekten Kaynaklanan Çeviri Yanlışları

Arapların dili ve üslubu¹⁰⁵ üzere inen Kur’ân’ın tefsiri ve tercümesi bu dilin kurallarına göre olmalıdır.¹⁰⁶ Mütercim, Arap dilinin inceliklerini bilmeli, benzeri getirilemeyen mu‘ciz bir kitap ile muhatap olduğunun farkında olmalıdır.¹⁰⁷ Yazarımızın Arap dil selikasına ve Kur’an üslubuna vakıf olmadığı yapmış olduğu tercümelerden anlaşılmalıdır.

“... *İkinin ikincisi* o zaman mağaranın içindelerdi. O zaman arkadaşı ona diyordu ki: *Mahzun olma. Şüphesiz Allah bizimle beraberdir...*”¹⁰⁸

Didin, ayette geçen “*saniye's-neyni/ثاني اثنين*” ifadesini “*ikinin ikincisi*” anlamında tercüme etmiştir. Halbuki araplar, “*saniye's-neyni*” ifadesini “*ebadü's-neyni/iki kişiden biri*” anlamında kullanırlar.¹⁰⁹ Yazar, bu yanlış çevirisiyle kalmamış ve “*saniye's-neyni*” ifadesini bağlamından kopararak yanlış bir anlamın ortaya çıkmasına sebebiyet vermiştir. Hâlbuki “*saniye's-neyni*” ifadesi “*ehracehu*” ifadesindeki “*he*” zamirinin halidir. Dolayısıyla tercümesi şöyle yapılır: “*Kâfirler iki kişiden biri olarak onu (Mekke'den) çıkardıklarında...*” Ayette “*saniye's-neyni*” muzaf, muzafun ileyh, ondan sonraki “*iç*” bedel, “*hümê*” mübteda , “*fi'l-gar*” haber ve bundan sonraki “*iç*” yine bedeldir.¹¹⁰ Didin, mealin tümünde olduğu gibi bu ayette de adeti olduğu üzere ayeti bölümleyerek çevirirken dil kaidelerini dikkate almamış ve yeni bir anlam örgüsü geliştirmiştir. Bağlam ve Arap dil kuralları hesaba katıldığında ayete şöyle bir meal verilebilir: “*Kâfirler iki kişiden biri olarak onu (Mekke'den) çıkardıklarında, her ikisi de mağarada iken arkadaşına: “Üzülme (çünkü) Allah bizimle beraberdir...”* Yazar, “*hümê*” zamirini ve bedelleri çevirisine aktaramadığı gibi “*arkadaşına*” anlamında çevirmesi gereken “*li sabibihi*” ifadesini “*arkadaşı ona*” şeklinde yanlış tercüme etmiştir.

“*O'nun misline benzeyen bir şey yoktur...*”¹¹¹

¹⁰³ Kelimelerin yanlış çevirisi için bk. 12/4; 13/15; 17/9, 79; 19/11, 46; 20/51; 34/32; 38/21.

¹⁰⁴ Tercüme edilmeden atlanan kelimeler için bk. 21/7; 25/49.

¹⁰⁵ Kur’an’ın üslubu için bk. Zürkani, Muhammed Abdulazim, *Menabilu'l-irfan fi ulûmi'l-Kur'an*, thk. Ahmed bin Ali (Kahire: Daru'l-Hadis, 2001), 253-276.

¹⁰⁶ İsmail Aydın, *Kur'an'ın Filolojik Yorumu* (Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2014), 23.

¹⁰⁷ Akdemir, *Cumhuriyet Dönemi Kur'an Tercümeleri*, 132-133.

¹⁰⁸ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Meali*; Tevbe, 9/40.

¹⁰⁹ Neseî, *Medâriku't-tenzîl*, 436.

¹¹⁰ Derviş, *İ'rabu'l-Kur'an*, 3: 218.

¹¹¹ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Meali*; Şûrâ, 42/11.

Ayette geçen “*kemislibi/كَمِثْلِهِ*” ifadesi “*leyse/ليس*”nin *mukaddem haberi*, “*şeyun/شيء*” kelimesi ise “*leyse*”nin muahhar ismidir. Ayet hiçbir şeyin Allah’a benzemediğini, Allah’ın benzerinin olmadığını ifade ederken Didin’in çevirisi ise Allah’ın benzerinin olduğunu ve Allah’ın misline/benzerine kimsenin benzemediğini ifade etmektedir ki böyle bir ifade tevhide aykırıdır.

2.4. Türkçe’yi Bilmemekten Kaynaklanan Çeviri Yanlışları

Anlam eksenli bir çeviride önemli olan mefhumu idrak etmek ve onu idrak edilebilecek bir surette muhataba yansıtmaktır.¹¹² Türkçe meallerde genellikle Arapçanın etkisinde kaldığı için hedef dilde çeviri hataları yapılmaktadır.¹¹³ Kaynak metindeki bir ifadenin veya bir kelimenin anlamını yanlış yorumlama sonucu hedef metinde mantıksız, saçma ve tuhaf ifadeler görülebilmektedir.¹¹⁴ Kur’ân meallerindeki bu tür anlam ve anlatım bozukluklarının, kaynak dille ilgili bilgi eksikliklerinin yanı sıra Türkçeye vukufiyyetin yeterli düzeyde olmamasından da kaynaklandığını söylemek mümkündür.¹¹⁵

“*Ve teraziyi de doğru eşit tartın*”¹¹⁶

Didin, ayette geçen “*vezn*” kelimesini “*mizan*” olarak algılamış ve Türkçe açısından kabul edilemeyecek bir çeviri örneği sergilemiştir. Ayette tartı işleminin dosdoğru yapılması istendiği halde yazarın çevirisinde tartı işleminin değil tartı aletinin doğru tartılması ifade edilmektedir. “*Terazinin tartılması*” ifadesi yazarın tercümesini mantık süzgecinden geçirmediğini ve hedef dil açısından uygunluğunu sorgulamadığını göstermektedir.

“... *Sizler sakınmıyordunuz, kulaklarınız, gözlerinizi ve derilerinizi sizin aleyhinize şahitlik eder diye...*”¹¹⁷

Yazar çevirisinde Arap dil kurallarını hiçe saydığı ya da bilmediği için ayetin mesajını tam tersine çevirmiş ve hedef dil açısından da makbul olmayan bir tercümede bulunmuştur. Didin’in tercümesinden kâfırların; kulak, göz ve derilerinin aleyhlerinde şahitlik edeceklerini bildiklerini ve bu organların aleyhlerinde şahitlik etmeleri için bile bile günaha girdiklerini anlamaktayız. Hâlbuki ayet bunun tam tersini ifade etmekte ve söz konusu organların aleyhlerinde şahitlik edeceklerine inanmadıklarından dolayı günahattan sakınmadıklarını ifade etmektedir.

“...*Allah’tan sonra ne bir dostluk ne de bir koruma yoktur.*”¹¹⁸

¹¹² Bilgin, *Harfî ve Tefsirî Tercümenin İşlevselliği ve Aktüel Değeri*, 176.

¹¹³ Akdemir, *Cumhuriyet Dönemi Kur’ân Tercümeleri*, 134.

¹¹⁴ Hacımüftüoğlu, *Kur’ân Tercümelerinde Yöntem Sorunu*, 76.

¹¹⁵ Abdülcelil Bilgin, “Anlam ve Anlatım Bozuklukları Açısından Kur’ân Mealleri”, *Yakın Doğu Üniversitesi İslam Tetkikleri Merkezi Dergisi*, 1/1 (2015), 89-90; Hacımüftüoğlu, *Kur’ân Tercümelerinde Yöntem Sorunu*, 77.

¹¹⁶ Didin, *Kur’an’ı Kerim ve Kelime Mealî*; Şuara, 26/182.

¹¹⁷ Didin, *Kur’an’ı Kerim ve Kelime Mealî*; Fussilet, 41/22.

¹¹⁸ Didin, *Kur’an’ı Kerim ve Kelime Mealî*; Rad, 13/37.

Yazar, çevirisinin birçok yerinde hiçe saydığı ya da bilmediği Türkçe dil kurallarını ihlal etmiş¹¹⁹ ve anlatım bozukluğu içeren tercümelerde¹²⁰ bulunmuştur. Ayetin çevirisinde “*ne... ne de... yoktur*” şeklinde kullandığı kalıp Türk dili açısından anlatım bozukluğu içermektedir. Türkçe açısından doğru ifade şu şekilde olmalıdır: “...*Allah'tan sonra ne bir dostluk ne de bir koruma vardır.*” Kaynak ve hedef dile vakıf olmayan yazarın mealinde bu tür hatalar oldukça fazladır.

“*İnsanlardan, hayvanlardan, davarlardan böyle muhtelif renkler var...*”¹²¹

Didin, bu ayetin çevirisinde de Arap dil kurallarını dikkate almamış ve Türkçe açısından makbul olmayan bir tercüme örneği sergilemiştir. Yazarın çevirisine göre insanlar, hayvanlar ve davarlar muhtelif renklerdir. Halbuki ayette sözü edilenlerden muhtelif renkte olanların bulunduğu ifade edilmektedir.

“*Rahmanı inkâr eden kimselerin evlerini gümüşten tavan yapardık...*”¹²²

Didin’in, Arap dil kurallarını ihlalden kaynaklı yanlış ayet çevirisi Türk dili açısından sorunludur. Yazarın çevirisine göre insanlığın küfürde birleşme tehlikesi olmamış olsaydı Allah, Rahman’ı inkâr edenlerin evlerini gümüşten tavan yapacaktı. Türkçe kullanımda *evin tavan olması* söz konusu değildir. Zira bir evin tavanı olur ama ev tavan olmaz. Hâlbuki Allah ayette, insanların küfürde birleşmeleri tehlikesi olmamış olsaydı inkâr edenlerin evlerine gümüşten tavan ve merdiven yapacağını ifade etmektedir.

“*Siz e henüz takdir edilmemiş başka verilecek şeylerde var...*”¹²³

Yazar yine her zamanki gibi ayeti kaynak dilin kurallarından bağımsız okumuş ve mantıktan yoksun çelişkili bir çeviri örneği sergilemiştir. İtikadi açıdan sakıncalı ve Türk dili açısından çelişkili olan bu çeviriye göre Allah, takdir etmediği şeyleri va’detmektedir. Kur’an’a göre Allah bir şeylerin verileceğini söylemişse onu mutlaka önceden takdir etmiştir. Hâlbuki ayetin yanlış çevirilen kısmı şu şekildedir: “...*Malik olmadığımız, ele geçirmedüğümüz, daha başka şeyler de var/لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا*”

2.5. Âyet Bütünlüğü ve Bağlam İhmalinden Kaynaklanan Çeviri Yanlışları

Bir metin bütün olarak kavranmadığında mütercim anlama problemleri ile karşı karşıya kalır. En önemli tercüme problemi metin bütünlüğüne dikkat etmemekten kaynaklanır.¹²⁴ Kur’an’ı

¹¹⁹ Türkçe’yi bilmemekten kaynaklanan yanlışlar için bk. 16/101; 18/39; 35/37; 37/119, 108, 129; 42/28; 43/26; 43/36; 44/58; 59/2; 38/23.

¹²⁰ Türkçe Anlatım Bozuklukları için bk. 18/39, 43/33/37; 35/28; 42/11; 55/10; 56/5; 59/21; 72/21; 98/1.

¹²¹ Didin, *Kur’an’ı Kerim ve Kelime Mealî*; Fâtır, 35/28.

¹²² Didin, *Kur’an’ı Kerim ve Kelime Mealî*; Zuhruf, 43/33.

¹²³ Didin, *Kur’an’ı Kerim ve Kelime Mealî*; Fetih, 48/21.

¹²⁴ Gürbüz, *Tercüme Problemleri ve Meâller*, 542, 545.

doğru anlayabilmek için de ona bir bütün halinde yaklaşmak¹²⁵ ve bütünlük içinde tercüme etmek gerekmektedir.¹²⁶ Zira Kur'an'ın kendi kendini tefsir eden bir özelliği vardır. Onun bir kısmını anlamak diğer kısımlarını anlamaya bağlıdır.¹²⁷ Bir ayeti anlamak için bağlamını da bilmek gerekir.¹²⁸ Metinsel ve tarihsel olmak üzere iki yönü bulunan siyakın/bağlamın¹²⁹ Kur'an'ın anlaşılmasındaki önemi tartışılmazdır. Metinsel bağlam bir ayetin veya ayet grubunun sure içinde bulunduğu mevzidir.¹³⁰ Ayetlerin bağlamı, tefsir disiplininin temel zeminini oluşturur. Bu anlamda hiçbir ayet, içinde yer aldığı ayet grubu veya sure bütünlüğü hatta kitap bütünlüğünden bağımsız olarak tercüme edilemez.¹³¹ Bazı ayetler gramer açısından bir öncekine bağlıdır ve birlikte çevrilmesi gerekir.¹³² Hatta bir cümle bazen birkaç ayetten oluşabilmektedir.¹³³ Buna göre ayetleri tek başına çevirmek bile tasvip edilmezken,¹³⁴ ayeti bölümleyerek çevirmek asla tasvip edilemez. Didin, mealinin tümünde ayetlere *takti'* / *bölümleme* metodunu uygulayarak ayetlerin iç bütünlüğünü bozmuş, ayetlerin bağlamlarını dikkate almamış ve her defasında yeni bir metin inşa etmiştir.¹³⁵

“...De ki: Bunlar iman eden kimseler içindir. Dünya hayatında ve kıyamet gününde onlara mahsus-tur...”¹³⁶

Didin, ayet çevirisinde dil kurallarını dikkate almayarak “*halisaten/خالصة*” kelimesini dünya ve ahirete *hal* yaparak reel hayata ters düşen bir çeviri gerçekleştirmiştir. Yazının çevirisine göre iman etmeyenlerin dünyada nimetlerden faydalanmamaları gerekir zira nimetler bu hayatta sadece mü'minler içindir. Ayette geçen *hiye* mübteda, *lillezine* harfi cer-ismi mevsul ve haber, *fi'l-hayâti'd-dünya* car-merur ve mevsuf-sıfat, *halisaten* hal/ikinci hal, *halisaten* kelimesine müteallik olan *yevm*

¹²⁵ Tâlib Muhammed İsmâil, *Eserü's-siyâki'l-Kur'âni fi'istirâki'l-lafzi* (Ammân: Dâru Künûzu'l-Ma'rifeti, 2015), 12-16; Eren, *Kur'an Yorumunda Yanlış Mulâhazalar*, 16; Tiyek, *Kur'an'ı Anlamada Bağlamın Rolü*, 198-199, 255; Çalışkan, *Tefsir Usulü*, 202. Kur'an bütünlüğü ve bağlamın önemi için bk. Abdulvahhâb Reşid Sâlih Ebû Safiyye, *Hucûyyetü'd-delâleti's-siyâkiyyeti fi't-tefsir* (Ammân: Dâru Ammâr, 2010), 15-53; 53-108.

¹²⁶ Durmuş, *Kur'an'ın Türkçe Tercümeleleri-“Azîz Kur'an” ve “İnsanlığa Son Çağrı Örneği”*, 183.

¹²⁷ Koçak, “Açık ve Anlaşılır Bir Kur'an Çevirisinin Temel İlkeleri”, 312.

¹²⁸ Tiyek, *Kur'an'ı Anlamada Bağlamın Rolü*, 253.

¹²⁹ Mustafa Ünver, *Kur'an'ı Anlamada Siyakın Rolü* (Ankara: Sidre Yayınları, 1996), 116.

¹³⁰ Çalışkan, *Tefsir Usulü*, 192-193.

¹³¹ Arslan, “Türkçe Kur'an-ı Kerim Meallerinde Hedef Dilin Önemi”, 36; Akpınar, *Kur'an Tercüme Teknikleri*, 56.

¹³² Muhammed Aydın, “Kur'an Meallerinde İrab Bağlamındaki Tercüme Problemleri”, *Kur'an Mealleri Sempozyumu-Eleştirel ve Öneriler- 24-26 Nisan 2003 İzmir*, 2 Cilt (Ankara: DİB Yayınları, 2007), 1: 296.

¹³³ Seyyid Hızır, *Favâsil'il-âyeti'l-Kur'âniyye* (Kahire: Mektebetü'l-Edeb, 2. Baskı, 2009), s. 50; Gürbüz, *Tercüme Problemleri ve Mealler*, 571.

¹³⁴ Durmuş, *Kur'an'ın Türkçe Tercümeleleri-“Azîz Kur'an” ve “İnsanlığa Son Çağrı Örneği”*, 184.

¹³⁵ Âyet bütünlüğüne dikkate almamaktan kaynaklanan çeviri yanlışları için bk. 16/57; 17/59; 18/57; 20/71, 72; 20/87, 92, 93, 98; 21/90, 104; 23/83; 24/6; 30/59; 37/86; 42/51; 47/34; 54/26; âyet bütünlüğünün bozulduğu ve yeni metnin inşa edildiği yerler için bk. 16/62, 66, 69; 21/90; 47/8; 56/82; 20/110; 23/45; 33/34; 17/78; 36/14.

¹³⁶ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Araf, 7/32.

muzaf-zaman zarfı, *keyame* muzafun ileyh görevini görmektedir.¹³⁷ Buna göre ayet mealî şöyle olmalıdır: “...Onlar dünya hayatında mü’minlere yakışırsın, ahiret hayatında ise sadece onlarıdır...”

“Nuh ‘Ya rab beni yalanlamalarından dolayı bana yardım et’ dedi”¹³⁸

Didin, ayetin bağlamını dikkate almaksızın mealin 2006 baskısında “...Beni yalanlamalarından dolayı bana yardım et” sözünün Hz. Nûh’a, 2009 baskısında ise Hz. Hûd’a ait olduğunu belirtmiştir. Hâlbuki ayetin siyak ve sibakında kendisinden bahsedilen peygamber ve kavminin ismi zikredilmemektedir. Müfessirler burada zikredilen peygamberin Hud, Salih hakkında farklı bilgiler vermektedirler.¹³⁹

“... Onu hemen cehenneme atın”¹⁴⁰

Cahim kelimesi bu ayet haricinde geçtiği tüm ayetlerde cehennemin bir ismi veya sıfatı olarak gelmiştir. Yazar ayetin bağlamına dikkat etmeden Arap dilinde “şiddetli bir şekilde yanıp tutuşan ateş” anlamına gelen¹⁴¹ “*cahîm/جحيم*” kelimesini “*cehennem*” şeklinde algılamış ve ayette kendisinden ve tevhid mücadelesinden bahsedilen Hz. İbrahim için “... Onu hemen cehenneme atın” şeklinde yanlış bir çeviri yapmıştır. Hâlbuki ayet, Hz. İbrahim’in mücadele sürecini ve dönemin zalim hükümdarı tarafından ateşe atılmasını anlatmaktadır.

“... Senin baban İmran kötü bir adam değildi”¹⁴²

Didin’in, ayette geçmeyen “*İmran*” ismini ayet mealine yazması ilk bakışta tefsiri bir ifade olarak anlaşılabilir lakin yazar “*İmran*” ismini ayette geçen ve “*adam, şabıs, kişî*” gibi anlamlara gelen¹⁴³ “*imrae/إمرأ*” kelimesini yanlış okuması sonucu çeviriye yansıtmıştır. Mealî ilgili kısmının reklendirmesine bakıldığında bu hatanın tek sebebinin yanlış okuma olduğu görülecektir. Yazar, benzer hataları başka ayetlerin çevirisinde de yapmıştır.¹⁴⁴

2.6. Renklendirme Yanlışları

Kelimelerin kaynak ve hedef dildeki karşılığını sözlük karıştırmaya gerek duymadan renkler aracılığıyla öğretmek ve öğrenimi kolaylaştırmak için kaleme alınmış bu mealin renklendirme hususunda fazla bir yanlış barındırmadığını ama kimi yerlerde bu yanlışların işlendiğini ifade etmeliyiz.

¹³⁷ Derviş, *İrabu'l-Kur'an*, 2/542; Mahmûd Sâfi, *el-Cedvelu fi i'râbi'l-Kur'an*, 4/394.

¹³⁸ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Mü'minun, 23/39.

¹³⁹ Zemahşerî, *el-Keşşâf*, 3/180; İbnü'l-Cevzî, *Zâdu'l-mesîr*, 973; İbn Kesîr, *Tefsîru'l-Kur'âni'l-azîm*, 3/328; Beyzâvî, *Envârü't-tenzîl*, 2/103; Neseî, *Medâriku't-tenzîl*, 756.

¹⁴⁰ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Saffat, 37/97.

¹⁴¹ Ferâhîdî, “*Cahîm*”, *Kitâbu'l-'ayn*, 102; Rağîb el-İsfahânî, “*Cahîm*”, *el-Müfredât fi garibi'l-Kur'an*, 95; Firuzâbâdî, “*Cahîm*”, *el-Kâmusu'l-mubtâ*, 196.

¹⁴² Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Meryem, 19/28.

¹⁴³ Firuzâbâdî, “*Mer'u*”, *el-Kâmusu'l-Mubtâ*, 1214.

¹⁴⁴ Kelimeleri yanlış okumaktan kaynaklanan hatalar için bk. 19/1, 28; 17/83; 34/27; 38/43.

“Ey Rasul! Rabbinden sana indirilene tebliğ et. Tebliğ etmezsen Allah'ın risaletini yerine getirmiş olmazsın...”¹⁴⁵

Ayet doğru tercüme edildiği halde renklendirme yanlış yapılmıştır. Kelimelerin rengine bakarak ayeti anlamaya çalışacak bir okuyucu bu renklendirme hatası sonucu yanlış bilgi edinecektir. Ayetin çevirisinde “*in lem tef'al/إن لم تفعل*” ifadesinin anlamı ile “*fe ma bellağte/فما بلغت*” ifadesinin anlamı renklendirmede karıştırılmıştır. Bu karıştırmanın sebebi ise yazım ve renk karışıklığı değil, Arap dilini yeterince bilmemektir. Mealin başka yerlerinde de renklendirme yanlışları bulunmaktadır.¹⁴⁶

Sonuç

Çalışma konusu ettiğimiz Didin'in meali, ilk renkli meal olması yönüyle takdiri hak etmekte ise de içerdiği ciddi yanlışlar açısından tenkidi hak etmektedir. Yıllardır mealin düzeltilmesi ve bu hali ile piyasadan çekilmesi gerektiğini farklı mecralarda dillendirmemize ve yayınevini birebir uyardırmamıza rağmen çağrımıza karşılık verilmemiş ve her baskıda aynı hatalar tekrar edilmiştir. Halk arasında yayılan ve ilk renkli meal olması hasebiyle okuyucularda karşılık bulan böylesi bir meal hakkında okuyucuları uyarmak, bilgilendirmek akademik sorumluluğumuzun gereğidir. Mealdeki yanlışların fazlalığı meal yazarının yeterli ilmi alt yapıya sahip olmadan bu işe kalkıştığını göstermektedir. Kur'an mealini kaleme alacak birinin öncelikle Kur'an'ı tanıması ve Kur'an ilimlerine, tefsir problemlerine vakıf olması gerekir. Okuyuculara Kur'an arapçasını ve kelimelerini öğretme iddiası taşıyan bir meal yazarının ise kaynak ve hedef dili yeteri kadar bilmesi şarttır.

İncelemelerimiz sonucunda Kur'an'ın neredeyse altıda birinin yanlış tercüme edildiğini görmüş bulunmaktayız. Bu yanlışların temel sebebi kanaatimizce ilmi kifayetsizlikten başka değildir. Yazar, ayetleri tercüme ederken kaynak ve hedef dilin kurallarını altüst etmiş ve ayetleri iç bütünlüklerinden kopararak çevirmiştir. Biz çalışmamızda mealin sadece dilsel yanlışlarına yoğunlaşmaya çalıştık. Meal çeviri tekniği, ifade gücü, üslup vb. birçok açıdan akademik eleştirel çalışmalara konu olabilecek niteliktedir. Bu meallerdeki çeviri hataları inceleyebildiğimiz kadarıyla yayınlanmış hiçbir kelime ve renkli mealde bulunmamaktadır.

¹⁴⁵ Didin, *Kur'an'ı Kerim ve Kelime Mealî*; Maide, 5/67.

Renklendirme yanlışları için bk. 16/103; 18/36; 20/100; 22/5;32/15; 40/65; 47/15; 48/12; 49/9; 51/50, 51; 58/2.

Etik Beyan / Ethical Statement:

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur / It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.

Yazar(lar) / Author(s):

Cahit KARAALP

Finansman / Funding:

Yazar bu araştırmayı desteklemek için herhangi bir dış fon almadıklarını kabul ederler / The authors acknowledge that he received no external funding in support of this research.

Kaynakça

- Abay, Muhammet. "Türkçedeki Kur'an Meallerinin Tarihi ve Kronolojik Bibliyografyası". *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 10/19-20 (2012), 231-301.
- Abdulkadir Muhammed Huseyn. *Me'ayiru'l-Kabul ve'r-red li tefsiri'n-nassi'l-Kur'ani*. Dimeşk: Dâru'l-Gavsânî, 2. Baskı, 2012.
- Abdulmacit Nedim. *Nemuzec min dirâseti'd-delâliyyeti fi tefsiri kuruni'l-hamseti'l-ulâ*. Y.y., ts.
- Abdolvahhâb Reşîd Sâlih Ebû Safiyye. *Hucciyyetü'd-delâleti's-siyâkiyyeti fi't-tefsîr*. Ammân: Dâru Ammâr, 2010.
- Akdemir, Salih. *Cumhuriyet Dönemi Kur'an Tercümeleri (Eleştirel Bir Yaklaşım)*. Ankara: Akid Yayınları, 1989.
- Akpınar, Ali. *Kur'an Tercüme Teknikleri*. Konya: Serhat Kitabevi, 2011.
- Aktaş, Hamdi. *Kur'an-ı Kerim Meal ve Kelime Mealî*. 2 Cilt. İstanbul: İpek Dağıtım, 2008.
- Arslan, Gıyasettin. "Türkçe Kur'an-ı Kerim Meallerinde Hedef Dilin Önemi". *Fırat Üniv. İlahiyat Fakültesi Dergisi* 8 (2003), 37.
- Arslan, Gıyasettin. "Türkçe Kur'an Meâllerinde Kaynak Dilin Egemenliği Sorunu". *Kur'an Mealleri Sempozyumu-Eleştiriler ve Öneriler- 24-26 Nisan 2003 İzmir*. 2 Cilt. Ankara: DİB Yayınları, 2007.
- Aydar, Hidayet. "Yaygınlık Bakımından Meallerimiz ve Mealler Üzerinde İstatistiksel Bir Değerlendirme". *Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi* 5 (2015), 122.
- Aydın, Feriduddin. *Tercüme Bilimine Giriş ve Tercüme Teknikleri*. İstanbul: Furkan Basım ve Yayınevi, 2017.
- Aydın, İsmail. *Kur'an'ın Filolojik Yorumu*. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2014.
- Aydın, İsmail. "Kur'an'la İlgili İlk Filolojik Çalışmaların Tefsir İlmi Açısından Değerlendirilmesi". *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi* 11/1 (2011), 38.
- Aydın, Muhammed. "Kur'an Meallerinde İrab Bağlamındaki Tercüme Problemleri". *Kur'an Mealleri Sempozyumu-Eleştiriler ve Öneriler- 24-26 Nisan 2003 İzmir*. 2 Cilt. Ankara: DİB Yayınları, 2007.
- Balcı, Medine. *Kur'an-ı Kerim ve Kelime Mealî*. 2 Cilt. İstanbul: Ebrar Yayınları, 1991.
- Beyzâvî, Nasiruddîn, Ebû Saîd Abdullâh bin Ömer bin Muhammed eş-Şirâzî. *Envâru't-tenzîl ve esrâru't-te'vîl/Tefsîru'l-Beyzâvî*. 2 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 2002.
- Bilgin, Abdülcelil. "Anlam ve Anlatım Bozuklukları Açısından Kur'an Mealleri". *Yakın Doğu Üniversitesi İslam Tetkikleri Merkezi Dergisi* 1/1 (2015), 89-90.

- Bilgin, Abdulcelil. “Harfî ve Tefsirî Tercümenin İşlevselliği ve Aktüel Değeri”. *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 33 (2010), 176.
- Bilgin, Abdulcelil. *Kur’ân’daki Deyimler ve Zemahşerî’nin Keşşafı*. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2008.
- Bilgin, Abdulcelil. *Kur’an’da Deyimler ve Kur’an’ın Anlaşılmasındaki Rolü*. İstanbul: Pınar Yayınları 2003.
- Buhârî, Ebû Abdullâh Muhammed bin İsmâil el-Cu’fî. *el-Câmiu’s-Sabih*. Thk. Muhammed Nizâr Temîm-Heysem Nizâr Temîm. Beyrut: Dâru’l-Erkâm, ts.
- Candan, Abdulcelil. “Meal ve Tefsirlerde Görülen Bazı Sözcük ve Deyim Hataları ile Bunların Önemli Nedenleri”. *Marife Dini Araştırmalar Dergisi* 1/3 (Aralık 2001), 90.
- Cündioğlu, Düccane. *Kur’ân Çevirilerinin Dünyası*. İstanbul: Kaknüs Yayınları, 2. Bs., 2005.
- Cündioğlu, Düccane. *Anlamanın Buharlaştırılması ve Kur’an*. İstanbul: Kapı Yayınları 6. Baskı, 2015.
- Çalışkan, İsmail. *M. Esed’in Kur’ân Mesajı’nın Tablîl ve Tenkidi*. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2009.
- Çalışkan, İsmail. *Tefsir Usulü*. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2017.
- Didin, Ahmet. *Kur’an-ı Kerim ve Kelime Mealî*. Ankara: Rayiha Yayıncılık, 2006.
- Durmuş, Zülfikar. “Dilbilim Açısından Meallere Eleştirel Bir Yaklaşım”. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi* 10/1 (2010), 35.
- Durmuş, Zülfikar. *Kur’ân’ın Türkçe Tercümeleleri-“Azîz Kur’ân” ve “İnsanlığa Son Çağrı Örneği”*. İstanbul: Rağbet Yayınları, 2007.
- Ekin, Yunus & Akyüzoğlu, Hüseyin. *Kur’an Tercüme Teknikleri*. İstanbul: Işık Yay. 2015.
- Eren, Cüneyt. *Kur’ân Yorumunda Yanlış Mulâhazalar Kur’ân’ı Lafzî Okuma*. İstanbul: Işık Yay. 2016.
- Ferâhîdî, Ebû Abdurrahmân Halîl b. Ahmed. “Zevc”. *Kitâbu’l-‘ayn*. Thk. Dr. Davud Sellum v.dğr. Beyrut: Mektebetü Lübnân, 2004.
- Ferrâ, Ebi Zekeriyâ Yahyâ. *Meâni’l-Kur’ân*. Thk. İbrahim Şemsuddîn. 3 Cilt. Beyrut: Dâru’l-Kütübîl-‘ilmiyye, 2002.
- Firuzâbâdî, Mecdüddîn Muhammed bin Ya’kub. “Zevc”. *el-Kâmusu’l-muhît*. Thk. Halil Me’mun Şeyhâ. Beyrut: Dâru’l-Ma’rife, 5. Baskı, 2011.
- Görgün, Tahsin. *İlâhî Sözün Gücü*. İstanbul: Külliyyat Yayınları, 2. Baskı, 2014.
- Gümüş, Sadreddin. *Kur’ân Tefsirinin Kaynakları*. İstanbul: Kayıhan Yayınları, 1990.
- Gümüş, Sadrettin. “Cumhuriyet Döneminde (1923-1960 Arası) Meâl Çalışmaları”. *Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 5 (2015), 285-331.
- Gürbüz, Faruk. *Tercüme Problemleri ve Meâller*. İstanbul: İnsan Yayınları, 2004.

- Hacımüftüoğlu, Halil. *Kur'an Tercümelerinde Yöntem Sorunu*. İstanbul: İz Yayınları, 2008.
- Hakkı, Tahsin. *Satır Arası Ayet Mealli Kur'an-ı Kerim*. İstanbul: İnkılap Yayınları, 2008.
- İbn Kesîr, İmâduddîn Ebû'l-Fidâ İsmail. *Tefsîru'l-Kur'âni'l-azîm*. 4 Cilt. Dimâşk: Dâru'l-Feyhâ', 1994.
- İbn Fâris, Ebu'l Huseyn Ahmed bin Zekeriyâ. "Zevc". *Mekâyîsu'l-lugâ*. Thk. Enes Muhammed eş-Şâmî. Kâhire: Dâru'l-Hadîs, 2008.
- İbnu'l-Cevzî, Ebû'l-Ferâc Cemalüddîn Abdurrahmân bin Alî bin Muhammed. *Zâdu'l-Mesîr fî 'ilmi't-tefsîr*. Beyrut: Dâru İbn Hazm, 2015.
- Kara, Osman "Meâllerin Girişleri Üzerine Tespitler ve Öneriler". *Namık Kemal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 3/2 (2017), 40.
- Koçak, Süleyman. "Açık ve Anlaşılır Bir Kur'an Çevirisinin Temel İlkeleri". *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 12/1 (2008), 323.
- Koçyiğit, Hikmet. "Günümüz Türkçe Kur'an Meâlleri Üzerine Bir Tasnif Denemesi". *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 37 (Aralık 2017), 82.
- Mahmûd Sâfî. *el-Cedvelu fî i'râbi'l-Kur'âni ve sarfîbi ve beyânîbi*. 16 Cilt. Beyrut: Dâru'r-Reşîd, 3. Baskı, 1995.
- Maverdî, Ebû'l-Hasen Alî bin Muhammed. *en-Nuket ve'l-âyyûn/Tefsîru'l-Maverdî*. Thk. Seyyid Abduldumaksud bin Abdurrahîm. 6 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, ts.
- Muhyiddîn Derviş. *İ'rabu'l-Kur'ân*. 9 Cilt. Beyrut: Dâru İbn Kesîr, 9. Baskı, 2003.
- Müberred, Ebu'l-Abbas Muhammed bin Yezid. *Kitâbu'l-Muktadab*. Thk. Muhammed Abdulhâlik Azîme. Kahire: Vezaratu'l-Evkâf, 1994.
- Nesefî, Abdullâh bin Ahmed bin Mahmûd. *Medâriku't-tenzîl ve hakâiku't-te'vîl/Tefsîru'n-Nesefî*. Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 2000.
- Öztürk, Abdulvehap. *Satır Arası Kelime Kelime Kur'an'ı Kerim Mealî*. 2 Cilt. İstanbul: Kahraman Yayınları, 2. Baskı, 2014.
- Öztürk, Mustafa. *Cumhuriyet Türkiyesinde Meal ve Tefsir Serencamı*. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 3. Baskı, 2015.
- Öztürk, Mustafa. *Meal Kültürümüz*. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 3. Baskı, 2014.
- Rağîb el-İsfehânî. *el-Müfredât fî garîbi'l-Kur'ân*. Thk. Muhammed Halil Ayteni. Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 3. Baskı, 2001.
- Seyyid Hızır. *Favâsil'il-âyeti'l-Kur'âniyye*. Kahire: Mektebetü'l-Edeb, 2. Baskı, 2009.
- Sîbeveyhi, Ebû Bişr Amr b. Osmân b. Kanber. *el-Kitâb*. Thk. Abdusselâm Muhammed Harûn. 5 Cilt. Kahire: Mektebetü'l-Hancî, 3. Baskı, 1988.

- Suçin, Mehmet Hakkı. *Öteki Dilde Var Olmak*. İstanbul: Say Yayınları, 2. Baskı, 2013.
- Sülün, Murat. *Türk Toplumunun Kur'an Kültürü*. İstanbul: Ensar Neşriyat, 2015.
- Şafii, Muhammed bin İdris. *er-Risale*. Thk. Ahmed Muhammed Şakir. Beyrut: Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, ts.
- Şimşek, M. Sait. *Günümüz Tefsir Problemleri*. Konya: Kitap Dünyası Yayınları, 10. Baskı, 2011.
- Tâlib Muhammed İsmâîl. *Eseru's-siyâki'l-Kur'âni fî iştirâki'l-lafzî*. Ammân: Dâru Künûzu'l-Ma'rifeti, 2015.
- Tiyek, Fatih. *Kur'an'ı Anlamada Bağlamın Rolü*. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2015.
- Uysal, Halil. *Kur'an-ı Kerim Türkçe Anlamı ve Kelime Meali*. İstanbul: Kitap Kent, 2006.
- Ünver, Mustafa. *Kur'an'ı Anlamada Siyâkım Rolü*. Ankara: Sidre Yayınları, 1996.
- Yasdıman, Necla. *Kur'an Ufku İrab'lı Kur'an ve Meâli*. 2 Cilt. İzmir: DDY Yayınları, 2. Baskı, 2018.
- Zeccâc, Ebû İshâk İbrâhîm bin es-Serî. *Meâni'l-Kur'ân ve i' râbub*. Thk. Dr. Abdulcelil Abduh Şelbî. 5 Cilt. Beyrut: Âlemu'l-Kütüb, 1988.
- Zemahşerî, Ebû'l-Kâsım Cârullah Mahmûd. *el-Keşşâf an hakâiki gavâmi'zî't-tenzîl ve uyûnu'l-ekâvîl*, thk. Muhammed Abdusselâm Şâhîn. 4 Cilt. Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1995.
- Zürkani, Muhammed Abdulazim. *Menâbilu'l-irfan fî ulûmi'l-Kur'an*. Thk. Ahmed bin Ali. Kahire: Daru'l-Hadis, 2001.

Ek.1. Rayiha Yayıncılığın Mealindeki Yanlışlar Tablosu

Resmi mushaf sıralamasına göre düzenlediğimiz tablomuzda ilk sütunda hata numarasını, sonraki sütunda sure numarasını bir sonraki sütunda ise ayet numarasını verdik. İnceleme konusu yaptığımız mealdeki hataları tablo üzerinde “*Rayiha'nın Yanlış Çevirisi*” başlığı altında zikrederken sözkonusu yanlış çevirilerin doğru şeklini ise “*Çevirinin Doğrusu*” başlığı altında vermeye çalıştık. “*Rayihanın Yanlış Çevirisi*” bölümünde koyu siyah ve italik olan yerler “yanlış olan” yerlerdir. Altı çizili olan yerler ise “ayet arapçasında olmadığı halde yazar tarafından eklenen ve yanlış çeviriden kaynaklanan fazlalıklardır.” Yine aynı bölümde yer alan çeviri başlarındaki üç yıldız işareti, “mealin Mart 2009 baskısında düzeltilen ayetleri”, iki yıldız işareti, “kısmen düzeltilen ayetleri”, tek yıldız işareti ise “düzeltilmeye çalışılırken daha da yanlış hale getirilen ayetleri” simgelemek için konulmuştur.

“*Çevirinin Doğrusu*” bölümü ise birçok mealde de faydalanarak hazırladığımız kendi çevirimizdir. Bu bölümde koyu siyah ve italik olan kısım “öbür sütundaki yanlış olan kısmın doğrusunu” gösterir. Bu bölümdeki altı çizili olan yerler ise “ayet arapçasında olduğu halde Rayiha'nın mealinde olmayan, çeviriye yansımamış olan yerlerdir.” Çalışmamızın daha da uzamaması ve bazı ayetlerde yapılan yanlışların izahını sütunlarda yapmanın zor olması gibi nedenlerle metnini sütunlara almadığımız yanlış çevrilmiş ayet sayısı 580'dir. Metnini sütunlara taşıdığımız yanlış çevrilen ayet sayısı ise 479'dur.

NO	SÛRE	AYET	RAYİHA'NIN YANLIŞ ÇEVİRİSİ	ÇEVİRİNİN DOĞRUSU
BAKARA SÛRESİ				
1	2	27	... Allah'ın <i>emir buyurduğunu keserler, irtibat kurulması gerekli olan şeyleride...</i>	...Allah'ın, <i>birleştirilmesini emrettiği şeyi keserler...</i>
2	2	30	...Muhakkak Ben arz üzerinde bir halife <i>var edenim...</i>	...Muhakkak ben yeryüzünde bir halife <i>var edeceğim.</i>
3	2	40	Ey İsrail oğulları! <i>Nimetlerimi</i> hatırlayın, size <i>nimet olarak verdiklerimi de.</i>	Ey israiloğulları! Size <i>verdiğim nimetimi hatırlayın...</i>
4	2	43	...Ve rükû edin. Rükû edenlerle <i>beraber olun.</i>	...Ve rükû edenlerle birlikte <i>rükû edin.</i>

5	2	49	...Bunda sizin için, Azim olan Rabbinizden bir imtihan vardı.	...Bunda sizin için Rabbinizden büyük (Azim) bir imtihan vardı.
6	2	62	Muhakkak o kimseler iman etmiş-tir ve o kimseler Yahudilerden, Hıristiyanlardan ve Sabilerden olsun, kim...	Muhakkak iman edenler , Yahudiler, Hıristiyanlar ve Sabiiler(den) kim...
7	2	102	Yemin olsun bunu satın alan kimse muhakkak bilmiştir, ahirette nasiple-rinin kalmadığını, nefislerinin sattığı şeyin ne kötü olduğunu. Keşke bunu bilselerdi!	Andolsun ki, onlar, onu satın almış olanın ahirette hiçbir nasibinin olmayacağını biliyorlardı. Keşke, karşılığında nefislerini (kendilerini) sattıkları şeyin ne kötü olduğunu bilebilselerdi.
8	2	130	İbrahim'in dininden uzak kalan kimse ancak nefisleri sefih olanlardır.	Nefsini (kendini) aşağılık kılan-dan başka , İbrahim'in dininden kim yüz çevirir?
9	2	132	İbrahim oğullarına ve Yakup'a vasiyet etti:	İbrahim de bunu oğullarına vasiyet etti, Yakup da: ...
10	2	143	***...Daha önce dönmekte oldu-ğunuz ciheti sana kible yapmamamız ancak...	...Senin üzerinde bulunduğun ciheti kible yapmamız ancak...
11	2	155	... Mallarından, mahsullerinden ve canlarından eksiltmekle...	... Mallardan, canlardan ve ürün-lerden eksiltmekle...
12	2	159	Bizim indirdiğimizi gizleyenler yok mu? Açık hükümleri ve hidayet yolunu insanlara kitapta beyan ettikten sonra. ...	İndirdiğimiz açık hükümleri ve hidayet yolunu insanlara kitapta beyan etmemizden sonra gizleyenler yok mu?
13	2	174	Kim Allah'ın indirdiği kitaptan bir şey gizlerse , Bunu az menfaat karşılığı satarsa ,	Allah'ın indirdiği kitaptan bir şey gizleyip onu az bir değer karşılığında satanlar var ya...
14	2	185	...Size güçlük vermek istemez. Ve bu sayıyı tamamlayınız. Ve Allah'ı büyükleterek tesbih ediniz, sizi	...Size güçlük vermek istemez. Sayıyı tamamlamanızı , sizi doğru yolu ilettiğinden dolayı Allah'ı büyük-

			hidayete erdirdiğinden dolayı,	<i>lemenizi</i> ister...
15	2	186	Kullarım sana benden <i>sorarlar</i> , Ben onlara yakınım...	Kullarım sana benden <i>sorar(lar)sa</i> , Ben (onlara) yakınım...
16	2	189	<i>Evlerinize kapılarınızdan</i> giriniz,	<i>Evlere kapılarından</i> girin,
17	2	200	Rabbimiz! <i>Bize dünyayı</i> ver...	Rabbimiz! <i>Bize dünyada</i> ver...
18	2	209	Sizin bundan sonra ayağınızı <i>kaydırırsa</i> size açık deliller geldikten sonra...	Size açık deliller geldikten sonra ayağınız <i>kayarsa</i>
19	2	217	İşte onların amelleri boşa gitmiştir <i>dünya ve ahiret için</i> yaptıkları ameller...	İşte onların amelleri <i>dünya ve ahirette</i> boşa çıkmıştır...
20	2	230	...Sonra ikinci kocada onu <i>boşamadıkça</i>	...İkinci koca da onu <i>boşarsa...</i>
21	2	239	<i>Eğer yaya halinde korku duyarsanız</i> veya binekte <i>giderken</i> emniyetli olduğunuz zaman Allah'ı anın...	<i>Eğer korku duyarsanız</i> , yaya veya binek üzerinde <i>giderek(namazınızı kılın)</i> .Emniyetli olduğunuz zaman Allah'ı anın...
22	2	259	Şöyle ki; o kimse bir memlekete uğramıştı...	Yahut şu kimse <i>gibisini</i> ki...
23	2	264	Böyleleri kazandıkları şeylerden, <i>takdir edilene</i> erişemezler.	Böyleleri kazandıklarından bir şey <i>elde edemezler</i> .
24	2	267	Kendinizin dahi alamayacağı düşük adi şeylerden vermeyin...	<i>Göz yummadan</i> alamayacağınız kötü şeyleri sadaka olarak vermeye kalkmayın.
25	2	280	Eğer alacağınız kimse zor durumda ise, <i>mühlet vermek kolaylıktır...</i>	Eğer (borçlu) sıkıntı içinde ise, bir <i>kolaylığa erişinceye kadar mühlet verilmelidir...</i>
ÂL-İ İMRÂN SÜRESİ				
26	3	18	Allah, kendisinden başka ilah olmadığına şahittir, melekler de, ilim sahibi olanlar da, <i>hak ve adalet üzerinde duranlar da şahittirler...</i>	Allah, kendisinden başka ilah olmadığına şahittir. Melekler ve <i>adaleti ayakta tutan ilim sahipleri de buna şahittir...</i>

27	3	24	...Onlar dinlerinde aldandı , uydura geldikleri yalanlarından dolayı.	...Uydurdukları şeyler, onları dinlerinde yanılttı .
28	3	28	...Ancak onlardan <i>sakındığından dolayı</i> korunma yapması müstesnaAncak onlardan korunmanız müstesna.
29	3	62	Şüphesiz bu kıssa onlar için haklıdır.	Andolsun ki, bu (İsa ile ilgili) gerçek kıssadır.
30	3	63	***Eğer yine yüz çevirirseniz ,	Eğer yine yüz çevirirlerse ,
31	3	69	Ehli kitaptan bir taife sizin sapıtmanızı istedi...	Kitap ehlinde bir grup sizi saptırmak istediler...
32	3	86	Allah o kavmi nasıl hidayete erdirir? <i>Peygamberin gelişine şabih olduktan ve iman ettikten sonra küfre sapmışlardı. Peygamber onlara hak ile ve açık delillerle gelmişken.</i>	İman ettikten, Peygamberin hak olduğunu bildikten ve kendilerine açık deliller geldikten sonra inkâr eden bir toplumu Allah nasıl hidayete erdirir.
33	3	152	...Sonra Allah sizi imtihan edip yardımlı üzerinizden aldı .	Sonra Allah denemek için sizi onlardan çevirdi .
34	3	165	Böyle iken size bir musibet isabet etse, size isabet edenlerin misli de onlara oldu ."Bu nereden? Dediniz...	Başınıza bir musibet gelince, siz, onun iki katını onların başlarına getirmiş olduğunuz halde yine "Bu nereden başımıza geldi?" dediniz...
35	3	167	***...Onlara "Gelin Allah yolunda savaşalım veyahut müdafaada bulunun."denilmişti...	...Onlara:"Gelin, Allah yolunda savaşın veya savunmada bulunun" denildi...
36	3	181	...Peygamberleri haksız yere öldürmeleri de...	...Peygamberleri haksız yere öldürmelerini de...
37	3	184	Şimdi seni yalanladılarsa da senden önce açık mucizelerle gelen peygamberleri de kesinlikle yalanladılar hikmetli sayfalar ve nurlu kitabı getiren.	Eğer seni yalanladılarsa, senden önce açık deliller, hikmetli sahifeler ve aydınlatıcı kitabı getiren peygamberler de yalanlanmıştı .
38	3	192	...Sen kimimizi ateşe sokarsın.Sen kimi ateşe sokarsan, ...

39	3	194	Ey rabbimiz! <i>Peygamberinin bize vaat ettiği şeyi</i> bize ver,	Rabbimiz! Bize, <i>elçilerine va'dettiğini</i> ver,
40	3	195	... Ve mutlaka onları altlarından nehirler akan cennetlere <i>koyacağım. Allah katından sevap verilecektir...</i>	...Ve onları, altlarından ırmaklar akan cennetlere <i>sokacağım. Allah katından bir karşılık olarak...</i>
NİSÂ SÛRESİ				
41	4	19	...O kadınlara engel olmanız ve sıkıştırmanız, verdiğiniz mehirlerin birazını kurtarıp götürmeniz helal değildir...	...Onlara verdiklerinizin bir kısmını alıp götürmek <i>için</i> onları sıkıştırmayın...
42	4	47	... <i>Onların yüzlerini</i> silmeden önce, <i>onların yüzlerini</i> arkalarına çevirmeden önce...	... <i>Bazı yüzleri</i> silip arkalarına döndürmeden...
43	4	60	<i>Zan ve şüpheli iddiada bulunanlara bakmaz mısın? Onlar:"Gerçekten biz sana indirilene ve senden önce indirilene iman ettik."</i> diyorlar.	<i>Sana ve senden önce indirilmiş olana inandıklarını iddia edenleri</i> görmüyor musun?
44	4	88	...Allah her kimi saptırırsa <i>o</i> asla hiçbir yol <i>bulamaz...</i>	...Allah her kimi saptırırsa artık <i>onun için</i> hiçbir yol <i>bulamazsın...</i>
45	4	91	Diğerlerini de şöyle <i>bulacaksın...</i>	Başka birtakım insanlar da <i>bulacaksınız...</i>
46	4	98	Ancak erkek, kadın ve çocuklardan zayıf ve çaresiz olanlar, <i>hicret etmek için yola çıkma gücüne sahip olmayanlar</i> müstesna.	<i>Ancak çare bulamayan ve yol bilmeyen</i> zayıf erkek, kadın ve çocuklar müstesna.
47	4	104	...Ama <i>sizin Allah'tan ümit edeceğiniz şeyleri onlar ümit edemiyorlar...</i>	...Ama <i>siz, Allah'tan, onların ummayacakları şeyleri ummaktasınız...</i>
48	4	116	Şüphesiz Allah <i>kendisine şirk koştan kişiyi</i> bağışlamaz...	Kesinlikle Allah, <i>kendisine şirk koşulmasını</i> bağışlamaz...
49	4	127	...Ve nikâhlamayı <i>istemediğiniz</i>	... Kendileri ile evlenmeyi <i>istediği-</i>

			yetim kızlar...	<i>niz</i> yetim kadınlar...
50	4	136	...Allah'a, O'nun Resulüne ve O'nun kitabına iman edin, O'nun peygamberine indirdiğine ve daha önce indirilen kitaplara da iman edin...	...Allah'a, elçisine, elçisine indirilmiş olduğu kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin...
51	4	156	Küfre gidiş sebepleri Meryem'e karşı çok büyük bir iftirada bulunmalarıdır.	Küfürlerinden ve Meryem'e büyük bir iftira atmalarından...
52	4	164	Senden önceki peygamberlerin kıssalarını sana anlattıklarımız da var, sana anlatmadığımız peygamberler de var.	Daha önce sana anlattığımız elçilere de, anlatmadığımız elçilere de(vahyetmiştik)...
53	4	166	Lakin Allah sana indirildiğine şahitlik ediyor,	Lakin Allah, sana indirmiş olduğuna şahitlik etmektedir...
54	4	173	Amma o kimseler iman edip salih amel işlerlerse onlara ecirleri tamamen ödenecek. Ve fazlı kereminden onlara ziyadesi ile ihsan edecektir. Ama o kimseler ki kulluk etmekten çekinir de, büyüklenirlerse...	İnanıp iyi işler yapanların mükâfatlarını eksiksiz ödeyecek ve lütfundan onlara daha fazlasını da verecektir. Kulluktan çekinip büyüklük taslayanlara da...
MAİDE SÛRESİ				
55	5	41	... Yahudiler ki yalan söyleyeni dinlerler, sana inanıp gelmeyen başka bir kavmi de dinlerler. Kitaptaki hak kelimeleri sonradan tahrif ederek yerlerinden oynatırlar. Derler: Eğer hüküm sizin lehinizde verilirse onu tutun. Eğer lehinizde verilmezse sakının...	Yahudiler arasında da yalana kulak veren, sana gelmemiş olan bir kavme kulak verenler vardır. Onlar kelimeleri yerlerinden kaydırırlar: "Eğer size bu verilirse alın, bu verilmezse sakının!" derler...
56	5	44	Allah'a teslim olmuş peygamberler	Kendilerini Allah'a teslim etmiş

			onunla hüküm ederlerdi; <i>Yahudilere ve ruhbanlara ve fakih âlimlere. Allah'ın kitabını korumaya me-mur olmaları ve kitabın üzerine şahit bulunmaları itibarı ile hü-küm ederlerdi...</i>	peygamberler, Yahudilere onunla hüküm verirlerdi. <i>Allah'ın kitabını korumakla emrolunmaları ve üzerine şahid olmaları yönüyle (Yahudi) din adamları ve âlimleri de onunla hüküm verirlerdi...</i>
57	5	50	Onlar cehalet devrinin <i>hükmünü</i> istiyorlar...	Onlar. Cahiliye dönemi <i>hükmünü mü</i> istiyorlar?
EN'ÂM SÜRESİ				
58	6	23	Sonra <i>o putları fitne yapmadık, maksadımız rabbimiz Allah de-mekti. Biz müşriklerden değil-dik.(dediler)</i>	Sonra <i>onların "Rabbimiz Allah'a yemin olsun ki biz müşrikler de-ğildik." Demelerinden başka sözleri(mazeretleri) olmayacak-tır.</i>
59	6	80	...Rabbimin ilmi her şeyden <i>geniş-tir...</i>	...Rabbim, bilgice her şeyi <i>kuşat-mıştır...</i>
60	6	84	***... <i>Ve Nuh'u da, daha önce gelen zürriyetini de</i> hidayete erdir-dik, Davud'u, Süleyman'ı, Eyyüb'u, Yusuf'u, Musa'yı ve Ha-run'u da.	... <i>Daha önceleri Nuh'a ve onun soyundan</i> Davud'a, Süleyman'a, Eyyub'a, Yusuf'a, Musa'ya ve Ha-run'a da yol göstermiştik...
61	6	99	... <i>Birbirine yakın, üzerinde to-murcukları olmuş hurma</i> salkımla-rı...	<i>.Hurmanın tomurcuğundan sar-kan</i> salkımlar...
62	6	136	***... <i>Ortak koştuklarımıza ayır-dıklarımız</i> Allah'a ulaşamaz. Allah için olansa o <i>ortak koştuklarımıza</i> putlara ulaşır dediler...	... <i>Ortak koştuıkları</i> için olan Al-lah'a ulaşmazken, Allah için olan ise <i>ortak koştuklarına</i> ulaşıyor...
63	6	150	De ki: Haydi şahitlerinizi geti-rin, <i>'Allah bunu haram etti'diye şahitlik ediyorlar...</i>	De ki: " <i>Allah'ın bunu yasakladığı-na şahitlik edecek</i> şahitlerinizi getirin."...
A'RÂF SÜRESİ				

64	7	5	Davaları devam etmedi onlara azabımız geldiği vakit ancak " Biz gerçekten zalimlerdik." demeleri oldu.	Azabımız onlara geldiği vakit, davaları (feryatları):"Biz gerçekten zalimler idik" demekten başka bir şey olmadı.
65	7	28	... Bilmediğiniz şeyleri" Allah söyledi " mi diyorsunuz?	... Allah hakkında bilmediğiniz şeyler mi söylüyorsunuz?
66	7	31	... İsraf edenlerden olmayın...	... İsraf etmeyin ...
67	7	32	De ki: Bunlar iman eden kimseler içindir. Dünya hayatında ve kıyamet gününde onlara mahsustur...	De ki:" O,dünya hayatında inanlar içindir. Kıyamet gününde yalnız onlara mahsustur." ...
68	7	70	...Haydi, bize vaat edileni getir,	...Haydi, bize va'dettiğini (azabı) getir...
69	7	103	**...Sonra onların arkasından Musa'yı ayetlerimizle gönderdik. Firavun ve cemaati ona zulüm ettiler...	...Onlardan sonra Musa'yı ayetlerimizle Firavun'a ve onun ileri gelen adamlarına gönderdik, ancak onlar, ayetlerimize zulmettiler
70	7	136	...Onların hepsini denizde boğduk. Kesinlikle onlar ayetlerimizi yalanladılar. Mucizelerden gafil oldular.	... Ayetlerimizi yalanladıkları ve onlardan gafil oldukları için onları denizde boğduk.
71	7	145	O Tevrat'ı levhalar üzerine yazdık vaiz verilecek olan her şeyden...	Biz ona(Musa'ya) levhalarda her türlü öğüdü yazmış ve...
72	7	147	O kimseler ki ayetlerimizi yalanlamışlar, kavuşacakları ahireti de...	...Ayetlerimizi ve ahirete kavuşmayı yalanlayanların...
73	7	160	...Onun kavmi su istediği vakit: ...Biz zulüm etmedik...	...Kavmi kendisinden su isteyince ...Bize zulmetmediler...
74	7	169	Bundan sonra arkalarından gelenler kendilerine halef oldu . Kitaba varis oldular...	Onların ardından, yerlerine geçip Kitaba varis olan bir takım insanlar geldi ki...
75	7	181	Sizden yarattığımız bir ümmet devar. Hakka eriştirirler. Ve onunla	Yarattıklarımız içinde hak ile doğru yola ulaştırılan ve onunla adalat

			adalet gösterirler.	yapan bir ümmet de var.
76	7	185	...Artık bu sözden sonra neye iman edeceksiniz?	...O halde (onlar) ondan sonra hangi söze iman edecekler?
ENFÂL SÛRESİ				
77	8	2	***Onlara Allah'ın ayetleri okunduğu vakit İmanlarını ziyadletştirdik...	Onun ayetleri kendilerine okunduğu zaman imanlarını arttırır...
78	8	8	Hakkı hak olarak tanıtıp batılı (hakkın gücü ile) yok eder bundan mücrimler hoşlanmasalar bile.	Ki mücrimler hoşlanmasalar da hakkı hâkim kılıp, batılı ortadan kaldırsın.
79	8	11	...Üzerinize semadan su indiriyordu, onunla sizi temizliyordu ve üzerinizden şeytanın pisliğini gideriyordu. Kalplerinize cesaret veriyordu onunla ayaklarınıza sebat veriyordu.	...Sizi onunla temizlemek , şeytanın pisliğini sizden gidermek , kalplerinizi pekiştirmek ve ayaklarınızı sağlamlaştırmak için , üzerinize gökten su indiriyordu.
80	8	17	...Bununla mü'minleri imtihan ettim , güzel bir imtihanla.	...Mü'minleri güzel bir imtihanla sınamak için (bunu yaptı)
81	8	23	...Velev onlar işitseler de yüz çevirirler. Ve onlar dönektirler.	...Onlara işittirseydi bile, onlar yine yüz çevirip dönerlerdi.
82	8	63	Kalplerinizin arasına sevgi bağı koydu...	Ve onların kalplerinin arasına sevgi bağı koydu...
83	8	72	... Ancak hicret edenler müstesna...	... Onlar hicret edinceye kadar...
TEVBE SÛRESİ				
84	9	26	***Sonra Allah sükûnet indirdi peygamberinin ve mü'minlerin üzerine...	Sonra Allah, peygamberinin ve mü'minlerin üzerine sekinetini indirdi...
85	9	28	...Müşrikler ancak pisliktir. Bu yıldan sonra onları Mescid-i Haram'a yaklaştırmayın...	...Müşrikler pisliktir, artık bu yıldan sonra Mescid-i Haram'a yaklaşmasınlar...
86	9	33	O, Resulünü hidayet ile gönderdi ve hak din ile. O dini bütün dinlerden üstün tutacaktır	...Dini bütün dinlere üstün kılmak için , Resulünü hidayetle ve hak dinle gönderen o'dur.

87	9	40	***...Kâfir olanlar onu Mekke'den çıkardıkları vakit <i>ikinin ikincisi</i> o zaman mağaranın içindelerdi. O zaman <i>arkadaşı ona</i> diyordu ki:	...Kâfirler, <i>iki kişiden biri olarak onu</i> (Mekke'den) çıkardıklarında, ikisi mağarada iken <i>arkadaşına</i> :
88	9	61	...O Allah'a da inanır ve <i>mü'minlere de. Mü'minler için bir rahmettir sizden iman edenlere de...</i>	...Allah'a inanır, <i>mü'minlere inanır. Sizden iman edenler için de bir rahmettir...</i>
89	9	64	...Muhakkak Allah o <i>çekindikleri</i> şeyleri açığa çıkarandır.	...Allah <i>çekindiğiniz</i> şeyi ortaya çıkaracaktır.
90	9	82	Artık onlar az gülsünler ve çok ağlasınlar yapmış <i>olduklarımızın</i> cezası olarak.	Artık <i>kazandıkları</i> işlere karşılık az gülsünler çok ağlasınlar.
91	9	90	...Allah'ı ve O'nun Resulünü <i>yalanlayanlar ile oturdular...</i>	...Allah'a ve elçisine <i>yalan söyleyenler oturdular...</i>
92	9	118	...Sonra tövbelerini kabul etti, onlar da <i>tövbekârlardan oldular...</i>	...Sonra da Allah <i>tevbe etmeleri için</i> onların tevbesini kabul etmişti...
YÛNUS SÛRESİ				
93	10	12	...Böylece israf edenlere yaptıkları amelleri <i>süsleriz.</i>	...İşte aşırı gidenlere, yapmış oldukları şeyler böylece <i>güzel gösterilmiştir.</i>
94	10	13	... <i>Peygamberlerimiz</i> onlara mucizelerle geldiler,	... <i>Peygamberleri</i> onlara apaçık deliller getirmişlerdi...
95	10	21	...Şüphesiz elçilerimiz ne hile <i>kurmuşlarsa</i> yazıyorlar.	...Elçilerimiz, <i>sizin kurduğunuz</i> tuzakları yazıyorlar.
96	10	82	Allah <i>hak olduğu kelimeleri gerçekleştirdi...</i>	Allah, <i>sözleriyle gerçeği ortaya çıkaracaktır...</i>
97	10	83	... <i>Onlar fitneye düşmek</i> , Firavun ve yakınlarının korkusundan iman etmediler...	...Firavun ve adamlarının, kendilerine <i>kötülük yapmasından korktukları için...</i>
98	10	88	Musa "Ey Rabbimiz! Şüphesiz sen Firavun'a ve onun ileri gelenlerine	Musa:"Rabbimiz! Sen Firavun'a ve ileri gelen adamlarına, <i>dünya haya-</i>

			<i>dünya hayatının malını ve zinetini</i> verdin."dedi...	<i>tında süs ve mal verdin...</i> Dedi.
99	10	94	Eğer sana indirdiğimiz şeylerden <i>şüpheye düşersen...</i>	Eğer sen, sana indirdiğimizden <i>kuşkuda isen...</i>
100	10	100	Akıllarını kullanmayanları <i>o pislik üzerine bırakır...</i>	(Allah) <i>pisliği, akıllarını kullanmayanların üzerine kor...</i>
101	10	103	Sonra <i>peygamberimizi</i> kurtarız böylece iman edenleri de...	Sonra, <i>elçilerimizi</i> ve inananları kurtarız...
HÛD SÛRESİ				
102	11	7	...Ve <i>arş</i> suyun üstünde idi. Sizi <i>imtihan ederiz</i> hanginizin ameli daha güzel diye...	...Ve <i>Arş'ı</i> su üzerinde idi. Ki hanginizin amelinin daha güzel olduğunu <i>denesin...</i>
103	11	20	İşte <i>bunlar arzın içindekileri aciz bırakamazlar...</i>	<i>Onlar dünyada Allah'ı âciz bırakacak değillerdir...</i>
104	11	48	...Ve seninle beraber bulunan <i>ümmetin</i> üzerine de...	...Ve seninle birlikte bulunan <i>ümmetlere...</i>
105	11	59	...O'nun <i>peygamberine</i> isyan ettiler...	...Onun <i>peygamberlerine</i> karşı geldiler...
106	11	62	...Bizi men etmek mi istiyorsun? <i>Bizim ve babalarımızın kulluk ettiklerinden...</i>	...Şimdi sen <i>bizi, babalarımızın ibadet ettikleri şeye ibadet etmekten</i> men mi ediyorsun?
107	11	73	***" <i>Siz Allah'ın emrine de mi şaşıyorsunuz?"</i> dediler. Allah'ın Rahmeti ve <i>bereketi Ehli Beytin üzerindedir...</i>	Dediler ki:"Allah'ın işine mi <i>şaşıyorsunuz?</i> Allah'ın rahmeti ve <i>bereketleri üzerinedir ey ev halkı!"</i>
108	11	99	Onlar <i>bu lanetleriyle kıyamet gününe kadar takip edilirler...</i>	Onlar <i>bu dünyada da lanete uğramışlardır, ahiret gününde de.</i> (lanete uğrayacaklardır.)...
109	11	114	*** Namazı dosdoğru <i>kılınız...</i>	...Namaz <i>kıl...</i>
110	11	119	...Rabbinin <i>kelimeleri</i> tamam oldu, Mutlaka cehennemi <i>dolduracağız,</i> cinlerle ve <i>insanların tamamıyla.</i>	...Rabbinin : "Andolsun, cehennemi <i>tamamen cinlerden ve insanlardan dolduracağım. "sözü</i> tam

				yerine gelmiştir.
111	11	123	...Yalnız O'na kulluk edin ve O'na tevekkül edinO'na kulluk et ve O'na tevekkül et ...
YÛSUF SÛRESİ				
112	12	6	... Senin üzerindeki nimetini tamamlayacak bundan önce Yakup soyuna ve ataların İbrahim ve İshak'a tamamladığı gibi...	... Daha önce ataların İbrahim ve İshak'a (nimetini) tamamladığı gibi sana ve Yakub soyuna nimetini tamamlayacaktır ...
113	12	8	O vakit kardeşleri Yusuf için dediler ki: O babamıza bizden daha sevimli...	(Kardeşleri) demişlerdi ki: Yusuf ve (öz) kardeşi , babamıza bizden daha sevgilidir...
114	12	19	"Müjde! Burada bir erkek çocuğu!" dedi...	"Müjde! Bu bir oğlan! Dedi..."
115	12	28	Vaktaki baktılar gömleği arkadan yırtılmış. "Gerçekten bu kadınların hilelerindedir ." dedi...	(Kadının kocası):Gömleğinin arkadan yırtılmış olduğunu görünce (kadına):Bu sizin düzenindedir ... Dedi.
116	12	38	...Bizim Allah'a şirk koşmamız olacak bir şey değildirHerhangi bir şeyi Allah'a ortak koşmamız bize yaraşmaz...
117	12	48	...Daha önce biriktirdiklerinizi yeyip bitirecek...	... O yıllar için önceden biriktirdiklerinizi yiyip bitirir...
118	12	75	...Dediler ki: Onun cezası kimin yükünün içinde bulunursa artık ceza onundurCezası,(tas) kimin yükünde bulunursa işte o (tası çalan kişi), onun karşılığıdır ...
119	12	76	...Sonra kardeşinin kabından tas çıkarıldıSonra onu(tası) kardeşinin kabından çıkardı ...
120	12	110	Hatta peygamberlerimiz ümit kestikleri ve yalanlandıklarını anladıkları vakit...	Ne zaman ki, elçiler umutlarını kestiler ve kendilerinin yalana çıkarıldıklarını sandılar.
RÂD SÛRESİ				
121	13	2	...Bütün işleri O idare ediyor. Ayetleri açıkıyoruz Bütün işleri idare eder, ayetleri açıklar ki ...

122	13	13	... <i>Ve O'nun bu şiddeti karşısında durulmaz.</i>	... <i>Ve O, azabı pek şiddetli olan- dır...</i>
123	13	21	<i>Allah'ın emrettiği o şeyin devamını sağladılar, o da sağlanmış olur...</i>	(<i>Ve onlar</i>) <i>Allah'ın birleştirilmesini emrettiği şeyi birleştirirler...</i>
124	13	32	...Sonra ben küfredenlere mühlet <i>veririm</i> . Sonra da onları yakaladım...	... <i>Ve inkâr edenlere mühlet verdim</i> , sonra da onları yakaladım...
İBRÂHİM SÛRESİ				
125	14	4	Biz hiçbir peygamber göndermedik ki <i>kendi kavminin lisanı ile onlara açıkça anlatmasın...</i>	Biz her elçiyi, <i>kendilerine (ayetlerimizi) açıklaması için, ancak halkının diliyle gönderdik...</i>
126	14	34	Ve size <i>o</i> istediğiniz her şeyi de <i>vermiştik...</i>	Ve <i>kendisinden</i> istediğiniz her şeyden <i>verdi...</i>
127	14	44	İnsanları <i>o azabın onların geleceği günden</i> uyar...	İnsanları, <i>kendilerine azabın geleceği güne karşı uyar</i> ki(o gün)
128	14	47	O halde Allah <i>peygamberine</i> olan vadinden sakın döner sanma...	O halde, sakın Allah'ın <i>peygamberlerine</i> verdiği sözden cayacağını sanma...
HİCR SÛRESİ				
129	15	22	Ve <i>aşılacağı rüzgâr</i> gönderdik ... <i>Ve onun hazinelerini</i> tutanlar siz değilsiniz.	<i>Rüzgârları, aşılacağı olarak</i> gönderdik ... <i>Onu (yağmuru) depolayan</i> siz değilsiniz.
130	15	28	...Şüphesiz ben bir beşer <i>yarattım</i> ,	...bir insan <i>yaratacağım...</i>
131	15	39	...Onlara <i>yeryüzünü</i> muhakkak zinetlendireceğim ve süslü göstereyim...	...Kesinlikle ben <i>yeryüzünde</i> onlar için tezyinat yapacağım...
132	15	63	...Hayır! <i>Bizim sana getirdiğimiz onların kendisinden şüphe edip durdukları azaptır.</i>	...Hayır, <i>biz sana onların şüphe edip durduklarını getirdik.</i>

133	15	88	Gözlerini sakın dikme! Onların zevk sürerek faydalandıkları zevcelere...	Sakın onlardan bazı sınıfları faydalandırmış olduğumuz şeylere gözlerini dikme...
NAHL SÜRESİ				
134	16	2	Melekleri ve ruhu kendi emir ile indiriyor...	Allah kendi emriyle melekleri, kullarından dilediği kimseye vahiy (ruh) ile
135	16	7	...Gerçekten senin rabbin çok şefkatli ve merhametlidir...	...Gerçekten rabbiniz çok şefkatli ve merhametlidir...
136	16	9	...Velev Allah dileseydi hepsini hidayete erdirirdi	Allah dileseydi hepinizi doğru yola iletirdi.
137	16	26	Kesinlikle o kimseler daha önce hile kurmuşlardı...	Onlardan öncekiler, tuzaklar kurmuşlardı
138	16	37	...Muhakkak Allah bir kişiyi delalette bırakacaksa, onu kimse hidayete erdiremez...	...Muhakkak ki Allah dalaletle sapmanı hidayete erdirmez...
139	16	57	Kızları Allah'a isnad ediyorlar, o bundan münezzehdir. Onların nefisleri bunları istediğinden.	Allah'a kızlar isnad ediyorlar, (hâşâ) O yücedir. Hoşlandıkları (erkek çocuklar) da kendilerindedir.
140	16	70	...Ta ki bildiğiniz şeyleri bilmez olursunuz...	... bildikten sonra bir şey bilmesin diye...
141	16	71	Allah rızık hususunda bazısını bazısından üstün tuttu...	Allah, rızık bakımından kiminizi kiminize üstün kıldı...
142	16	84	Ve o gün bütün ümmetlere şahit göndereceğiz...	Her ümmetten birer şahit göndereceğimiz gün...
143	16	103	...Ona öğrettiği isnat edilen yabancı kişinin lisanı mülhem ve hatalıdır...	Kast ettikleri kimsenin dili yabancıdır
144	16	104	Şüphesiz o kimseler Allahın ayetlerine inanmazlar...	Allahın âyetlerine inanmayanları
145	16	123	...Ve "müşriklerden olma" diye.	O(İbrahim) Allah'a ortak koşarlardan değildi

İSRÂ SÛRESİ				
146	17	16	...Oranın zevk sahiplerine emir ederiz <i>oradakiler</i> yoldan çıkarlar...	...Oranın varlık sahiplerine emir veririz (onlarsa emrimizi dinlemeyip) <i>orada</i> yoldan çıkarlar...
147	17	17	... <i>Kulların</i> günahlarına <i>rabbin kâfidir, her şeyden haberi vardır her şeyi görür</i>	... <i>Kullarının</i> günahlarını <i>haber alıcı, görücü olarak Rabbin yeter.</i>
148	17	35	... <i>Tarttığımızda da adaletli ve doğru olarak</i> tartın...	... <i>Doğru terazi ile</i> tartın
149	17	59	<i>O ayetleri göndermekten bizi kimse men edemedi. Ancak o mucizeleri evvelkiler yalanladı.</i>	... <i>Bizi, âyetler (mucizeler) göndermekten alıkoyan tek şey, öncekilerin bu âyetleri yalanlamış olmasıdır</i>
150	17	78	...Çünkü <i>sabah kuranın okunmasına şahittir.</i> Çünkü <i>sabah Kur'an'ı şahitlidir.</i>
151	17	82	<i>Kur'anı biz indirdik. Müminler için onda şifa ve rahmet vardır...</i>	<i>Kur'an'da mü'minler için şifa ve rahmet olan ayetler indiriyoruz.</i>
152	17	83	...O vakit ona <i>bir şey</i> dokunsa meyyus olur.	...Başına <i>bir kötülük</i> gelince de umutsuzluğa kapılır
153	17	93	...Ben ancak beşer bir peygamberim.	Ben sadece elçi olan bir insandan <i>başka bir şey miyim?</i>
154	17	94	...Allah beşer bir peygamber gönderdi...	...Allah, bir beşeri <i>mi</i> peygamber olarak gönderdi?
KEHF SÛRESİ				
155	18	29	...Onların <i>yüzlerini</i> kavurur...	... <i>Yüzleri</i> kavuran...
156	18	30	...Şüphesiz biz <i>onların ecrini zayi etmeyiz, güzel amel işleyenlerin de.</i>	... Biz, <i>güzel işler yapanların ecrini zâyi etmeyiz</i>
157	18	52	...“Nida edin <i>ortak saydığımız putularınıza</i> ”...	... <i>Ortaklarımız olduklarını ileri sürdüğünüz</i> (putları) çağırın...
158	18	56	Kâfirler <i>batılı hakka kaydırarak</i> hakmış gibi mücadele ediyor...	Küfredenler ise hakkı batılla <i>kaydırmak için</i> mücadele ediyorlar...

159	18	57	En büyük zalim kimdir? Rabbinin ayetleri ona anlatıldığında ondan yüz çeviren ve daha önce yaptığı günahı unutandır...	Rabbinin âyetleriyle nasihat edilip de onlardan yüz çeviren ve daha önce işlediği günahları unutandan daha zalim kim olabilir?
160	18	59	... Helaklerini vaat edilen vakitte yaptık...	... Helakları için de bir zaman belirlemiştik...
161	18	74	Dedi ki sen öldürdün temiz günahsız bir kişiyi...	... Masum bir cana mı kıydın?
162	18	94	Sana harç versek olmaz mı?	Sana bir vergi verelim mi?
163	18	96	Nihayet demir ateş haline geldiği vakit...	Onu (demiri) bir ateş haline getirince
164	18	97	Artık o sûru aşmaya güçleri yetmez ve onu delmeye güçleri yetmez	Onu ne aşabildiler ve ne de delip geçebildiler
MERYEM SÜRESİ				
165	19	4	... Yaşlandım, başım bembeyaz olup tutuştu	... Benim kemik (im) gevşedi, baş (ım) bembeyaz alev aldı (Saçlarım ağardı)
166	19	11	Böylece mihrapta kavminin karşısına çıktı. Onlara ilham yolu ile sabah ve akşam tesbih ediniz diye işaret buyurdu	Derken, Mihrab'dan(mabed'ten) kavminin karşısına çıkıp onlara: «Sabah ve akşam tesbih edin!» diye işaret verdi.
167	19	21	Bunu tarafımızdan insanlara bir ayet ve rahmet olarak yapacağız	Onu insanlara bir ayet ve bizden bir rahmet kılmak için
168	19	28	...Senin baban İmran kötü bir adam değildi	...Senin baban kötü bir adam değildi
169	19	34	O hakkında şek etmekte olduğunuz...	İşte hakkında şüphe etmekte oldukları...
170	19	40	Muhakkak arzın ve üzerinde bulunanların varisi biziz	Şüphesiz Biz bütün yeryüzüne ve üzerinde bulunanlara varis olacağız
171	19	58	... Nuh ve beraber gemiye binenlerden...	...Ve Nuh ile beraber (gemide) taşıdıklarımızdan...

172	19	74	Onlardan önce nice <i>karyeleri</i> helak ettik. <i>Onların eşyaları gösterişçe</i> daha güzeldi.	Onlardan önce nice <i>nesilleri</i> yok ettik ki, <i>onlar varlıkça ve gösterişçe</i> (bunlardan) daha üstündüler.
173	19	89	Gerçekten korkunç bir şey ortaya <i>attılar</i>	Hakikaten, pek çirkin bir şey ortaya <i>attınız.</i>
TÂHA SÛRESİ				
174	20	38	O vakit annene <i>vahiy yolu ile ilham etmiştik</i>	Hani annene <i>vahyedilmesi gerekeni vahyetmiştik.</i>
175	20	63	... <i>Eğer bu ikisi sihirbazsa</i> , ikisi de, <i>sizi yerinizden çıkarmak istiyor ve ikisi en üstün tarikatınızı da sihirleri ile</i> yok etmek istiyor	<i>Bu ikisi muhakkak ki sihirbazdır; büyüleriyle sizi yurdunuzdan çıkarmak ve de</i> üstün olan dininizi yok etmek istiyorlar.
176	20	77	...Arkalarına yetişilmekten korkmasın ve haşye duymasın <i>diye...</i>	...yetişilmekten korkmadan ve endişeye kapılmadan...
177	20	80	Sizi gerçekten <i>düşmanlarınızdan</i> kurtardık	Sizleri <i>düşmanınızdan</i> kurtardık
178	20	81	Size rızık olarak <i>verdiklerimin</i> temizlerinden yeyiniz...	Size rızık olarak <i>verdiklerimizin</i> temiz olanlarından yeyiniz
179	20	86	...Bana verdiğiniz ahdinizden caydınız <i>mi?</i>	... Rabbinizden size bir gazab inmesini arzu ettiniz de <i>mi?</i> Bana olan vaadinizden caydınız
180	20	110	<i>Onun ilmini</i> onlar kavrayamazlar	Onlar ise, <i>bilgi bakımından O'nu</i> kavrayıp kuşatmazlar.
181	20	123	...Her kim <i>hidayetçime</i> uyarsa...	...Kim benim <i>hidayetime</i> uyarsa...
182	20	131	Sakin onlardan bazılarına, <i>dünya hayatının zineti olarak verilen zevcelere ve kendisiyle faydalandır-dığımız şeylere gözlerini dikme...</i>	Onlardan bazı gruplara, kendilerini onunla denemek için <i>yararlandığımız dünya hayatının süsüne gözünü dikme...</i>
ENBİYA SÛRESİ				
183	21	13	...İçinde <i>niğmetlendirildiğiniz meskenlerinize</i> dönünüz. Umulur	...Dönün <i>o içinde şımartıldığınız şeylere ve meskenlerinize</i> ki sor-

			ki nimetlerden sorguya çekileceksiniz...	guya çekileceksiniz
184	21	17	Eğer bir eğlence yapmak isteseydik onu kendi katımızda edinirdik. Biz katiyen <i>böyle yapanlardan</i> değiliz...	Eğer bir eğlence edinmek isteseydik, elbette onu katımızdan edinirdik. <i>Yapacak olsaydık öyle yapardık.</i>
185	21	24	Yoksa Allah'tan başka ilah mı <i>edin-diniz?</i>	Yoksa ondan başka ilâhlar mı <i>edin-diler?</i>
186	21	60	... Onun isminin İbrahim olduğunu <i>söylediler</i>	...Kendisine İbrahim <i>deniliyor</i>
187	21	68	Eğer <i>ilahlarımıza</i> yardım edecekse-niz onu yakın dediler	Eğer (bir şey) yapacak kimseler ise-niz O'nu yakın ve <i>ilâhlarınıza</i> yardım ediniz dediler.
188	21	87	...Kendisinin asla <i>sıkıştırılmayaca-ğın</i> ı sanmıştı	...Kendisini asla <i>sıkıştırmayaca-ğın</i> ızı zannetmişti
189	21	92	Şüphesiz bu sizin ümmetiniz tek bir <i>ümmeti.</i>	Şüphesiz bu sizin ümmetiniz tek bir <i>ümmettir.</i>
190	21	97	...Gerçek şu ki biz <i>zalimlerden olduk</i>	...Biz <i>zalim kimselerdik</i>
HÂC SÜRESİ				
191	22	3	İnsanlardan öyle kimseler var ki ilim-leri olmadığı halde <i>Allah ile müca-dele ederler</i>	İnsanlardan kimileri de <i>Allah hak-kında bilgisizce tartışır da...</i>
192	22	5	...Sizin <i>için açıklıyoruz</i> ...Sonra siz <i>buluğ çağına eriştirili-yorsunuz</i>	...Size açıklamak <i>için</i> ...Sonra güçlü(olgunluk) çağınıza ulaşmanız <i>için</i>
193	22	12	Allahtan başka <i>kendilerine</i> zarar ve fayda vermeyen şeylere ibadet <i>eder-ler</i>	Allah'ı bırakıp, <i>kendisine</i> fayda da zarar da veremeyen şeylere <i>yalvarır.</i>
194	22	24	...Ve onlar <i>hamd övgü yoluna</i> hidayet edilmişlerdir	...Hem <i>hamîdin yoluna</i> hidayet edilmişlerdir
195	22	26	<i>Oturanlar</i> için	<i>Kıyama duranlar</i> için

196	22	34	Her ümmet için bir <i>kurban yeri</i> yapmışız, kendilerine rızık olarak <i>verdiğimiz</i> davarların kurban edilecekleri üzerine Allahın ismini <i>zikir edin</i>	Biz, her ümmet için bir <i>kurban ibadeti</i> koyduk ki Allah'ın kendilerine rızık olarak <i>verdiği</i> hayvanların üzerine Allah'ın <i>adını ansınlar</i> .
197	22	40	...Harabeye <i>çevirirlerdi</i>	... <i>Yıkılıp giderdi</i>
198	22	46	...Lakin göğüs latayiflerinde bulunan kalpler <i>kördür</i>	...Lâkin göğüsler içindeki kalpler <i>kör olur</i> .
199	22	53	<i>Şeytanın bırakacağı fitne</i> ancak kalplerinde hastalık olan ve kalpleri katı olanların üzerinde <i>etki yapar</i>	(Allah, böyle yapar ki) <i>Şeytanın attığını</i> , kalplerinde hastalık olanlar ve kalpleri katılaşımlar için bir <i>imti-han(fitne) yapsın</i>
200	22	78	...Bu konuda <i>peygamberler</i> size şahit olsun...	...Ki <i>peygamber</i> size şahit olsun...
MU'MİNUN SÜRESİ				
201	23	12	Yemin olsun ki, biz insanın <i>öz hulasasını</i> çamurdan yarattık	Yemin olsun biz insanı çamurdan <i>bir süzmeden</i> yarattık.
202	23	39	<i>*Nuh</i> "Ya rab beni yalanlamaların-dan dolayı bana yardım et" dedi	<i>O peygamber</i> . " Rabbim! Beni yalancı saymalarına karşılık bana yardım et" dedi.
203	23	44	Sonra biz <i>peygamberleri</i> peş peşe gönderdik. Her ümmete <i>peygamber</i> geldikçe...	Sonra birbiri peşinden <i>peygamber-lerimizi</i> gönderdik. Her ümmete <i>peygamberi</i> geldikçe...
204	23	77	Hatta üzerlerine <i>şiddetli azap kapı-larını</i> açtığımız zaman...	Nihayet üzerlerine <i>şiddetli bir azap kapısı</i> açtığımız zaman...
205	23	83	Gerçekten bize vaat olundu, <i>bizim atalarımıza da bundan önce vaat olunan</i>	Hakikaten, gerek bize, <i>gerekse da-ha önce atalarımıza böyle bir vaad'te bulunuldu;</i>
206	23	99	... "Ey Rabbim! Beni geri <i>döndür</i> " der	... "Ey Rabbim! Beni geri <i>döndü-rün</i> " der
207	23	105	Siz <i>değil miydiniz</i> size ayetlerim okunurken onları yalanlayanlar	"Ayetlerim size okunurdu da siz onları <i>yalanladınız değil mi?"</i>

208	23	110	...Hatta bu size <i>beni hatırlatmayı unutturdu...</i>	...Ta ki size <i>beni anmayı unutturdular</i>
NÛR SÛRESİ				
209	24	4	İffetli namuslu bir <i>kadına</i> zina iftirasında bulunup...	Namuslu <i>kadınları</i> zinâ ile suçlayıp da...
210	24	6	O kimseler ki karılarına zina isnat ederler <i>se</i> kendilerinden başka onların şahitleri olmaz <i>sa</i> Dört defa ve her bir <i>şehadetinde Şehadeti bil-lahi diyerek gerçekten o doğru söylediğine şehadet etmelidir</i>	Eşlerini zina ile suçlayıp kendilerinden başka şahitleri bulunmayan kimselere gelince: <i>Onlardan her birinin şahitliği, kendisinin mutlaka doğru söyleyenlerden olduğuna, dört defa Allah'ı şahit tutmasıdır.</i>
211	24	11	... <i>Belki</i> de o sizin için hayırdır	... <i>Aksine</i> o sizin için bir hayırdır...
212	24	30	Şüphesiz Allah <i>yaptığınız</i> bütün işlerden haberdardır	Şüphesiz Allah, onların <i>yapmakta olduklarından</i> haberdardır.
213	24	40	Yahut <i>derin karanlık bir deniz</i> gibidir...	Yahut <i>engin bir denizdeki karanlıklar</i> gibidir
214	24	41	...Hepsi de gerçekten <i>duayı ve tesbihi</i> bilmıştır. Allah bütün <i>yaptıklarınızı</i> bilicidir	Her biri <i>kendi duasını ve tesbihi-ni</i> bilmıştır. Allah, onların <i>yapmakta olduklarını</i> hakkıyla bilir.
215	24	48	Allaha ve onun resulüne çağrıldıkları vakit aralarında <i>hüküm verilmesi</i> için...	<i>Elçinin</i> , aralarında <i>hükmetmesi</i> için Allah'a ve Elçisine çağrıldıkları zaman...
216	24	54	...Eğer <i>dönerseniz</i> o peygambere düşen ancak ona yükletilendir	...Eğer <i>dönerlerse</i> o peygambere düşen ancak ona yükletilendir
217	24	55	...Bana <i>hiçbir şeyi ortak koşmadan ibadet edin</i>	Bana <i>kulluk edecekler ve bana hiçbir şeyi ortak koşmayacaklar</i>
218	24	61	...Yahut <i>anahtarları teslim edilen koruyucularınızla...</i>	...Yahut <i>anahtarları ellerinizde bulunan evlerden...</i>
FURKAN SÛRESİ				
219	25	3	Ondan başka <i>ilahlar edinenler...</i>	O'ndan başka <i>bir takım ilahlar edindiler</i> ki...

220	25	19	...Artık sizden azabı savmaya ve yardım etmeye <i>güçleri yetmez</i>	Artık ne (azabı geri) çevirmeğe <i>gücünüz yeter</i> , ne de (kendinize) bir <i>yardım bulabilirsiniz!</i>
221	25	32	Biz <i>onu senin kalbine yerleşip sabitleşsin diye</i> böyle indirdik. Ve onu ağır ağır <i>okuttuk</i>	Biz <i>onunla senin kalbini sağlamlaştırmak için</i> onu böyle (parça parça indirdik) ve onu ağır ağır <i>okuduk.</i>
222	25	49	...Yarattığımız hayvanları ve insan topluluklarını sulayalım	...Onunla yarattığımız hayvanlardan ve insanlardan <i>birçoğunu</i> sulayalım.
223	25	54	O ki insanı sudan yaratmış sonra da <i>onlara</i> soy ve akrabalık vermiştir	O, sudan bir insan yarattı da <i>onu</i> nesep ve sıhr (akraba) kıldı.
224	25	77	De ki:"Eğer sizin duanız olmasaydı rabbim size ehemmiyet <i>vermezdi'</i>	De ki: Duanız(Kulluğunuz) olmasa, Rabbim size <i>ne diye değer versin?'</i>
ŞUARA SÜRESİ				
225	26	13	...Onun için <i>Harun'u</i> da gönder	<i>Harun'a da</i> elçilik ver
226	26	19	Ve sen <i>o yapacağın</i> işi de yaptın	Ve sonunda o <i>yaptığını</i> da yaptın
227	26	76	Sizlerin, <i>babalarınız</i> ve <i>daha öncekilerin...</i>	Sizin ve <i>önceki atalarınızın...</i>
228	26	87	<i>Dirileceğimiz</i> gün beni rezil etme	<i>Dirilecekleri</i> gün, beni mahcup etme.
229	26	158	Onları hemen <i>bir azap</i> yakalayiverdi. Gerçekten bunda bir ibret vardır	Ve <i>azap</i> onları yakaladı. Muhakkak ki bunda bir ibret vardır
230	26	182	Ve <i>teraziye de doğru eşit tartın</i>	<i>Doğru terazi ile tartın</i>
231	26	198	Eğer onu Arap olmayanlardan <i>birine</i> indirseydik	Onu <i>bir takım yabancılara</i> indirseydik
232	26	205	<i>Söyleyin</i> bana, onları senelerce <i>faydalandırmış olsak da mı?</i>	<i>Gördün mü;</i> biz onları yıllarca <i>yararlandırsak</i>
233	26	213	Azap edilenlerden <i>olursunuz</i>	Sonra azap edilenlerden <i>olursun!</i>
234	26	214	<i>Aşiretinden akrabalarından</i> olanları uyar	<i>En yakın akrabalarını</i> uyar
235	26	224	<i>Şairler ise o şeytanların sapıkları-</i>	<i>Şairlere gelince onlara da azgın-</i>

			<i>na tabi olur</i>	<i>lar uyar.</i>
NEML SÛRESİ				
236	27	36	...Allahın bana verdiği sizin verdi- ğinizden daha hayırlıdır. Doğrusu siz hediyelerinizle övünüyorsunuz	...Allah'ın bana verdiği, size verdi- ğinden daha iyidir. Hediyenizle ancak siz sevinirsiniz.
237	27	81	Sen delalet içinde olanları, o âmâları hidayete erdirecek değil- sin...	Sen körleri sapıklıklarından çevi- rip doğru yola getiremezsin...
238	27	83	Her ümmetten bizim ayetlerimizi yalanlayan kimseleri bölük bölük topladığımız gün...	O gün her ümmet içinde ayetlerimi- zi yalanlayanlardan bir cemaat toplarız...
239	27	86	...İçinde sukunet bulasınız diye geceyi yarattık...	...Biz içinde sükûn bulsunlar diye geceyi yaptık...
240	27	89	...Ona bundan bir hayır vardır	...Ona daha iyisi verilir
241	27	90	...Sizler ancak yaptığınız amellerle cezalandırılırsınız	..."Yaptıklarınızdan başka bir şeyle mi cezalandırılıyorsunuz?"
242	27	93	...Senin rabbin yaptıklarından gafil değildir	Rabbin, yaptıklarınızdan gafil de- ğildir
KASAS SÛRESİ				
243	28	19	... Neden ıslah edicilerden olmak istemiyorsun	...Düzeltilicilerden olmak istemiyor da...
244	28	35	Onlar size ve bizim ayetlerimize erişemeyecekler	Ayetlerimiz sayesinde onlar size asla erişemeyecekler
245	28	37	...En iyi rabbim bilir kendi tarafın- dan hidayete getirdiğini...	...Rabbim, kendi katından kimin hidayet getirdiğini...
246	28	43	...İnsanlar bunları basiret gözleri ile görüp hidayete ve rahmete (erişirler) diye...	...İnsanlar için basiretler(apaçık belgeler), hidayet ve rahmet ol- mak üzere Kitap verdik
247	28	45	...Onların üzerinden çok uzun ömürler geçti	...Onların üzerlerine ömür uzadı
248	28	50	En sapık kimse o ki, Allahtan hidayete ermediği halde hevayı	Allah'tan bir yol gösterici olmak- sızın kendi hevesine uyandan

			<i>nefsinin peşinden gidendir...</i>	<i>daha sapık <u>kim olabilir!</u></i>
249	28	62	<i>O gün onlara nida edilecek...</i>	(Allah'ın) onlara <i>seslenerek... Diyeceği gün</i>
250	28	82	Eğer Allah bize lutuf etmeseydi mutlaka <i>bizde batmıştık</i>	Şayet Allah bize lütufta bulunmasaydı, <i>bizi de batırırdı</i>
ANKEBÜT SÜRESİ				
251	29	28	...Âlemler içinde hiçbiri bu hayâsızlığı <i>geçmişte yapmamıştır</i>	"Siz, <i>daha önce</i> âlemlerden hiç kimsenin <i>yapmadığı</i> bir fuhşa gidiyorsunuz."
252	29	31	Vaktaki elçilerimiz İbrahim'e <i>müjdeyi getirdik(lerin)de</i>	Vaktaki elçilerimiz İbrahim'e <i>müjde ile vardılar</i>
253	29	35	<i>Bir beyyine</i> ve <i>orada</i> onların <i>başına gelenleri ibret olarak</i> bıraktık	<i>Aklını kullanan bir toplum</i> için ondan, (harab ettiğimiz o ülkeden) <i>açık bir işaret</i> bırakmışızdır.
254	29	62	Allah kullarından <i>dilediğinin rızkını</i> genişletir...	Allah, kullarından <i>dilediğine rızkı</i> genişletir...
255	29	68	En zalim <i>kimdir?</i> Allah'a karşı yalan iftira eden yahut <i>hak gelince</i> "yalan diyen kimsedir"	Allah'a karşı yalan uyduran yahut <i>kendisine hak gelmişken</i> onu yalan sayandan <i>daha zalim kimdir?</i>
256	29	69	Bizim uğrumuzda mücadele edenlere gelince biz <i>yollarını</i> mutlaka gösteririz	Ama bizim uğrumuzda cihad edenleri elbette kendi <i>yollarımıza</i> eriştireceğiz
RUM SÜRESİ				
257	30	9	<i>...Peygamberlerimiz</i> onlara açık delillerle gelmişti... Allah onlara <i>zulüm etmiyordu...</i>	<i>...Peygamberleri,</i> onlara da nice açık deliller getirmişlerdi. Zaten Allah onlara <i>zulmedecek değildi...</i>
258	30	15	...Onlar bir bahçede <i>neşelenirler</i>	...Onlar bir bahçede <i>neşe'lendirilirler.</i>
259	30	30	O halde yüzünü onun <i>hanif olan</i> dinine döndür. Allah'ın fitratına çevir	O halde yüzünü <i>hanif olarak dine</i> çevir, o Allah fitratına ki insanları

			vir. O ki insanları onun üzerine yaratmıştır. Allah'ın yaratılışını değiştirmezler	onun üzerine yaratmıştır. Allah'ın yaratması değiştirilemez
260	30	39	İnsanlara mallarında artış olsun diye verdiğiniz faiz Allah katında artmaz...	İnsanların mallarında artış olsun diye verdiğiniz herhangi bir faiz, Allah katında artmaz...
261	30	45	İman edip Salih amel işleyenleri kendi fazlından mükâfatlandıracaktır	Bu da, inanıp iyi işler yapanları fazlından mükâfatlandırması içindir
262	30	48	...Derken yağmuru bulutların arkasından çıkar görürsün	...nihayet onun arasından yağmurun akıp çıktığını görürsün
263	30	56	Kendilerine ilim verilenler ve iman edenler diyecek ki...	Kendilerine bilgi ve iman verilenler dediler ki...
LOKMAN SÜRESİ				
264	31	7	...Sen onları acıklı bir azap ile müjdele	...Sen onu acıklı bir azap ile müjdele.
265	31	20	...İlme dayanmaksızın, Allah ile mücadele eder	İnsanlardan bazıları ne bilgisi ne yol göstereni ne de aydınlatıcı bir Kitabı olmadan Allah hakkında tartışır
266	31	32	...Allah'ın dinine uygun ihlâs ile ona dua ederler. Vaktaki onları kurtarıp karaya çıkardığımızda...	...Dini yalnız kendisine has kılarak (tam teslim olmuş bir şekilde) Allah'a yalvarırlar. Fakat O, onları kurtarıp karaya çıkarcınca...
267	31	34	... Yağmur bulutunu nasıl, ne şekilde indireceğini de...	... Yağmuru O yağdırır...
SECDE SÜRESİ				
268	32	3	Yoksa ona "Bu uydurma" mı diyorlar	Yoksa "Onu uydurdu" mu diyorlar?
269	32	5	Göklerde ve yerde bütün işleri o idare eder...	(Allah) Emri gökten yere tedbir eder (gökten yere işleri düzene koyacak buyruğu indirir).
270	32	22	En büyük zalim o kimse ki, ona rabbinin ayetleri ile öğüt verilir de	Kendisine Rabbinin ayetleri hatırlatıldıktan sonra ondan yüz çeviren-

			sonra ondan yüz çevirir	den daha zalim kim olabilir!
271	32	23	Yemin olsun ki biz Musa'ya kitap verdik...	...Yemin olsun biz Musa'ya Kitabı verdik
272	32	24	Sabrettiklerinden dolayı...	Sabrettikleri ve ayetlerimize kesinlikle inandıkları zaman...
273	32	27	Görmediniz mi?	Görmediler mi ki...
AHZAB SÛRESİ				
274	33	5	...Bununla beraber hata ettiklerinde üzerinize bir günah yoktur	...Yanılarak yaptıklarınızda size vebal yok...
275	33	17	...Siz kime sarılıp korunacaksınız. Allah size bir fenalık veya rahmet dilerse Allah'tan başka onlara hiçbir dost ve yardımcı bulamazsınız	..."Allah size kötülük istese veya size rahmet dilerse, sizi O'ndan kim korur? (Allah'ın azabından sizi kim kurtarır, O'nun rahmetine kim engel olur?) Kendilerine Allah'tan başka bir dost ve de bir yardımcı bulamazlar.
276	33	22	... "İşte Allah ve o'nun resulünün vaat ettiği budur" derler	... "Bu Allah'ın ve Resulünün, bize va'dettiğidir..."
277	33	24	Allah doğruları, doğrulukları sebebi ile mükâfatlandıracaktır	Ki Allah doğruları, doğrulukları sebebi ile mükâfatlandırın
278	33	25	Allah kâfirlerin öfkelerini def etti... Onları hayra eriştirmeden.	Allah, inkâr edenleri öfkeleriyle geri çevirdi; hiçbir hayra eremediler
279	33	32	...Sizler diğer kadınlardan biri değilsiniz... Kalplerinde maraz olan kimse...	Siz, kadınlardan herhangi biri gibi değilsiniz... Kalbinde hastalık bulunan kimse
280	33	33	Allah Ehl-i beyt'ten sadece kiri gidermek istiyor	Ey Ehl-i Beyt (ey peygamberin ev halkı), Allah sizden, kiri gidermek...
281	33	34	Evlerinizde okunan Allah'ın ayetlerinin hikmetini düşünün	Evlerinizde okunan Allah ayetlerini ve hikmeti hatırlayın
282	33	37	Hâlbuki Allah kendisinden korkulmaya daha layık...	...Oysa Allah'tan çekinmen daha uygundu...
283	33	38	Allah'ın takdir ettiği bir hükümde	Allah'ın kendisine farz kıldığı şeyde

			peygambere hiçbir darlık yok...	peygambere hiçbir vebal yoktur.
284	33	59	... Çarşafı olmaları onların tanınıp eziyet edilmemelerine en uygun durumdur	... Örtülerini üstlerine salsınlar , onların tanınıp incitilmemesi için en elverişli olan budur
285	33	62	...Allah'ın sünnetlerinde asla bir değişme bulamazsın	...Allah'ın sünnetinde bir değişiklik bulamazsın.
286	33	67	Onlar bizi delalet yoluna götürdüler	...Bizi yoldan sapturdılar
SEBE' SÛRESİ				
287	34	3	De ki "Hayır! Gaybı bilen rabbim mutlaka onu size getirecektir "	De ki: "Hayır, gaybı bilen Rabbim hakkı için o, mutlaka size gelecektir
288	34	4	İman edip Salih amel işleyenleri mükâfatlandıracaktır	Ki , inanıp iyi işler yapanları mükâfatlandırısın...
289	34	6	"Güçlü ve övülmeye layık olanın hidayet yolunu göstereyim mi? " de	Mutlak galip ve övgüye lâyık olan (Allah'ın) yoluna ilettiğini görürler.
290	34	23	...Ancak o'nun izin verdiği müstesna...	Kendisinin izin verdiği kimseden başkası için şfaat yarar sağlamaz...
291	34	27	De ki:" Bana hak olduğunu kabul ettiğiniz ortaklarınızı gösterin...	De ki: "O'na kattığınız ortakları bana gösterin...
292	34	33	Onlar ancak yaptıklarının cezasını çekerler	...Yalnız yaptıklarıyla cezalanmıyorlar mı?
293	34	47	...Ben sizden bir ücret istemem...	"Ben sizden bir ücret istememişsem...
294	34	54	...Bundan önce emsallerine de böyle yapılmıştı	Tıpkı bundan önce benzerlerine yapıldığı gibi...
FÂTİR SÛRESİ				
295	35	25	Eğer seni yalanlıyorlarsa kesinlikle onlardan öncekilerde yalanlanmıştı... Nurlu kitaplarla	Eğer seni yalanlıyorlarsa (üzülme), onlardan öncekiler de yalanlanmışlardı... Nurlu kitap ile...
296	35	28	İnsanlardan, hayvanlardan, davarlardan böyle muhtelif renkler var. Allah'tan hakkı ile ancak kullarından	İnsanlardan, hayvanlardan ve davarlardan da yine böyle türlü renkte olanlar var. Kulları içinden ancak

			âlimler korkar	âlimler, Allah'tan (gereğince) korkar.
297	35	29	...Asla zarar <i>etmeyecekleri</i> bir ticareti ümit <i>edebilirler</i>	...Asla <i>batmayacak</i> bir ticaret <i>umarlar</i> .
298	35	30	Onlara ecirleri tamamen ödendikten başka, lütfundan ziyadesini de <i>verir</i>	<i>Ki</i> (Allah), onlara ücretlerini tam ödesin ve lütfünden onlara fazlasını da <i>versin</i> .
299	35	44	...Hâlbuki onlar bunlardan daha <i>şedit ve daha kuvvetli idiler</i>	...Hâlbuki onlar, bunlardan <i>kuvvetçe daha şiddetli</i> idiler
300	35	45	...Lakin onlar belli bir müddete kadar <i>geciktirilir</i> . Nihayet ecellerinin gelme vaktini bekler	...Fakat Allah, onları belirtilmiş bir süreye kadar <i>erteliyor</i> . Vakitleri gelince (gerekeni yapar)...
YÂSİN SÛRESİ				
301	36	33	<i>Arzın ölmesi</i> , onlar için bir ayettir...	<i>Ölü toprak</i> , onlar için bir ayettir...
302	36	35	Ve kendi <i>ellerinizin</i> yetiştirdiklerinden de	<i>Ellerinin</i> yetiştirdiklerinden yesinler
303	36	36	...Onların <i>hepsinden çiftler</i> yaratmış...	<i>...Bütün çiftleri</i> yaratmıştır
304	36	37	...O vakit onlar karanlıkta <i>kalmışlardı</i>	...Birden onlar karanlıkta <i>kalverirler</i> .
305	36	55	...Pek güzel bir <i>zevk içinde meşgullerdir</i>	...Bir <i>iş içinde eğlenirler</i>
306	36	72	... <i>Ondan bazısına biniyorlar</i>	<i>... Onların bazısını binek olarak kullanırlar</i>
307	36	80	O ki size yeşil <i>ağacı</i> kurutup ateş yaptı. Şimdi siz <i>onu</i> yakıp duruyorsunuz	O size yeşil <i>ağaçtan</i> ateş yaptı da siz <i>ondan</i> yakıyorsunuz.
SÂFFÂT SÛRESİ				
308	37	6	Gerçekten biz dünya semasını <i>yıldızlar ile ziynetledik ve süsledik</i>	Biz en yakın göğü <i>bir ziynetle, yıldızlarla süsledik</i> .
309	37	54	<i>"Sen bu işe muttali olanlardan mısın?"</i> derdi	...(Onun ne halde olduğunu) görmek ister <i>misiniz?</i>

310	37	59	Ve biz azap <i>görmeyenlerden miymişiz?</i>	Ve biz azaba da <i>uğratılmayacağız ha...</i>
311	37	71	Yemin olsun, <i>onlardan öncekiler ve eskilerin çoğu</i> delalette idi	Yemin olsun, <i>onlardan önce evvelkilerin çoğu da</i> sapmıştı.
312	37	72	Yemin olsun, onlara <i>içlerinden</i> uyarıcılar gönderdik	Biz onların <i>içine de</i> uyarıcılar göndermiştik.
313	37	74	Ancak ihlâslı <i>kullarım</i> müstesna	Allah'ın ihlâslı <i>kulları</i> müstesna.
314	37	92	Size ne oldu <i>konuşmuyor musunuz?</i>	"Neyiniz var ki <i>konuşmuyorsunuz?</i> "
315	37	97	Onu hemen <i>cehenneme</i> atın	Onun için bir bina yapın ve derhal onu (<i>ibrahim'i</i>) <i>ateşe</i> atın!
316	37	106	Muhakkak bu <i>onlar</i> için açık bir imtihanı	Gerçekten bu, apaçık bir sınav idi.
SÂD SÛRESİ				
317	38	5	İlahları tek bir ilah mı <i>yapacak</i>	İlahları bir tek ilah mı <i>yaptı?</i>
318	38	19	Hepsi <i>Allah'a</i> yöneliyorlardı	...Hepsi <i>O'na (Davud'a)</i> yönelmekteydi...
319	38	23	Ve <i>konuşması ile beni ikna etti</i>	... <i>Konuşmada bana ağır bastı</i>
320	38	24	Gerçekten sana zulüm etmiş. Senin koyununu kendi koyunlarına <i>katmak istemiş...</i>	Yemin olsun senin koyununu kendi koyunlarına <i>katmak istemekle</i> sana haksızlıkta bulunmuştur.
321	38	32	Süleyman: "Şüphesiz ben mal sevgisine rabbimin <i>zikri ile</i> muhabbet ettim" dedi. Nihayet <i>güneşin ziyası</i> bir perdenin arkasına gizlenmişti	"Ben, dedi, mal sevgisini, Rabbimi <i>anmaktan (ötürü)</i> tercih ettim." Nihayet bu <i>atlar (güneş)</i> perde ile gizlendi
322	38	34	Ve biz onu tahtının üzerine <i>ona benzeyen</i> bir ceset koyduk. Sonra Süleyman <i>oraya</i> rucu etti	Tahtının üstüne bir ceset bıraktık, sonra (bize) yöneldi.
323	38	43	Tarafımızdan bir rahmet olmak üzere ona, ailesine ve <i>beraberinde olanlara</i> bir mislini hibe ettik. Akıl sahipleri öğüt alırlar diye	Bizden bir rahmet ve olgun akıl sahipleri için de bir ibret olmak üzere ona hem ailesini hem de onlarla beraber bir mislini bağışladık.

324	38	58	O azap şeklinden <i>başkası da var, çifte acılar</i>	Ve daha başka <i>çeşit çeşit (azap)</i> vardır.
ZÜMER SÜRESİ				
325	39	3	... "Biz onlara ancak Allah'a <i>yakınlık mertebesine yaklaşmak</i> için ibadet ediyoruz" derler	Onlara, bizi sadece Allah'a <i>yaklaş-tırsınlar</i> diye kulluk ediyoruz, derler
326	39	14	"Ben <i>dinimde ihlâs ile</i> Allah'a ibadet ederim" de	De ki: "Ben <i>dinimi kendisine hâlis kılarak</i> yalnız Allah'a kulluk ederim."
327	39	19	... <i>Onu ateşin içinden</i> sen mi kurtaracaksın?	<i>Ateşte olanı</i> sen mi kurtaracaksın!
328	39	22	... Artık <i>rabbinin nuru</i> onun üzerindedir	<i>Rabbinden bir nur</i> üzerinde <i>değil midir?</i>
329	39	23	Allah kitabını en güzel kelamla, en güzel benzetmelerle ve en güzel misallerle indirdi. <i>Rablerinin haşyesinden onların</i> derileri ürperir...	Allah, sözün en güzelini, (Kur'an'ın ayetlerini güzellikte) birbirine benzer, ikişerli bir Kitap halinde indirdi. <i>Rablerinden korkanların, ondan</i> derileri ürperir
330	39	35	Allah onların önceden işledikleri en kötü günahlarını bile <i>kefaretle örtcek</i> , onların <i>yapmakta oldukları</i> amellerin karşılığını en güzeli ile mükâfatlandıracaktır	<i>Ki</i> Allah onların yaptıklarının en kötülerini <i>onlardan örtsün</i> ve onları, <i>yaptıklarının</i> en güzeliyle mükâfatlan <i>dırsın</i> .
331	39	42	... Gerçekten <i>bunlar</i> Allah'ın <i>ayetleridir</i> düşünen bir kavim için.	Şüphesiz <i>bunda</i> düşünen bir toplum için <i>ibretler(ayetler)</i> vardır.
332	39	59	Hayır! Sana benim <i>ayetim</i> gelmişti	Hayır, sana <i>ayetlerim</i> geldi de
MÜ'MİN SÜRESİ				
333	40	7	Arş'ı taşıyan melekler <i>onun etrafında rablerini</i> hamd ile tesbihte bulunurlar... Ey rabbimiz! Senin <i>rahmetin ve ilmin her şeyi kuşatmıştır...</i>	Arş'ı taşıyanlar <i>ve onun çevresinde bulunanlar</i> , Rablerini överek tesbih ederler. ..."Rabbimiz, Sen <i>rahmet ve bilgi bakımından her şeyi kapladın...</i>

334	40	27	...Şüphesiz ben, benim ve sizin rabbinize sığınırım	...Benim de Rabbim sizin de Rabbiniz(olan Allâh)a sığındım."
335	40	36	...Belki istenen yola ulaşırım	... Sebeplere (yollara) erişeyim:"
336	40	58	Görmeyen ile gören bir olur mu? İman edip Salih amel işleyenler ile kötülük yapan bir olur mu? Siz çok az düşünüyorsunuz	Körle gören bir olmaz. İnanan ve iyi işler yapanlarla kötülük yapan bir olmaz. Ne kadar az düşünüyorsunuz!
337	40	70	...Ve peygamberimizle gönderdiğimiz	...Ve peygamberlerimize gönderdiklerimizi
338	40	75	Çünkü siz yeryüzünde haksızlıkla seviniyordunuz ve siz şımarıklık yapanlardandınız	"Bu durum, sizin yeryüzünde haksız olarak sevinmenizden ve şımarmanızdan ötürüdür."
339	40	83	Vaktaki peygamberlerimiz onlara mucizeler getirince	Peygamberleri, apaçık delillerle onlara gelince
FUSSİLET SÜRESİ				
340	41	12	...Ve bütün semaların içinde olanlara emirleri vahiy etti	...Her göge emrini (kanunlarını) vahiyetti.
341	41	22	...Sizler sakınmıyordunuz, kulaklarınız, gözleriniz ve derileriniz sizin aleyhinize şahitlik eder diye...	...Siz ne kulaklarınızın, ne gözlerinizin, ne de derilerinizin aleyhinize şahitlik etmesinden sakınmıyordunuz
342	41	25	Ve onlara bir takım arkadaşlar musallat ederiz	Biz onlara birtakım arkadaşlar musallat ettik de
343	41	44	Bu Arapça da mı yabancı?	Arap olana, A'cemi (Arapça olmayan bir kitap) mu (geliyor)?
ŞURÂ SÜRESİ				
344	42	11	O'nun misline benzeyen bir şey yoktur...	O'na benzer hiçbir şey yoktur...
345	42	12	Dilediği kimsenin rızkını genişletir	Dilediğine rızkı açar
346	42	13	...Müşriklere kendilerini davet ettiğin din büyük geldi. Allah dilediği kimseleri seçecek...	...Kendilerini davet ettiğin şey, müşriklere ağır geldi. Allah dilediğini kendine seçer

347	42	24	...Eğer Allah dilerse senin de kalbini mühürlerdi. Allah batılı mahveder ve <i>hak olan kelimeleri ıspat eder.</i>	...Allah, dilerse senin kalbine mühür basar; batılı mahveder, <i>hakkı sözleriyle yerleştirir</i>
348	42	51	Yahut bir elçi göndererek kendi izni ile <i>dilediğine</i> ilham buyurmasıyla...	Yahut izniyle <i>dilediğini</i> vahyedecek bir elçi gönderir
349	42	52	... <i>Onunla dilediğimiz kulumuza hidayet veriyoruz</i>	Fakat biz <i>onu kullarımızdan dilediğimizi kendisiyle doğru yola eriştirdiğimiz</i> bir nur kıldık
ZUHRUF SÜRESİ				
350	43	15	Gerçekten <i>insanın küfrü açıktır</i>	Gerçekten <i>insan apaçık bir nankördür.</i>
351	43	23	...Gerçekten biz, atalarımızı <i>bir ümmet olarak</i> bulduk	...Bizler atalarımızı <i>bir ümmet(din) üzerinde</i> bulduk
352	43	29	Doğrusu ben bunları ve atalarını <i> faydalandırırım.</i> Hatta onlara <i>hakkı açıklayıcı</i> bir peygamber gelinceye kadar	Doğrusu bunları da atalarını da kendilerine <i>hak ve onu açıklayan</i> bir peygamber gelinceye kadar <i>geçindirdim.</i>
353	43	33	Rahmanı inkâr eden kimselerin evlerini <i>gümüştten tavan</i> yapardık	Rahman'ı inkâr edenlerin evlerine <i>gümüştten tavanlar</i>
354	43	34	Onların <i>evlerinin kapılarını</i>	<i>Evlerine kapılar</i>
355	43	36	Kim Rahman'ın zikrinden göz yumarsa biz ona <i>şeytanı</i> musallat ederiz de...	Kim Rahman'ın zikrine karşı kör olursa ona bir <i>şeytanı</i> sardırırız...
356	43	48	Onlara <i>gösterdiğimiz mucize</i> mutlaka o <i>diğerlerinden</i> daha büyüktür	Onlara gösterdiğimiz <i>her bir mucize</i> , mutlaka kız <i>kardeşinden (ötekinden)</i> büyüktü
357	43	76	Ve onlara zulüm etmedik. Lakin onlar kendileri <i>zalimdirler</i>	Biz onlara zulmetmedik; fakat onlar kendileri <i>zalim idiler.</i>
DUHÂN SÜRESİ				
358	44	17	...Onlara çok kıymetli <i>peygamberimiz</i> gelmişti	Onlara değerli bir <i>peygamber</i> geldi
359	44	38	Biz semaları, arzı ve ikisinin arasın-	Biz gökleri, yeri ve arasındakileri

			dakileri <i>oyuncular olarak</i> yaratmadık	<i>oyun olsun diye</i> yaratmadık.
360	44	48	Sonra <i>başının üstünden dökülür</i>	"Sonra <i>başının üstüne</i> kaynar su azabından <i>dökün!</i> "
361	44	56	... <i>Onlar</i> cehennem azabından <i>korunmuştur</i>	Ve (Allah) <i>onları</i> cehennem azabından <i>korumuştur</i> .
362	44	57	<i>Rabbinizden</i> fazlı ihsan olarak...	<i>Rabbinden</i> bir lütuf olarak
CASİYE SÜRESİ				
363	45	13	Göklerde ve yerde ne varsa hepsini kendi tarafından musahhar kılmıştır	Göklerde ve yerde bulunan şeyleri kendisinden (bir lütuf olarak) <i>size</i> boyun eğdirdi.
364	45	14	(O) <i>her kavmi</i> yaptıkları ile <i>cezalandıracaktır</i>	<i>Ki</i> (Allah), bir toplumu, yaptıklarıyla <i>cezalandırsın</i>
365	45	20	Bu, <i>kalp basireti açılmış</i> insanlar için bir hidayet ve rahmettir	Bu (Kur'an), <i>insanlara basiret</i> (yollarını aydınlatma); kesin olarak inananlara yol gösterici ve rahmettir.
366	45	22	... Her nefis kendi kazandığının karşılığını <i>görecektir</i>	... <i>Ki</i> her can, kazandığıyla <i>cezalandırılınsın</i> ,
367	45	28	... <i>O gün</i> yaptığınız amellerin cezası size verilecektir	<i>Bugün</i> yaptıklarınızla cezalandırılacaksınız
368	45	32	... <i>Zannımız ancak kabul edemediğimiz bir zandır</i>	... "Biz yalnızca <i>bir zan (ve tahmin) da bulunup zannediyoruz; biz, kesin bir bilgiyle inanmakta olanlar değiliz</i> " demiştiniz.
369	45	35	Böylece siz Allah'ın ayetlerini gerçekten alaya aldınız...	Bunun <i>böyle olmasının sebebi</i> şudur: Siz Allah'ın ayetlerini alaya aldınız,
AHKÂF SÜRESİ				
370	46	7	... Küfredenler kendilerine <i>hak geldiğinde</i> dedi...	... O küfredenler kendilerine gelmiş olan <i>hak için</i> dediler ki:
371	46	9	Ben <i>peygamberliği icat</i> etmiş değilim	De ki: Ben <i>peygamberlerin ilki</i> değilim.

372	46	29	...Okumayı bitirince	(Okuma) Bitirilince de
MUHAMMED SÛRESİ				
373	47	12	Şüphesiz Allah iman edip Salih amel işleyenleri altlarından ırmaklar akan cennetine koyacaktır...	Muhakkak ki Allah, inanıp iyi işler yapanları, altlarından ırmaklar akan cennetlere koyar
374	47	14	... Hevasının peşine düşmüş kimse gibi olur mu?	Keyiflerine uyan kimseler gibi olur mu?
375	47	15	...Orada vasfı bozulmamış sudan nehirler var. Tadı değişmemiş süttten nehirler	...İçinde bozulmayan su ırmakları, tadı değişmeyen süt ırmakları,
376	47	26	Allah'ın indirdiğinden hoşlanmayanlar müşriklere demişlerdi	Çünkü onlar , Allah'ın indirdiğinden hoşlanmayanlara
377	47	28	Böylece onlar Allah'ın gazabına sebep olacak şeylere tabi oldular...	Bunun sebebi , onların Allah'ı gazaplandıran şeylerin ardınca gitmeleri
378	47	34	Muhakkak küfredenleri ve Allah yolundan çevirenleri , sonra kâfir olarak ölenleri Allah onları asla bağışlamayacaktır	İnkâr edip Allah yolundan alıko-yanları ve sonra da kâfir olarak ölenleri Allah asla bağışlamaz.
FETİH SÛRESİ				
379	48	4	...Onlar imanlarını ziyadeleştiriyorlar	İmanlarına iman katsınlar diye
380	48	16	...Sizi elim bir azapla azaplandırırız	...Sizi acıklı bir azaba uğratar.
381	48	21	Size henüz takdir edilmemiş başka verilecek şeylerde var...	(Size) Başka (ganimetler) de söz vermiştir ki henüz onları ele geçiremediniz
382	48	25	...Eğer bir takım erkek ve kadın mü'minlerin içinde, tanımadığınız kişileri çiğnemiş olsaydınız...	Eğer orada, kendilerini bilmediğiniz için tepeleyeceğiniz ve bilmeyerek tepelemenizden ötürü, kınanacağınız inanmış erkekler ve inanmış kadınlar olmasaydı
383	48	27	Gerçekten Allah peygamberin rü-	Andolsun ki Allah, elçisinin rüyası-

			yasını hak olarak gösterdi, tasdik etti	nı doğru çıkardı.
HUCÛRÂT SÛRESİ				
384	49	12	... <i>Zandan çokça</i> sakının	<i>Zannın çoğundan</i> kaçının.
385	49	14	... <i>Onlar daha iman etmediler</i>	<i>Siz henüz iman etmediniz</i>
KÂF SÛRESİ				
386	50	14	...Bunların hepsi <i>peygamberlerini</i> yalanladı	Bunların hepsi gönderilen <i>peygamberleri</i> yalanladılar da
387	50	26	Allah ile beraber başka bir ilah <i>mi</i> tutmuştu? Hemen onu şiddetli azabın içine atın	O ki Allah ile beraber başka tanrılar <i>edindi</i>
388	50	37	Şüphesiz bunda öğüt vardır. O kimse ki <i>kalbi</i> tasdik edip	Doğrusu bunda, <i>kalbi olana</i> veya şahit olarak kulak veren kimse için bir öğüt vardır.
389	50	40	...Ve <i>arkasından da</i> secde et	...Secde <i>arkalarında</i>
390	50	45	...Artık sen <i>tehditten</i> korkanlara Kur'an ile öğüt ver	... <i>Tehdidimden</i> korkanlara Kur'an'la öğüt ver.
ZARİYÂT SÛRESİ				
391	51	17	Onlar geceleyin <i>az</i> uyurlardı	Onlar <i>gecenin az bir kısmında</i> uyurlardı.
392	51	30	Dediler, <i>evet bu böyledir, rabbın buyurdu</i>	Dediler ki: " <i>Rabbın böyle dedi</i>
393	51	40	Nihayet onu ve ordularını yakalayıp denize atıverdik	Biz de onu ve askerlerini yakaladık, <i>onları</i> denize attık
394	51	58	O <i>kuvvet sahibi ve metindir</i>	<i>Çetin kuvvet sahibi</i> Allah'tır.
TÛR SÛRESİ				
395	52	3	<i>Sayfaları açılmış</i>	<i>Yayılmış ince deri üzerine,</i>
396	52	15	Bu da <i>mi</i> sihir	Bir büyü <i>müdür bu</i>
397	52	21	İman edenlere ve zürriyetinden iman edip kendilerine uyanlara <i>zürriyetlerine de aynı denk nimetler vereceğiz</i> ve <i>amellerinden de hiçbir şey eksiltmeyeceği, herkesin ka-</i>	Kendileri inanmış, zürriyetleri de imanda kendilerine uymuş olan kimselerin <i>zürriyetlerini de kendilerine katmışsındır, kendi ameller(inin sevab)inden de hiçbir şey</i>

			<i>zancı kendine rehin olacak</i>	<i>eksiltmemişizdir. Herkes kendi kazandığına bağlıdır.</i>
398	52	38	O halde <i>dinleyiciler</i> açık bir delil getirsin	Öyleyse <i>dinleyenleri</i> , açık bir delil getirsinler.
399	52	49	...Yıldızların <i>battığı zamanda da</i>	Yıldızların <i>batışından sonra da</i> O'nu tesbih et.
NECM SÛRESİ				
400	53	24	...O halde insanın <i>temenni ettiği nedir</i>	Yoksa insan, <i>her arzu ettiğine sahip mi olacaktır?</i>
401	53	31	...Kötülük yapanları yaptıklarından dolayı cezalandıracak	<i>Ki</i> kötülük edenleri, yaptıklarıyla cezalan <i>dırsın</i>
402	53	55	Artık <i>Rabbinizin</i> hangi nimetine karşı şüphe <i>edersiniz</i>	O halde <i>Rabbinin</i> hangi nimetinden kuşku <i>duyuyorsun?</i>
KAMER SÛRESİ				
403	54	7	...Kabirlerinden <i>çıkarılırlar</i> etrafa dağılmış çekirgeler <i>gibi...</i>	Gözleri düşkün düşkün (zillet ve dehşet içinde) kabirlerden <i>çıkarlar</i> , tıpkı yayılan çekirgeler <i>gibidirler.</i>
404	54	9	"Deli" dediler, tebliğden <i>men ettiler</i>	"Cinlenmiştir" dediler. Ve o(na çeşitli eziyetler yapılarak tebliğden) <i>menedildi.</i>
405	54	17	Yemin olsun biz Kur'an'ı <i>düşünüp anlasınlar</i> diye kolaylaştırdık...	Andolsun biz, Kur'an'ı <i>öğüt almak için</i> kolaylaştırdık.
406	54	26	...Yarın bilecekler kimin <i>yalancı ve şımarık</i> olduğunu	İleride bilecekler o <i>şımarık yalancı</i> kimdir?
407	54	28	İçme sırasında <i>hepsi hazır bulunmuş olsunlar</i>	<i>Her biri kendi içme sırasında gelsin.</i>
408	54	36	Yemin olsun, onları <i>biz yakalayacağımız</i> azap ile <i>uyarmıştık</i>	<i>(Lût)</i> , onları bizim <i>yakalamamıza</i> karşı <i>uyarmıştı</i>
409	54	41	Yemin olsun, Firavun hanedanına da <i>uyarıcılar</i> geldi	Firavun'ın kavmine de <i>uyarılar</i> gelmiştir.
410	54	55	<i>Doğruluğu belli olan</i> müktedir bir melikin huzurunda	Güçlü padişahın huzurunda <i>doğruluk koltuklarındadır-</i>

				<i>lar(meclisindedirler).</i>
RAHMÂN SÛRESİ				
411	55	6	Yıldız da, <i>ağaç</i> da secde ederler	Necm (bitkiler, yıldızlar) ve <i>ağaçlar</i> (Allah'a) secde etmektedirler.
412	55	7	Göğü o yükseltti ve <i>mizana koydu</i>	Göğü yükseltti ve <i>mizanı koydu.</i>
413	55	37	...Kıpkırmızı <i>kızarmış derinin</i> gül rengi döküldüğü zaman	Gök yarılıp da <i>kızarmış yağ renginde gül gibi</i> olduğu zaman,
VÂKİA SÛRESİ				
414	56	20	Seçip <i>beğendiklerinizden</i> meyveler	<i>Beğendikleri</i> meyveler,
415	56	51	Sonra ey sapıklığa uğrayan <i>yalancılar</i>	Sonra siz de, ey sapık <i>yalanlayıcılar</i>
416	56	52	Elbette bir ağaçtan, zakkumdan <i>yiyeceksiniz</i>	Mutlaka bir Zakkum ağacından <i>yiyecekler,</i>
417	56	75	Artık yemin olsun, <i>yıldızlarda vuku bulacak olaylara</i>	Hayır! <i>Yıldızların yerlerine</i> yemin ederim ki,
418	56	82	Rızkınızı <i>kendiniz mi var edeceksiniz? Gerçekten siz yalanlıyorsunuz</i>	Ve <i>rızkınızı tekzibiniz</i> (nasibinizi yalanlamanızdan ibaret) <i>mi kılacaksınız?</i>
419	56	92	Amma eğer o kişi <i>yalancılardan ve sapıtanlardan</i> ise	Ama <i>yalanlayıcı sapıklardan</i> ise;
420	56	96	O halde rabbinin <i>büyük ismini</i> tesbih et	Öyleyse <i>büyük Rabbinin adını</i> tesbih et
HADİD SÛRESİ				
421	57	14	... <i>Temennileriniz</i> sizi aldattı...	<i>Kuruntular</i> sizi aldattı
422	57	16	Allah'ın zikri ve inen hakkın aşkı ile <i>kalplerinizin haşye duyup coşmasının...</i>	İnananlar için hâlâ vakit gelmedi mi ki <i>kalpleri Allah'ın Zikrine ve inen hakka saygı duysun</i>
423	57	19	...Onlara <i>hem ecir hem de nur</i> vardır	Onların <i>mükâfatları ve nurları</i> vardır.
424	57	20	...Mallarla, evlatlarla <i>çoğalma</i> yarışından ibarettir. Dünya hayatının	Mal ve evlat <i>çoğaltma</i> yarışındır. Tıpkı bir <i>yağmura benzer ki; bi-</i>

			misali <i>yağan yağmurla biten nebattan hoşlanan çiftçinin hali gibidir</i>	<i>tirdiği ot, ekincilerin hoşuna gider</i>
425	57	25	Allah <i>bildirecektir resulüne gaybi olarak kimin yardım edeceğini</i>	<i>Ki</i> Allah, <i>kimin gaybda kendisine ve elçilerine yardım edeceğini bilsin</i> , (ortaya çıkarsın).
426	57	28	...Ve size nur ihsan buyursun ki onunla <i>yürüyün</i>	Sizin için ışığında <i>yürüyeceğiniz</i> bir nur <i>yaratsın</i>
MÜCÂDİLE SÛRESİ				
427	58	2	<i>O kimseler ki</i> kadınlarını annelerine benzeterek zihar yapıp ayrılmaya <i>kalkıştılar</i> o kadınlar onların anaları değildirler...	<i>İçinizden</i> «zihar» ile kadınlarından ayrılmaya <i>kalkışan</i> kimseler bilmezler ki: O kadınlar onların anaları değildir
428	58	5	<i>Nitekim onlarda öncekilerde perişan edilmişlerdi</i>	<i>Kendilerinden öncekilerin tepelendikleri gibi tepeleneceklerdir!</i>
429	58	6	...Sonra bütün <i>yaptıklarınızı</i> haber verecektir	Ve <i>yaptıklarını</i> kendilerine haber verecektir
430	58	7	...Bundan daha az da <i>olsanız</i> daha da çok <i>olsanız</i>	Bundan <i>az da</i> , bundan <i>çok da olsalar</i>
431	58	10	Fısıltı ancak şeytandandır iman edenler <i>üzülsün</i> diyedir. Allah'ın izni olmadan onlara hiçbir zarar verecek <i>değillerdir</i>	Gizli konuşmalar şeytandandır. Bu, iman edenleri <i>üzmek</i> içindir. Oysa şeytan, Allah'ın izni olmadıkça, müminlere hiçbir zarar <i>veremez</i> .
432	58	21	*...Mutlaka ben ve <i>resulüm</i> galip <i>geleceğim</i> diye...	"Elbette ben ve <i>elçilerim</i> gâlib <i>geleceğiz</i> " diye yazmıştır
433	58	22	...Kendileri Allah tarafından bir ruh ile <i>teyit edilmiştir</i>	Ve onları kendinden bir ruh ile <i>desteklemiştir</i> .
HAŞR SÛRESİ				
434	59	6	...Lakin Allah <i>peygamberini</i> istediği kimseye musallat eder...	Fakat Allah, <i>elçilerini</i> , dilediği kimselerin üzerine musallat eder (onlara üstün getirir).
435	59	7	<i>Allah'ın, peygamberinin</i>	<i>Allah'a peygamberine</i>

436	59	15	Onların hali kendilerinden öncekilerin hali gibidir, <i>yakındır. Yaptıkları işlerin vebalini tattılar...</i>	(Onların durumu) kendilerinden <i>az önce geçmiş</i> ve <i>yaptıklarının cezasını tatmış olanların durumu gibidir</i> . Onlara acıklı bir azap vardır.
MÜMTEHİNE SÛRESİ				
437	60	4	Muhakkak biz <i>sizin Allah'tan</i> başka yaptıklarınızdan beriyiz	"Biz <i>sizden ve Allah'ı bırakıp yaptıklarınızdan</i> uzağız.
438	60	13	Onlar ahiretten ümitlerini kesmişlerdir. <i>Kabir ehli olan kâfirlerin meyyus olmaları gibi yese düşmüşlerdir</i>	Zira onlar, <i>kâfirlerin kabirlerdeki-lerden(onların dirilmesinden) ümit kestikleri gibi ahiretten ümit kesmişlerdir</i> .
SAF SÛRESİ				
439	61	5	Pekâlâ, biliyorsunuz ki ben size " <i>Allah'ın peygamberiyim</i> " demiştim	Ey kavmim! Benim, <i>Allah'ın size gönderdiği elçisi olduğumu bildiğiniz halde</i>
440	61	11	Allah'a ve peygamberine iman <i>ederseniz</i> mallarınızla, canlarınızla Allah yolunda cihad <i>ederseniz</i>	Allah'a ve Elçisine <i>inanırsınız</i> , Allah yolunda mallarınızla ve canlarınızla <i>cihâd edersiniz</i>
441	61	12	Ve sizi altlarından nehirler akan cennetlere koyar <i>Adn cennetlerindeki hoş güzel meskenlerdir</i> .	Sizi altından ırmaklar akar Cennetlere ve <i>Adn Cennetlerinde hoş hoş meskenlere</i> koyar
CUMÂ SÛRESİ				
442	62	2	O ki sizin <i>içinizden ümmi bir peygamber</i> gönderdi	O'dur ki <i>ümmiler içinde</i> , kendilerinden olan... <i>Bir elçi gönderdi</i>
443	62	3	Ve daha onlardan başkalarına ki, <i>henüz ona</i> yetişememişlerdir	(O Elçiyi) yine onlardan olup <i>henüz kendilerine katılmamış bulunan</i> başka kimselere de (gönderdi).
444	62	9	Cuma günü namaz için <i>çağırıldığı-nız</i> vakit	Ey iman edenler! Cuma günü namaza <i>çağırıldığı</i> (ezan okunduğu) zaman
MÜNÂFİKÛN SÛRESİ				

445	63	5	Başlarını <i>çevirdiklerini görürsün</i> . Onlar büyülenerek vazgeçerler	Başlarını <i>çevirirler</i> ve onların, <i>büyük yükler taslayarak yüz çevirdiklerini görürsün</i> .
446	63	6	Allah onları asla <i>bağışlayıcı</i> değildir	Allah onları <i>bağışlamayacaktır</i>
TEĞÂBÜN SÛRESİ				
447	64	3	Ve <i>dönüşünüz</i> ancak o'nadır	<i>Dönüş</i> ancak o'nadır.
448	64	11	Allah'ın izni olmadan hiçbir musibet <i>başınıza</i> gelmez	Allah'ın izni olmaksızın hiçbir <i>musibet isabet etmez</i>
449	64	16	Kim <i>nefsini hırsından korursa</i>	Kim <i>nefsinin cimriliğinden korunursa</i>
TALÂK SÛRESİ				
450	65	8	Nice memleketler halkı rablerinin ve <i>peygamberlerin</i> emirlerini yerine getirmede haddi aştı	Nice kent var ki Rabbinin ve <i>elçilerinin</i> buyruğuna başkaldırdı
451	65	11	İman edip Salih amel işleyenleri zulumattan nura <i>çıkartıyor</i>	<i>Ki</i> , inanıp yararlı işler yapanları, karanlıklardan aydınlığa <i>çıkarsın</i> .
TAHRİM SÛRESİ				
452	66	3	O, bunu başkasına <i>haber verdi</i> . Allah da <i>onu peygamberine açıkladı</i> . Peygamber de onun bir kısmını bildirmiş <i>hataya götürecektir</i> kısmından bahsetmemişti.	Fakat eşi, o sözü başkalarına haber verip Allah da bunu <i>Peygamber'e açıklayınca</i> , Peygamber bir kısmını bildirmiş, bir kısmından da vazgeçmişti.
453	66	8	O gün Allah <i>peygamberini</i>	Allâh'ın, <i>peygamberi</i>
KALEM SÛRESİ				
454	68	14	Mal sahibi ve oğulları var diye <i>ona tabi olma</i>	Mal ve oğullar sahibi <i>olmuş diye (böyle yolunu şaşırılmış)</i>
455	68	19	Onlar <i>uyuklarken</i>	Onlar <i>uyurlarken</i>
456	68	28	Keşke tesbih çekenlerden <i>olsaydık</i>	Rabbini <i>tesbih etmeniz</i> gerekmez miydi? dedi.
457	68	33	Eğer bilmiş <i>olursanız</i>	Keşke <i>bilselerdi!</i>
458	68	49	Eğer <i>rabbinin nimeti</i> ona yetişmeseydi	Eğer <i>Rabbinden ona bir nimet</i> yetişmeseydi,

MEÂRİC SÛRESİ				
459	70	38	Onlardan her biri Naim <i>cennetlerine</i> konulacağını <i>ümit ediyorlar</i>	Onlardan her biri, nimet <i>cennetine</i> sokulacağını <i>mı umuyor?</i>
NÛH SÛRESİ				
460	71	17	Allah sizi, <i>yerdeki nebatatı</i> (bitirdiği gibi, var edip) yetiştirdi	Allah, sizi de <i>yerden ot (bitirir) gibi bitirmiştir.</i>
461	71	24	Zalimlerin ancak şaşkınlığını <i>arttırır</i>	Sen de o zalimlerin sadece şaşkınlıklarını <i>arttır.</i>
CİN SÛRESİ				
462	72	10	Yerdeki kimselere bir fenalık mı <i>istemiş</i>	Yeryüzündekilere kötülük mü murat <i>edildi</i>
463	72	28	<i>Peygamberin rablerinden</i> aldıkları risaletleri tamamı ile tebliğ ettiklerini <i>bildirsin</i> diye	Ki onların, <i>Rablerinin kendilerine</i> verdiği mesajları duyurduklarını <i>bilsin.</i>
MÜZZEMMİL SÛRESİ				
464	73	11	<i>Yalancıları ve zevk sahiplerini bana bırak</i>	<i>Nimet sahibi o yalanlayıcıları</i> bana bırak
MÜDESSİR SÛRESİ				
465	74	48	Fakat onlara şefaathçilerin şefaati fayda <i>vermedi</i>	Artık şefaathçilerin şefaati onlara fayda <i>vermez.</i>
KIYÂME SÛRESİ				
466	75	3	İnsan asla kemiklerinin <i>toplanmayacağını</i> mı sanıyor	İnsan, kendisinin kemiklerini bir araya <i>toplayamayacağımızı</i> mı sanır?
467	75	36	İnsan başıboş bırakılacağını mı <i>sanıyordu?</i>	İnsan, başıboş bırakılacağını mı <i>sanır?</i>
İNSAN SÛRESİ				
468	76	11	Ve onların yüzlerine parlaklık ve sevinç <i>konur</i>	Onlar(ın yüzlerin)e parlaklık ve (gönüllerine) sevinç <i>vermiştir.</i>
469	76	31	Zalimler içinde acıklı bir azap <i>hazırlanmıştır</i>	Zalimlere gelince, onlar için acı bir azâb <i>hazırlamıştır.</i>
MÜRSELÂT SÛRESİ				

470	77	38	<i>Sizden evvelki</i> ümmetleri topladık	<i>Sizi ve sizden öncekileri</i> bir araya getirdik.
ABESE SÛRESİ				
471	80	7	Onun <i>temizlenmesinden</i> sana ne	Onun <i>temizlenmemesinden</i> sana ne?*
472	80	13	<i>İçindeki sahifeler çok mükerremdir</i>	<i>Değerli sayfalarda,</i>
MUTAFFİFİN SÛRESİ				
473	83	5	O büyük günün geleceğini	Büyük bir gün <i>için,</i>
474	83	24	Onları <i>yüzlerinden tanırsın</i> nimet sevincinin pırıltılarını	Sen onlara bakınca <i>yüzlerinde,</i> cennet nimetlerinin verdiği sevinci okursun.
DUHÂ SÛRESİ				
475	93	7	Sen delalet ortamında <i>bulunurken (seni)hidayete erdir(medi mi)?</i>	Ve seni <i>yol bilmez iken, doğru yola yöneltip iletmedi mi?</i>
476	93	8	Sen yoksulluk içinde <i>bulunurken (seni)zengin et(medi mi)?</i>	<i>Bir yoksul iken seni bulup da zengin etmedi mi?</i>
FİL SÛRESİ				
477	105	4	Onlar <i>taşlardan atıyorlardı, siccil-den</i>	Atıyorlardı onlara <i>siccil'den taşlar</i>
MAÛN SÛRESİ				
478	107	3	Miskinlere yiyecek <i>vermelerini</i> teşvik etmez	Yoksulu <i>doyurmaya</i> teşvik etmez.
479	107	7	Onlar <i>zekâtı</i> da men ederler	En <i>ufak bir yardımı</i> esirgerler.